



รายงานประจำปี 2562



รายงานประจำปี 2562 (1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562)

ISBN 978-616-7853-41-3

จำนวนพิมพ์ 100 เล่ม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เลขที่ 128 ชั้น 24 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0 2216-3955 โทรสาร : 0 2216-5043-6

E-mail : info@onesqa.or.th www.onesqa.or.th

ออกแบบและพิมพ์ที่ : บริษัท ซีโน พับลิชชิ่ง แอนด์ แพลกเกจจิ้ง จำกัด

โทรศัพท์ : 0 2511-5715 โทรสาร : 0 2511-5719

E-mail : admin@zenopublishing.co.th

หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

การพิมพ์ซ้ำหรือการนำข้อมูลทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ ไม่ว่าด้วยวิธีการใดก็ตาม

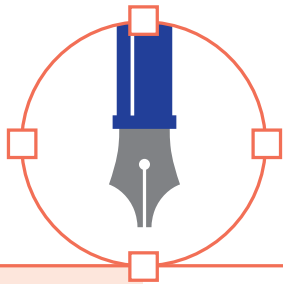
จะต้องได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)



Annual Report

2019

Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization)



สารบัญ Contents



สารจากรักวิชาการประธานคณะกรรมการ สมศ.

4

สารจากรักวิชาการผู้อำนวยการ สมศ.

5

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

6

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ สมศ.

10

▶ ความเป็นองค์กรมหาชน

10

▶ แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

10

▶ ปรัชญา

12

▶ ปณิธาน

12

▶ วิสัยทัศน์

12

▶ พันธกิจ

13

▶ วัตถุประสงค์

13

▶ ค่านิยม

13

▶ กรอบแนวคิดการดำเนินงาน ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2559 - 2563)

14

▶ ผลผลิตและเป้าหมาย (พ.ศ. 2559 - 2563)

14

▶ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ สมศ.

15

▶ การเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

16

▶ การกำกับดูแล สมศ.

17

▶ คณะกรรมการ สมศ.

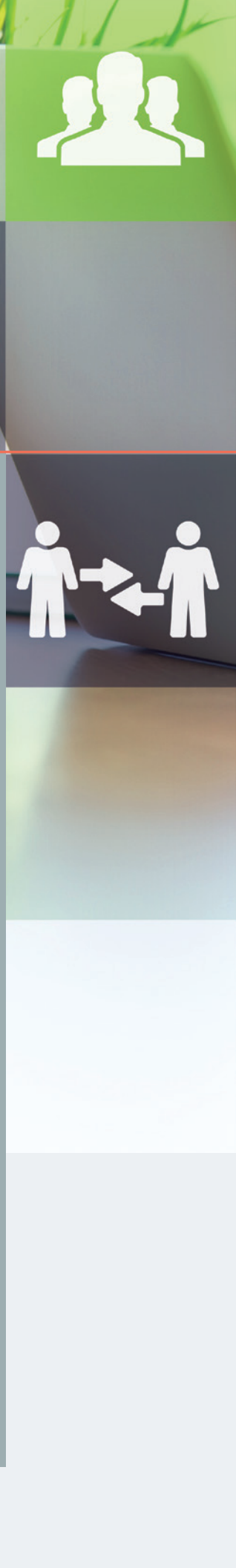
18

▶ โครงสร้างองค์กรของ สมศ.

24

▶ โครงสร้างของคณะกรรมการและอนุกรรมการของ สมศ.

24





ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

- ▶ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอก 28
- ▶ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับการบริหารจัดการองค์กรให้ก้าวหน้า 29
โปร่งใส ตรวจสอบได้ 59
- ▶ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การนำผลการประเมินสู่การใช้และพัฒนาคุณภาพ 67
ของสถานศึกษา
- ▶ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือ 71
เพื่อให้เกิดนวัตกรรม ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน สมศ.

- ▶ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการประเมิน 80
ผลการดำเนินงานและบริหารความเสี่ยงของ สมศ. 81
- ▶ ผลการประเมินภาพรวมของการดำเนินงานของ สมศ. 82
- ▶ สรุปการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 84
(รอบ 12 เดือน) (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 - 30 กันยายน 2562)
- ▶ ผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 84
พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
- ▶ รายงานการตรวจสอบภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 85
- ▶ งบการเงิน 86
- ▶ การประเมินนำร่องหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก 117
(SHARE Pilot Review Exercises of EQAAs)
- ▶ รายงานการวิเคราะห์ด้านการเงิน ด้านความเสี่ยง และด้านภารกิจหลัก 118
ขององค์กร

ทิศทางการดำเนินงานของ สมศ.

120

สารจากวิชาการ ประธานกรรมการ สมศ.

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว ขณะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่า พลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตกว่า ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการศึกษาด້วยอย่างแน่นอน จึงพูดได้เต็มปากแล้วว่า เราจะต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 12 ธันวาคม 2512

ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา คณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดแนวทางนโยบายในการขับเคลื่อนทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 อย่างยั่งยืน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เป็นกลไกหนึ่งของรัฐที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานตามที่กำหนดไว้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาหรือไม่ โดย สมศ. พัฒนารอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ และดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ไปในทางที่สอดคล้องเป็นทิศทางเดียวกันกับระบบการประกันคุณภาพภายในของแต่ละระดับการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งดำเนินการภายใต้การคำนึงถึงประโยชน์ สูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินยึดหลักลดภาระและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา

คณะกรรมการ สมศ. ขอขอบคุณหน่วยงานทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคณะกรรมการ สมศ. จะร่วมมือร่วมใจกันเพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาไทยให้ก้าวไกลทัดเทียมนานาประเทศ เพื่อคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป

นายจรรย ชูลาก

รักษาการประธานกรรมการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)



สารจากวิชาการ ผู้อำนวยการ สมศ.



นางสาวนัชชา ตังวรสิริชัย

วิชาการผู้อำนวยการ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ อาศัยกลไกของระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระดับชาติของตนเอง ความรู้ต่าง ๆ เกิดจากการพัฒนาและถ่ายทอดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางการศึกษา ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมไปถึงคุณธรรมจริยธรรมการศึกษาจึงเป็นระบบที่มีความสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวความคิดของกลไกการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่รัฐบาลกำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นระบบและกลไกที่สำคัญในการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ของ สมศ. เกิดจากการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดตามบริบทที่เหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษานำข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาแต่ละแห่งที่ได้รับการประเมินจาก สมศ.

ในนามของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ สมศ. ทุกคน มีความตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงตั้งปณิธานที่จะน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ใส่เกล้าใส่กระหม่อม นำมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกให้สามารถสะท้อนการจัดการศึกษาและนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการศึกษาให้ได้มากที่สุด อาศัยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีความสะดวก ลดภาระด้านเอกสาร และยังประโยชน์แก่สถานศึกษาและประเทศชาติให้ได้มากที่สุดเพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศชาติต่อไป



บทสรุป สำหรับผู้บริหาร



ความมุ่งมั่นและหลักการ และแนวการจัดการศึกษา
ในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 49 กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ. มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. จะต้องทำทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ ซึ่งหมายถึงเกณฑ์ของ “มาตรฐาน” และจะต้องมีรายละเอียดของตัวชี้วัดด้วย

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานตาม มาตรา 49 เป็นบทบาทหน้าที่พิจารณารายละเอียดของเกณฑ์ มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับ “ความมุ่งหมายและ หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สมศ. ได้ดำเนินการจัดการพัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและพิจารณาถึงประโยชน์ ที่มีต่อสถานศึกษาอันเกิดขึ้นจากการประเมินคุณภาพภายนอก และสามารถสรุปได้ดังนี้



แนวการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ การพัฒนาเกณฑ์และวิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก

สมศ. พัฒนาแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก แนวใหม่รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) โดยมุ่งประเมินผลลัพธ์ ของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์กระบวนการ และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการ มีเป้าหมายสำคัญ ในการให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา โดยยืนยันความสำเร็จในการดำเนินงาน

ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนเป้าหมายและอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามเป้าหมาย ของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ จะไม่มีการตัดสินผลการประเมินว่า “รับรอง - ไม่รับรอง” วิธี การประเมินจะไม่เน้นเอกสาร แต่จะใช้วิธีการเชิงคุณภาพจาก การสังเกต สัมภาษณ์ โดยผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ ตามบริบทของสถานศึกษา จึงไม่ใช่เป็นการประเมินด้วยมาตรฐาน เดียว หรือที่เรียกว่า One Size Fits All ดังนั้นสถานศึกษาต้อง กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาเอง ให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา และสรุปผลการดำเนินงานในรูปแบบการประเมิน ตนเอง (Self Assessment Report: SAR) และส่งให้หน่วยงาน ต้นสังกัด วิเคราะห์และกำหนดประเด็นส่งให้ สมศ. เพื่อเข้าไป ตรวจสอบและยืนยันผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561



ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาปฐมวัย สมศ. ได้กำหนดแนวทางการประเมินไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็ก
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

โดยมีแนวทางการพิจารณาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามระบบการประกันคุณภาพ ภายใน ด้วยกัน 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลที่เกิดกับเด็ก โดยจะใช้หลักเกณฑ์ การตัดสินระดับคุณภาพด้วยกัน 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ แนวใหม่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนดหลักการสำคัญ 2 ประการคือ

1. การประเมินคุณภาพภายนอกจะเชื่อมโยงกับระบบ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพิจารณาการดำเนินงาน การบรรลุถึงเป้าหมายในการจัด การศึกษาและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

2. การประเมินคุณภาพภายนอก ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ สมศ. กำหนดไว้ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง โดยพิจารณา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพภายใน



ด้านการอาชีวศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ใหม่นี้ (พ.ศ. 2559 - 2563) ด้านการอาชีวศึกษา ได้กำหนดหลักการสำคัญ 2 ประการคือ

1. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในรูปแบบของการตรวจทานซ้ำ (Double Check)
2. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องส่งเสริมให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานในระดับสากล

โดยเน้นการประเมิน 2 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และ 2) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ในด้านที่ 1 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่ 4 คุณภาพการประกันคุณภาพภายใน



ระดับอุดมศึกษา

มุ่งสะท้อนระดับคุณภาพผู้เรียน ยกย่องมาตรฐานการศึกษาจากหลักคิดการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ รอบสี่ที่ต้องการลดเวลาและภาระด้านเอกสารของสถานศึกษาในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการประเมินให้เชื่อมโยงกับกระบวนการทำงานของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในผ่านระบบระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (CHEQA Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (AQA) โดยมีกรอบแนวทางการ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐาน และเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับท้าทาย โดยให้สถานศึกษาสมัครใจ โดยผลการประเมินจะแบ่งเป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง



แผนและผลการดำเนินงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สมศ. ได้วางแผนการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ โดย สมศ. จะดำเนินการคัดเลือกผู้ประเมินระดับต่าง ๆ เพื่อทำการอบรมพัฒนาผู้ประเมินเพื่อเป็นผู้ประเมินที่มีประสิทธิภาพในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ รวมถึงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก แนวใหม่ของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนการดำเนินการดังนี้



การอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1. จัดการอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 การศึกษาปฐมวัย ทั้งหมด 6 รุ่น รวมมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินของ สมศ. ทั้งสิ้นจำนวน 505 คน
2. จัดการอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 11 รุ่น รวมมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินของ สมศ. ทั้งสิ้นจำนวน 1,125 คน
3. จัดการอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ด้านการอาชีวศึกษา ทั้งหมด 3 รุ่น รวมมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินของ สมศ. ทั้งสิ้นจำนวน 190 คน
4. จัดการอบรมเพื่อคัดเลือกเป็นผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ระดับอุดมศึกษา ทั้งหมด 3 รุ่น รวมมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้ประเมินของ สมศ. ทั้งสิ้นจำนวน 351 คน



การบริการประเมินจากองค์กรภายนอก

สมศ. มีการติดตามการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และตามแบบประเมินองค์การมหาชนของ ก.พ.ร. ว่าดำเนินการเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ รวมถึงปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของ สมศ. สำหรับองค์ประกอบในการพิจารณาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ ก.พ.ร. โดยผลการประเมินภาพรวมของการดำเนินงานของ สมศ. สรุปคะแนนร้อยละ 87.14 อยู่ในระดับดี

สมศ. มีการดำเนินการจัดการประเมินตนเองของ คณะกรรมการ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตาม ตัวชี้วัดการประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนดให้มีการประเมินตนเองของคณะกรรมการ สมศ. (Self-assessment) เพื่อประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของคณะกรรมการ เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานและนำข้อเสนอแนะเป็นแนวทาง การดำเนินงานในรอบปีงบประมาณต่อไป โดยมีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26 ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สมศ. จะไม่ได้รับการประเมินในระนาบเดียวกับองค์การมหาชน แห่งอื่นตามแบบประเมินองค์การมหาชน (ตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 5/2559 เรื่อง มาตรการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ) เนื่องจากมีข้อจำกัดต่าง ๆ และมีระยะเวลาปฏิบัติงานเพียงสามเดือน กำหนดให้ สมศ. รายงานผลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามตัวชี้วัดที่ยังสามารถ ดำเนินการได้ ตัวชี้วัดที่มีการขอเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การวัดผล หรือรายละเอียดตัวชี้วัด ให้รายงานผลตามเกณฑ์หรือรายละเอียด ที่ปรับปรุงใหม่ พร้อมกับตัวชี้วัดบังคับขององค์ประกอบที่ 2, 3, 4 โดยผลการประเมินปรากฏว่า 1. Function Base ได้รับยกเว้น การรายงานผล จึงไม่สามารถประเมินผลในระนาบเดียวกับ องค์การมหาชนอื่น 2. Agenda Base ผลการประเมินสูงกว่า เป้าหมาย 3. Agenda Base สมศ. ไม่มีตัวชี้วัดนี้ 4. Innovation Base โดยแบ่งเป็น 4.1) ระดับความสำเร็จของการสำรวจความ พึงพอใจและพัฒนาการให้บริการ 4.2) ร้อยละของการเบิกจ่าย

ตามแผนการใช้จ่ายเงิน 4.3) ระดับการพัฒนาด้านการกำกับ ดูแลกิจการ และ 4.4) ข้อเสนอการพัฒนานวัตกรรมขององค์การ มหาชน สมศ. ได้รับผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมาย 5. Potential Base การจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์กรและบุคลากร แบบก้าวกระโดด ระยะ 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565) ผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมาย



การสร้างการยอมรับในระดับสากล

เมื่อวันที่ 1 - 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 สมศ. ได้รับ การประเมินคุณภาพ ภายใต้โครงการนำร่องการประเมินหน่วย งานประกันคุณภาพภายนอกของสหภาพยุโรป (EU SHARE External Quality Assurance Agency Pilot Review) ร่วมกับ เครือข่ายประกันคุณภาพอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network: AQAN) ทำให้ สมศ. เป็นหน่วยงานประกันคุณภาพ ภายนอกแห่งแรกที่ได้รับการประเมินคุณภาพตามกรอบมาตรฐาน หน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Framework: AQAF)



ทิศทางการดำเนินงานของ สมศ.

สมศ. มีแนวทางการปฏิบัติงานต่อจากแผนการดำเนินงาน ประจำปี 2561 โดยมีแผนการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม ได้แก่

1. พัฒนาระบบประเมินและดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายนอก

2. อบรมพัฒนาผู้ประเมินภายนอก

3. พัฒนาระบบสารสนเทศ

นอกจากนี้ สมศ. ยังได้วางแผนการดำเนินงานและโครงการ สำคัญ ๆ ที่จะดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนี้

1. การปรับปรุงต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost) สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. โครงการพัฒนารอบแนวทางการประเมินคุณภาพ ภายนอกที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3. โครงการวิจัยขับเคลื่อนเป้าหมาย สมศ. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับ สมศ.



ความเป็นองค์การมหาชน

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 หมวด 1 การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน มาตรา 5 เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะและมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่ ให้แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ได้

กิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชนตามมาตรานี้ ได้แก่ **การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา** การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย การถ่ายทอด และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือ การดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก การที่หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกจำเป็นต้องเป็นองค์การมหาชนนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ความเป็นอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจที่เบ็ดเสร็จได้ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน ให้ลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้มากกว่าการบริหารตามสายการบังคับบัญชาของระบบราชการ นอกจากนี้การเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะทำหน้าที่อย่างเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียงและแรงกดดันที่จะทำให้ผลการประเมินเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง อันจะก่อให้เกิด



การตรวจสอบและถ่วงดุลอย่างแท้จริง และจะทำให้การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบริการสาธารณะที่เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ ในการสร้างความสามารถที่ตรวจสอบได้ว่า การจัดการศึกษาที่เป็นอยู่นั้นได้ “ให้” สิ่งให้ผู้เรียน สังคมและรัฐต้องการด้วยคุณภาพที่ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพเหมาะสมแก่ทรัพยากรจำนวนมากจากภาษีอากรของประชาชนที่ได้รับการจัดสรรให้เพียงใด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จึงได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน เพราะมีภารกิจที่เฉพาะเจาะจง มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินกิจการความสัมพันธ์กับรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพและมีแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้



แนวทางการประเมินคุณภาพ ภายนอก

1. การกำหนดมาตรฐานเป็นเรื่องของหน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ในระบบ เช่น อาจกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐาน

การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มาจากหลายวงการ มีความเป็นอิสระ มีความเข้าใจการศึกษาทั้งภาพรวมและความต้องการของพื้นที่

2. ให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นเอง โดยให้สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของกระทรวง ระบุไว้ในมาตรา 4 วรรค 7 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความว่า

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

3. การประเมินภายนอก โดยองค์การมหาชน ซึ่งเป็นองค์กรในกำกับของนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นนิติบุคคล บริหารงานในรูปองค์คณะบุคคล โดยมีคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ มีสำนักงานขนาดใหญ่โต แต่มีประสิทธิภาพทำหน้าที่เฉพาะด้านการประเมินภายนอก ซึ่งอาจทำเองบางส่วน หรืออาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาทำงานเฉพาะกิจ คือ การประเมินคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม องค์การมหาชนไม่สามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและไปใช้บังคับให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาปฏิบัติตาม จึงต้องอาศัยหน่วยงานราชการที่มีอำนาจบริหาร เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของการประกันคุณภาพ เพื่อให้องค์การมหาชนนำไปจัดทำรายละเอียดในเรื่องตัวบ่งชี้และวิธีการประเมิน ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 47 และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ความว่า

“มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

“มาตรา 74 ในวาระเริ่มแรกที่การจัดตั้งกระทรวงยังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่ต้องดำเนินการก่อนที่การจัดระบบบริหารการศึกษาตามหมวด 5 ของพระราชบัญญัตินี้จะแล้วเสร็จ ให้กระทรวง

ศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี”

4. เมื่อประเมินแล้ว ส่งผลการประเมินให้ผู้มีอำนาจใช้ในการตัดสินใจ และดำเนินการในเชิงบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

5. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามีรายละเอียดประกอบด้วย ข้อมูลเชิงสถิติ ตัวชี้วัดด้านคุณภาพ จุดอ่อนของสถานศึกษา จุดแข็งของสถานศึกษา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง (ถ้ามี)

6. องค์การมหาชนที่ทำหน้าที่ประเมินภายนอก ควร มีบทบาทในระบบการประกันคุณภาพด้วย ดังนี้ เมื่อประเมินแล้ว ให้จัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะ (ในกรณีสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐาน ให้มีการปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กำหนด) ส่งมายังหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร แต่ถ้าถึงกำหนดระยะเวลาแล้วยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไข ให้ส่งรายงานและข้อเสนอแนะมายังส่วนกลาง เพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

7. ให้มีการประเมินผลภายนอกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

8. ระบบการประเมินระดับอุดมศึกษา ถ้าเป็นไปได้ ควรจะอยู่ในระบบประกันคุณภาพการศึกษาเดียวกัน เพราะจะต้องประสานงานเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จะต้องคำนึงถึงปรัชญาและภารกิจของระดับอุดมศึกษา ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย

แนวทางดำเนินการในข้อ (3) ถึงข้อ (8) ได้รับการบัญญัติไว้ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความว่า

“มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

จากหลักการและเหตุผลของการมีภารกิจการประเมินคุณภาพการศึกษานอกที่ดำเนินงานในรูปแบบองค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีข้างต้น ได้นำไปสู่การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหารงานของ สมศ. ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และข้อกำหนดของกฎหมาย ดังนี้



ปรีชญา

ก้าวข้ามขีดจำกัด
สู่สหัสวรรษแห่งคุณภาพ



ปณิธาน

มุ่งมั่นในการประเมิน
เพื่อยกระดับมาตรฐาน
และพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง



วิสัยทัศน์

สมศ. เป็นหน่วยงานประเมินคุณภาพ
ภายนอกที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ
ในระดับชาติและนานาชาติ สามารถสะท้อน
คุณภาพการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะ
ที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของประเทศ



พันธกิจ

- 1 > พัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- 2 > พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก
- 3 > พัฒนา ฝึกอบรม และให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก กำกับดูแล และกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
- 4 > ประเมินผลการจัดการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งทำการประเมินผลการจัดการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 หมวด 1 มาตรา 7



คำนิยาม

- O > **Overcome Limitations**
ก้าวข้ามขีดจำกัด
- N > **Nurture Creativity**
คิดสร้างสรรค์
- E > **Enhance Ethics**
ขับเคลื่อนจริยธรรม
- S > **Social Responsibility**
รับผิดชอบต่อสังคม
- Q > **Quality Awareness**
สำนึกคุณภาพ
- A > **Amicable Agency**
องค์กรกลียานมิตร



กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2559 – 2563)

การจัดการศึกษาถือเป็นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐมีหน้าที่จัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยรัฐมอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ คือ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ผู้รับบริการ คือ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้รับบริการโดยตรง รวมทั้งผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชนทั่วไป และสังคมโดยรวม จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่รัฐควรตรวจสอบประเมินผลว่า การให้บริการดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายการศึกษาของรัฐบาลปัจจุบัน และสนองความต้องการของผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ เพียงใด จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ตลอดจนความต่อเนื่องในนโยบายการจัดการศึกษาทุกระดับ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดที่ 6 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานศึกษาทุกระดับ และให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นองค์กรมหาชน ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย



ผลผลิตและเป้าหมาย (พ.ศ. 2559 – 2563)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีเป้าหมายในการสะท้อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจ และให้หลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่ง สมศ. ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานระยะ 5 ปีไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีความเข้าใจเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในปี พ.ศ. 2559 - 2563 จำนวน 59,299 แห่ง
2. พัฒนาผู้ประเมินภายนอกศูนย์พัฒนาเด็ก 2,000 คน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,650 คน วัตถุประสงค์พิเศษ 500 คน ระดับอุดมศึกษา จำนวน 1,050 คน และด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 1,260 คน
3. จัดทำคู่มือการประเมินภายนอก จำนวน 5 เรื่อง คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา การศึกษาเฉพาะทาง และการศึกษานอกระบบ
4. ประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 59,299 แห่ง
5. การสร้างองค์ความรู้เรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จำนวน 25 เรื่อง
6. รายงานคุณภาพการศึกษาในแต่ละระดับและโดยรวมในแต่ละปี พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบายการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาโดยรวม เมื่อประเมินครบรอบ (5 ปี)
7. มีแผนและระบบการจัดการความรู้

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ข้างต้น สำนักงานได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประการ พร้อมกลยุทธ์ดังต่อไปนี้



“ ยุทธศาสตร์ของ สมศ. ”

การจัดทำยุทธศาสตร์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้คำนึงถึงสอดคล้องของนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของสำนักงบประมาณและยุทธศาสตร์ของกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงได้แบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การยกระดับความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอก

- กลยุทธ์ที่ 1.1** พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก และผู้ประเมินภายนอกให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล
- กลยุทธ์ที่ 1.2** เสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอกแก่สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนได้เสีย
- กลยุทธ์ที่ 1.3** ส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนได้เสียให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- กลยุทธ์ที่ 1.4** พัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอกให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล



ยุทธศาสตร์ที่ 2

การยกระดับการบริหารจัดการองค์กรให้ก้าวหน้า โปร่งใสตรวจสอบได้



- กลยุทธ์ที่ 2.1** พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
- กลยุทธ์ที่ 2.2** สร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 2.3** กำหนดแนวทางการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์ที่ 2.4** พัฒนาระบบงานและสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความต้องการแต่ละด้าน และจัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การนำผลการประเมินสู่การใช้และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา



- กลยุทธ์ที่ 3.1** สังเคราะห์ผลการประเมินภายนอก และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายแก่หน่วยงานต้นสังกัดและรัฐบาล
- กลยุทธ์ที่ 3.2** ติดตามการนำผลประเมินและข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 3.3** สร้างช่องทางการนำผลประเมินสู่การใช้อย่างกันทั่วถึง
- กลยุทธ์ที่ 3.4** พัฒนาระบบการติดตามการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

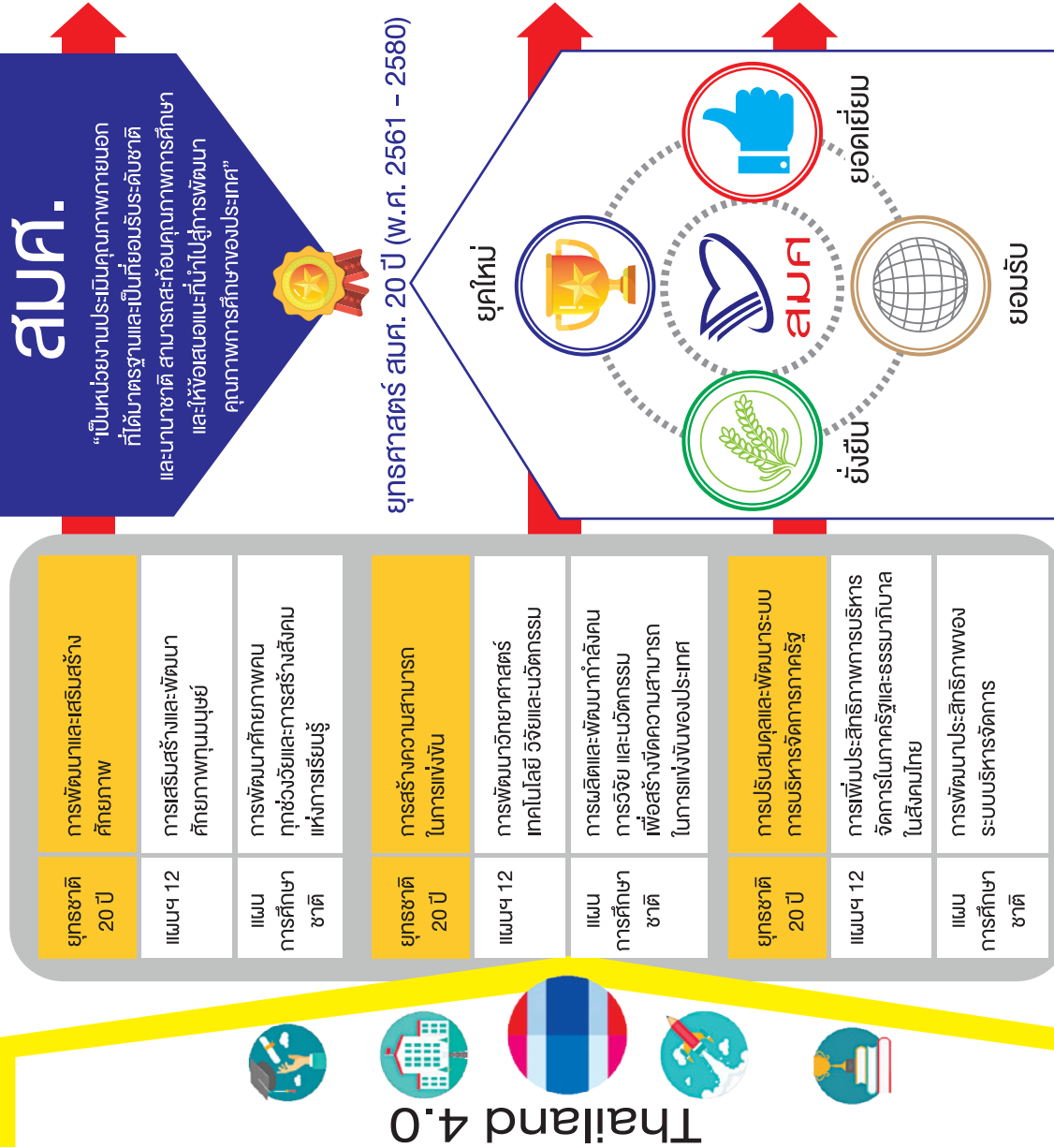
ยุทธศาสตร์ที่ 4

การส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

- กลยุทธ์ที่ 4.1** กลุ่มเครือข่ายมีความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันด้านการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างต่อเนื่อง
- กลยุทธ์ที่ 4.2** ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างนวัตกรรมด้านการประเมิน
- กลยุทธ์ที่ 4.3** แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานประกันคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ
- กลยุทธ์ที่ 4.4** เสริมสร้างระบบการจัดการความรู้และพัฒนาบุคลากรให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ



การเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562



ฝังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กับยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ



การกำกับดูแล สมศ.

ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2543 ในหมวด 6 การกำกับดูแล มาตรา 47 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับการดำเนินการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับสำนักงาน เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีสั่งให้สำนักงานชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน

หรือยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับสำนักงาน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้ นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้ง สมศ. เป็นต้นมา นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีกำกับดูแล สมศ. ดังนี้



วัน/เดือน/ปี ที่มีการแต่งตั้งตามมติ ครม.	นายกรัฐมนตรี	นายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี/ รัฐมนตรีที่กำกับดูแล สมศ.
24 สิงหาคม พ.ศ. 2558	พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา	พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
27 กรกฎาคม พ.ศ. 2561	พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา	นายแพทย์ ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
10 กรกฎาคม พ.ศ. 2562	พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา	ดร.คุณหญิง ภัลลภา โสภณพนิช

หมายเหตุ เนื่องจากมีการประกาศใช้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และมีอำนาจหน้าที่กำกับการดำเนินการของสำนักงาน



คณะกรรมการ สมศ.



นายเจริญ ชูลาก

รักษาการประธานกรรมการ



รศ. ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์

ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรรมการโดยตำแหน่ง



นายเจริญ ชูลาก

ประธานกรรมการการอาชีวศึกษา
กรรมการโดยตำแหน่ง



ศาสตราจารย์ ดร.ประสาค สืบคำ

ประธานกรรมการการอุดมศึกษา
กรรมการโดยตำแหน่ง

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ในมาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” ประกอบด้วย

ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงในด้านการบริหาร มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานกรรมการการอาชีวศึกษา และประธานกรรมการการอุดมศึกษา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ในด้านการบริหาร มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้อำนาจการเป็นกรรมการ และเลขานุการโดยตำแหน่ง



อำนาจหน้าที่คณะกรรมการบริหาร

1. กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน
2. อนุมัติงบประมาณประจำปี งบการเงิน แผนการลงทุน และแผนการเงินของสำนักงาน
3. กำหนดมาตรการการเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และต่อสาธารณชน
4. ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอกและกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก
5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (ก) การบริหารงานทั่วไป การจัดแบ่งส่วนงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
 - (ข) การสรรหา การแต่งตั้ง และการถอดถอน ผู้อำนวยการ การปฏิบัติงานและการประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้บริหาร การรักษากฎการแทน และการมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน
 - (ค) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง
 - (ง) การกำหนดประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติงานของกรรมการ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง

- (จ) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลงาน การถอดถอนวินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง
 - (ฉ) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
 - (ช) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง
 - (ซ) การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ
 - (ฌ) การกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบภายใน
 - (ญ) การกำหนดเครื่องแบบผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง และเครื่องหมายสำนักงาน
6. ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงค่าตอบแทน และค่าบริการในการดำเนินกิจการของสำนักงาน
 7. กระทำการอื่นใดที่จำเป็นต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
 8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย



คณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

รักษาการคณะกรรมการ

1. นายจรัญ ชูลาภ	รักษาการประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์	รักษาการกรรมการ
3. ศาสตราจารย์ ดร.ประสพ สืบคำ	รักษาการกรรมการ
4. นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย (รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.)	รักษาการกรรมการและเลขานุการ



คณะกรรมการ

นายจรรยา ชูลาก

รักษาการประธานกรรมการ

(กรรมการโดยตำแหน่งประธานกรรมการการอาชีวศึกษา)

อายุ 78 ปี



ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2505 - 2509 ศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ วุฒิ วศ.บ. ไฟฟ้า (เกียรตินิยม)
- พ.ศ. 2513 - 2515 ศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐ โอเคลาโฮมา อเมริกา ได้วุฒิ M.S.E.E. ได้รับรางวัล (Presidential Honor Award)
- พ.ศ. 2534 ได้รับคัดเลือกเข้าอบรมหลักสูตร นักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 8 (นบส.1 รุ่นที่ 8) ระดับรองอธิการบดี สถาบันพัฒนาผู้บริหาร สำนักงาน ก.พ.
- พ.ศ. 2544 อบรมหลักสูตรการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.5)

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- ประธานกรรมการบริษัท มิตรภาพโภคภัณฑ์ (มหาชน) จำกัด
- ประธานกรรมการอาชีวศึกษา (สมอ.)
- ประธานกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- นายกสภาสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
- ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด

ประสบการณ์ในการทำงาน

- พ.ศ. 2505 - 2513 อาจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. 2513 - 2515 ศึกษาต่อปริญญาโท (ทุนตามความต้องการของกรมอาชีวศึกษา)
- พ.ศ. 2513 - 2520 กลับมารับราชการในหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2520 - 2521 รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี
- พ.ศ. 2521 ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ (วิทยาลัย Thai-Austria)
- พ.ศ. 2527 - 2529 ผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2529 - 2532 ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2532 - 2534 ผู้อำนวยการกองออกแบบและก่อสร้าง กรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2534 - 2537 รองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2537 - 2539 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2539 - 2540 เลขาธิการสถาบันราชภัฏ
- พ.ศ. 2540 - 2544 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา
- พ.ศ. 2544 - 2545 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์

รักษาการกรรมการ

(กรรมการโดยตำแหน่งประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

อายุ 67 ปี



➡ ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาเอก Visiting Professor ที่ Wisconsin University และปริญญาเอก ที่สหรัฐอเมริกา

➡ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- ประธานกรรมการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ (กมว.) ครูสภา
- ที่ปรึกษาสภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย (ECOT) Employers' Confederation of Thailand

➡ ประสบการณ์ในการทำงาน

- อดีตอาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อดีตประธานกรรมการบริหารหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ที่ปรึกษาด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรต่าง ๆ ภาคเอกชน
- วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน

ศาสตราจารย์ ดร.ประสาค สืบคำ

รักษาการกรรมการ

(กรรมการโดยตำแหน่งประธานกรรมการการอุดมศึกษา)

อายุ 70 ปี



ประวัติการศึกษา

- กศ.บ. เกียรตินิยม สาขาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วท.ม. สาขาฟิสิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- M.S. สาขา Physics Indiana University, U.S.A.
- Ph.D. สาขา Physics Arizona State University, U.S.A.
- Certification สาขา Management of Higher Education Galilee College and Harvard University
- ปริญญาบัตร สาขาการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 42

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- Executive Board Committee, International Consortium for Education Dev. (ICED)
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ องค์การมหาชน (2 วาระ)
- กรรมการการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ วปอ.
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- รองประธานคณะกรรมการบริหาร/ประธานคณะกรรมการความปลอดภัย/กรรมการคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ สถาบันวิจัยซินโครตรอน
- กรรมการบริหารสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ/ประธานอนุกรรมการการเงิน/ประธานอนุกรรมการตรวจสอบประเมินผลงาน/อนุกรรมการบริหารงานบุคคล สถาบันเทคโนโลยีนิวกะเลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
- ประธานกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ก.ก.ม.ท.)
- กรรมการในคณะกรรมการพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.) ใน สมศ.
- ประธานกรรมการการอุดมศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน

- คณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549 - 2551
- ประธานที่ประชุมคณบดีวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย (ทวท.) (2 วาระ)
- ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ (ทุนเรียนดี วิทยาศาสตร์)
- ประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ
- President, Association of Universities of Asia and the Pacific (AUAP)
- นายกเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท.)
- ประธานคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเรียนล่วงหน้ามาตรฐานกลาง (Central Advanced Placement Program)
- คณบดีสำนักวิชาแพทยศาสตร์ (รักษาการ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการสมัชชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา

นางสาวณิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย

รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.

อายุ 56 ปี



➡ ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ปริญญาตรี สาขาการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง (อยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์)

➡ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- รองผู้อำนวยการ สมศ.

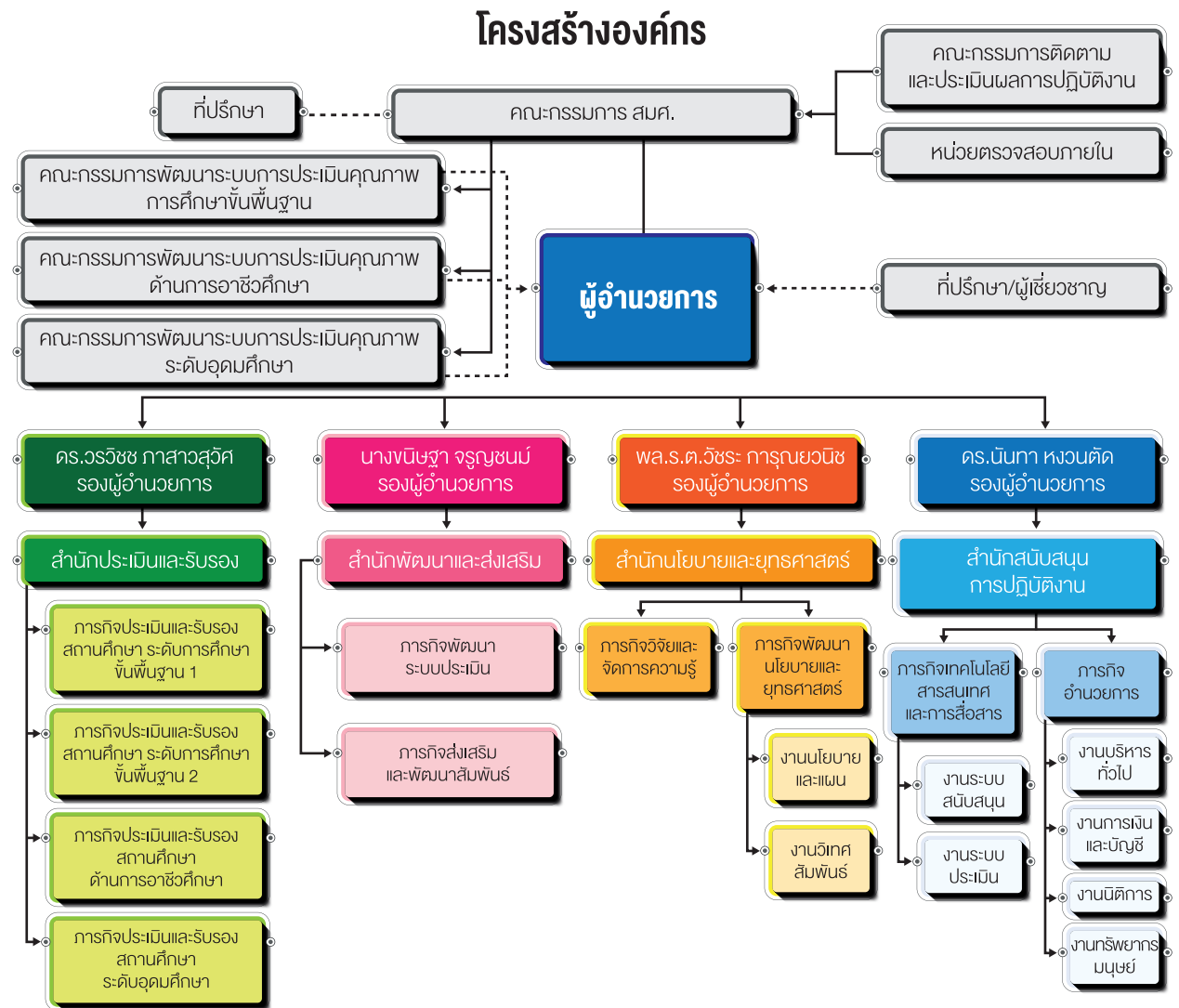
➡ ประสบการณ์ในการทำงาน

- ครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย
- ผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- นักวิชาการศูนย์เครือข่าย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จ.พระนครศรีอยุธยา
- นักวิชาการ ภารกิจประเมินการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- หัวหน้าสำนักพัฒนาและส่งเสริม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- หัวหน้าสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- รองผู้อำนวยการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- วิทยากรพิเศษให้กับนักศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา



โครงสร้างองค์กรของ สมศ.

โครงสร้างการบริหารขององค์กร ประกอบด้วย คณะกรรมการ 4 ชุด ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหาร 2) คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพด้านการอาชีวศึกษา และ 4) คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษา ส่วนอัตรากำลังของสำนักงานฯ ในปัจจุบัน มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 83 อัตรา ลูกจ้างรายปี 20 อัตรา ปฏิบัติงานในสำนักต่าง ๆ 4 สำนัก ได้แก่ 1) สำนักประเมินและรับรอง 2) สำนักพัฒนาและส่งเสริม 3) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ และ 4) สำนักสนับสนุนการปฏิบัติงาน ดังแผนผังด้านล่างนี้



โครงสร้างของคณะกรรมการและอนุกรรมการของ สมศ.

การบริหารงานของ สมศ. นอกจากจะมีคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาแล้ว สำนักงานยังมีคณะกรรมการอื่นอีก ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา คณะกรรมการอนุกรรมการบริหารงานบุคคล และ คณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและบริหารความเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการแต่ละคณะจะมีจำนวนไม่เกิน 11 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งจาก

บุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือมีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การวัดผล หรือการประเมินผล ทั้งนี้ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการ สมศ. เป็นกรรมการและเลขานุการของทั้ง 3 คณะ โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพ การศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาระบบ การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะมีวาระการ ดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และหากพ้นจากวาระแล้วอาจได้รับ การแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกิน 2 วาระ



คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.	รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตร์ พิบูลย์	ประธานกรรมการ
2.	ดร.กาญจน์วรินทร์ ผลอนันต์	กรรมการ
3.	นายทง โชติสรยุทธ์	กรรมการ
4.	ดร.ชนะสิทธิ์ ศิริวรรณธรรม	กรรมการ
5.	ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	กรรมการ
6.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสสุคนธ์ แสงมณี	กรรมการ
7.	ดร.สุทธิพร สัจพินโรจน์	กรรมการ
8.	รองศาสตราจารย์ นพ.สุริยเดว ทรีปาตี	กรรมการ
9.	นายอดุลย์ โยธาสุมุท	กรรมการ
10.	ผู้อำนวยการ สมศ.	กรรมการ
11.	นางสาวภาวดี เจียรนัยกุล	เลขานุการ



อำนาจหน้าที่

- สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหาร
- พัฒนา ปรับปรุงระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
- กำกับกำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระดับที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
- กระทำการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย



คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนาฤทธิ์ เศรษฐกุล	ประธานกรรมการ
2.	ดร.กฤษนันท์ ภูสวาสดี	กรรมการ
3.	ศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ วัฒนารณรงค์	กรรมการ
4.	นายคมสัน โพธิ์คง	กรรมการ
5.	ดร.ชมพูนุช บัวบังศรี	กรรมการ



คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา (ต่อ)

6.	ดร.รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์	กรรมการ
7.	นายวณิชย์ อ่วมศรี	กรรมการ
8.	ดร.สมชาย อารงสุข	กรรมการ
9.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ เพียรประสิทธิ์	กรรมการ
10.	รองศาสตราจารย์ ดร.อัศรัตน์ พูลกระจ่าง	กรรมการ
11.	ผู้อำนวยการ สมศ.	กรรมการ
12.	นายณัฐพล ิตินานัทกุล	เลขานุการ



อำนาจหน้าที่

- สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหาร
- พัฒนา ปรับปรุงระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
- กำกับกำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระดับที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
- กระทำการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย



คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.	รองศาสตราจารย์ ดำรงค์ ทวีแสงสกุลไทย	ประธานกรรมการ
2.	ดร.ชลิต หมีนุช	กรรมการ
3.	ศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง	กรรมการ
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา อ่องอารี	กรรมการ
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัฐชาติ มงคลนาวิน	กรรมการ
6.	ดร.วราภรณ์ สีหนาท	กรรมการ
7.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ ภูผา	กรรมการ
8.	รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก วิสุทธิแพทย์	กรรมการ
9.	ผู้อำนวยการ สมศ.	กรรมการ
10.	ดร.สุชนา สังข์จัญญ	เลขานุการ



อำนาจหน้าที่

1. สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหาร
2. พัฒนา ปรับปรุงระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
3. กำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระดับที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของคณะกรรมการบริหาร
4. กระทำการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย



คณะกรรมการอนุกรรมการบริหารงานบุคคล

1.	นายอรรถพล ไญ้สว้าง	ประธานอนุกรรมการ
2.	ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
3.	นายเลิศศักดิ์ จุลเทศ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
4.	นายษมาธร พันธุ์โพธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5.	รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
6.	ดร.วรวิช ภาสวาสุวัศ	กรรมการ
7.	ผู้อำนวยการ สมศ.	กรรมการ
8.	หัวหน้าภารกิจผู้อำนวยการ	เลขานุการ
9.	หัวหน้างานทรัพยากรมนุษย์	ผู้ช่วยเลขานุการ



คณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและบริหารความเสี่ยง

1.	รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรวุฒิ เกียรติโกมล	ประธานกรรมการ
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล	กรรมการ
3.	รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย	กรรมการ
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิ ศิริโชติ	กรรมการ
5.	นายณพพร สุวรรณรุจิ	กรรมการ
6.	ผู้ตรวจสอบภายใน (นายชัยยะ รักสัตย์มัน)	เลขานุการ

ผลการดำเนินงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

สมศ. พัฒนาแนวทางแนวทางการประเมินคุณภาพ
ภายนอกแนวใหม่รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)
มุ่งประเมินผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษา



ผลการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นการดำเนินงานตามการจัดทำยุทธศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์



ยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอก



การขับเคลื่อนการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

• การตรวจเยี่ยมและมอบแนวทางการดำเนินงานให้กับ สมศ. โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช)

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 15.00 น. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) พร้อมคณะ เข้าตรวจเยี่ยมและมอบแนวทางการดำเนินงานแก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. โดยมีคณะกรรมการผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับ รักษาการประธานกรรมการ สมศ. (นายจรูญ ชูลาก) กล่าวต้อนรับพร้อมด้วยรักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน) รวมถึงผลการส่งเสริมสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด



การศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับทราบถึงข้อติดขัดในการดำเนินงานในด้านระเบียบข้อกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด อันเป็นผลจากประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมสมัครใจเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกส่งรายงานการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด และให้



ในการนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโอกาสให้ผู้แทนกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพ

หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาส่งให้ สมศ. จึงจะดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกได้ แม้ว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2562 ยังกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี แต่ที่แท้จริงแล้ว สมศ. เพิ่งได้รับนโยบายให้ประเมินคุณภาพภายนอกได้ในปี พ.ศ. 2562 และสถานศึกษาที่มีความพร้อมจะดำเนินการเสนอเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยในส่วน of สถานศึกษาที่ยังไม่พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งแท้จริงแล้ว

ควรเป็นสถานศึกษาที่จะต้องได้รับการประเมินเพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา ในส่วนนี้ จึงอาจทำให้สถานศึกษาเหล่านั้น



เสียโอกาสที่จะได้รับผลการประเมิน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาตามที่ควรจะเป็น ซึ่งในประเด็นนี้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีความเข้าใจในปัญหาเป็นอย่างดี และมีความคาดหวังว่า สมศ. จะเป็นองค์กรสำคัญที่มีระบบและมาตรฐานการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีความยินดีที่จะให้การสนับสนุนและช่วยเหลือหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น จึงสั่งการให้จัดตั้งคณะทำงานอันประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ร่วมกับ คณะกรรมการ สมศ. เพื่อประชุมหารือศึกษารายละเอียด และข้อกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พร้อมกันนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการยังมอบนโยบายการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กล่าวโดยสรุป ดังนี้

1. สมศ. ต้องมีสมรรถนะการทำงาน ต้องทำหน้าที่ให้มากกว่าที่เป็นให้ชัดเจนในทุกระดับการศึกษา ทำหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย แม้ว่ากฎหมายจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาก็ตาม

2. การเป็นองค์กรตัวอย่างในการขับเคลื่อนการศึกษา ที่มีมาตรฐานการทำงานที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และหวังผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3. การประเมินต้องไม่เป็นการประเมินเหมือนเดิมแบบที่ผ่านมา ต้องมีการพัฒนาคุณภาพการประเมินที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง มีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินให้สอดคล้องและตอบโต้ภัยกับการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอน

4. ฝากเป้าหมายของเด็กไทยในเรื่อง “ดี เก่ง มีความสุข และตอบแทนคุณแผ่นดิน” ให้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการประเมิน

นอกจากนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการยังได้กล่าวถึงนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ดังนี้

1. การพัฒนาคนสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของนโยบายการศึกษาทั้งฉบับใน 4 ปี ที่มุ่งสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีการพัฒนาก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 พร้อมกันได้อย่างมีคุณภาพ โดยในปีแรกจะเน้นเรื่องการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย วิศวกรรมศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยจะเปิดการสอน Coding (ภาษาคอมพิวเตอร์) เป็นการสอนที่ไม่ใช้เครื่องเรียกว่า Unplug ซึ่งจะเริ่มจัดการเรียนตั้งแต่เด็กชั้นอนุบาลโดยมีการจัดอบรมครู 1,000 คน เป็นโครงการทดลองแรกเริ่ม และจะเริ่มโครงการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2562 เป็นต้นไป

2. การส่งเสริมให้คนไทย อ่าน เขียน เรียนประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย วัฒนธรรม ประเพณี ความรู้ ความดีงาม ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ภูมิใจในความเป็นไทย โดยใช้ภาษาร่วมสมัยกับเยาวชนสมัยใหม่

3. ให้คนไทยทำงานจิตอาสาเพื่อสนองพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้วยการสร้างวัฒนธรรมไทยที่คนไทยมีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่

• กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

สมศ. พัฒนาแนวทางแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) มุ่งประเมินผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์กระบวนการและปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการ มีเป้าหมายสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยยืนยันความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจน

เป้าหมายและอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่จะไม่มีการตัดสินผลการประเมินว่า “รับรอง - ไม่รับรอง” วิธีการประเมินจะไม่เน้นเอกสาร แต่จะใช้วิธีการเชิงคุณภาพจากการสังเกต สัมภาษณ์ โดยผู้ประเมินภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญตามบริบทของสถานศึกษา จึงไม่ใช่เป็นการประเมินด้วยมาตรฐานเดียว หรือที่เรียกว่า One Size Fits All ดังนั้น สถานศึกษาต้องกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาเองให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสรุปผลการดำเนินงานในรูปแบบการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) และส่งให้หน่วยงานต้นสังกัด วิเคราะห์และกำหนดประเด็นส่งให้ สมศ. เพื่อเข้าไปตรวจสอบ และยืนยันผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งจะไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

• กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่: การศึกษาปฐมวัย

สำหรับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาปฐมวัย สมศ. ได้กำหนดแนวทางการประเมินไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็ก
3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย

โดยมีแนวทางการพิจารณาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามระบบการประกันคุณภาพภายในด้วยกัน 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิภาพที่เกิดกับเด็ก ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะวิเคราะห์สังเคราะห์จากผลการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใน 4 ประเด็นของทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในว่ามีผลความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สอดรับกับบริบทของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ๆ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และตอบสนองนโยบายหรือจุดเน้นของต้นสังกัดมากน้อยเพียงใด โดยจะใช้หลักเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพด้วยกัน 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

นอกจากนี้ สมศ. ยังกำหนดแนวทางการประเมินช่องทางพิเศษ เป็นการประเมินความโดดเด่นเฉพาะทาง (Challenging

Standards) เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างโดดเด่นหรือมีนวัตกรรม เช่น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จิว แจว เจง ได้มีโอกาสแสดงศักยภาพการจัดการศึกษาให้เป็นที่ประจักษ์ และเพื่อยกระดับคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เป็นการประเมินแบบไม่บังคับ แต่เปิดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสมัครใจขอรับประเมินความโดดเด่นเฉพาะทาง นำเสนอผ่านรายงานประเมินตนเอง (SAR) และหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมเสนอเป็นประเด็นให้ สมศ. เข้าประเมิน

• กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่แนวใหม่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนดหลักการสำคัญ 2 ประการคือ

1. การประเมินคุณภาพภายนอกจะเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพิจารณาการดำเนินงาน การบรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

2. การประเมินคุณภาพภายนอกช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากล ให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ โดย สมศ. จะไม่กำหนดมาตรฐานใหม่ขึ้น แต่จะประเมินคุณภาพภายนอกที่มาจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด กรณีสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของตนเองขึ้นมา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในได้ ส่วนเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ สมศ. กำหนดไว้ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง โดยพิจารณา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้ ยังมีการประเมินความโดดเด่นเฉพาะทางอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งสถานศึกษาแจ้งความจำนงค์ในการประเมินมาตรฐานความโดดเด่นเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน และต้องผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเป็น

ทางเลือกให้สถานศึกษาได้แสดงผลการดำเนินงานที่มีความโดดเด่นและเป็นการส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเร่งรัดคุณภาพสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาสมรรถนะสูง พร้อมสำหรับการแข่งขันระดับสากล

• **กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ : ด้านการอาชีวศึกษา**

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่แนวใหม่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ด้านการอาชีวศึกษา ได้กำหนดหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในรูปแบบของการตรวจทานซ้ำ (Double-Check)
2. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องส่งเสริมให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานในระดับสากล

โดยการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จะเน้นการประเมิน 2 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และ 2) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ในด้านที่ 1 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่ 4 คุณภาพการประกันคุณภาพภายใน

• **กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ : ระดับอุดมศึกษา**

มุ่งสะท้อนระดับคุณภาพผู้เรียน ยกระดับมาตรฐานการศึกษาจากหลักคิดการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่รอบสี่ ที่ต้องการลดเวลาและภาระด้านเอกสารของสถานศึกษาในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการประเมิน สมศ. จึงได้พัฒนากรอบแนวการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ระดับอุดมศึกษาให้เชื่อมโยงกับกระบวนการทำงานของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHEQA Online) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูล

กับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (AQA) เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกสืบค้นและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) สำหรับกรอบแนวทางการเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่: ระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐาน ประเมินตามพันธกิจและบริบทของสถานศึกษาและเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับท้าทายโดยให้สถานศึกษาสมัครใจ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามความจำเพาะหรือความโดดเด่น เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานขั้นพื้นฐานโดยผลการประเมินจะแบ่งเป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยม ดีมาก ดีพอใช้ ปรับปรุง นอกจากนี้ยังมีเกณฑ์ท้าทายซึ่งเป็นการประเมินที่ส่งเสริมศักยภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ นอกจากนี้ยังมีด้านความโดดเด่นเฉพาะทางที่ส่งเสริมศักยภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่ระดับสากล ตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกภายใต้บริบท ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของสถานศึกษานั้น หากสถานศึกษาใดที่ประสงค์จะนำเสนอและขอรับการประเมินคุณภาพระดับท้าทาย สามารถเสนอผลการดำเนินงานมายัง สมศ. ได้ โดยเอกสารหลักฐานต้องได้รับความเห็นชอบจากสถาบัน ผลการประเมินกำหนดเป็นระดับท้าทายไว้ 3 ระดับ ได้แก่

C1 - World Class Level

C2 - International / Regional Level

C3 - National/Local Level

โดยการกำหนดลำดับเพื่อเป็นทางเลือกให้สถานศึกษาได้แสดงผลการดำเนินงานที่มีความโดดเด่น และเป็นการส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเร่งรัดคุณภาพสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาขีดสมรรถนะสูง พร้อมสำหรับการแข่งขันระดับสากล โดยสถานศึกษาผู้แจ้งความจำนงค์ในการประเมินมาตรฐานความโดดเด่นเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน และต้องผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัดทั้งนี้ความโดดเด่นเฉพาะทางสถานศึกษาจะขอรับการประเมินหรือไม่รับการประเมินก็ได้

• การประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี พ.ศ. 2561 “สมศ. ก้าวสู่ปีที่ 19 และการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ ยุค 4.0” (Toward the 19th Year of ONESQA and New External Quality Assessment 4.0)

วันศุกร์ที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี พ.ศ. 2561 หัวข้อ “สมศ. ก้าวสู่ปีที่ 19 และการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ ยุค 4.0” (Toward the 19th Year of ONESQA and New External Quality Assessment 4.0) ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมการประชุมกว่า 1,600 คน โดยได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย รุ่งตระกูล รักษาการประธานกรรมการ สมศ. เป็นผู้กล่าวรายงาน มีใจความสำคัญว่า

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งมีพันธกิจหลักที่สำคัญ คือ 1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด 2) พัฒนา ฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก

และให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก โดยการจัดทำหลักสูตร การฝึกอบรมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือ วิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประกอบการพิจารณา ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษา ทั้งนี้ สมศ. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกโดยร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด สถาบันการศึกษา ตลอดจนได้รับความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศในการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งการจัดโครงการนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบและ เข้าใจในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่
2. เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการนำผลประเมินไปใช้ในการพัฒนา
3. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายนอก และ
4. เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาไทย ความร่วมมือ ขับเคลื่อนการประเมินคุณภาพและยกระดับมาตรฐาน การศึกษาไทย





จากนั้น ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โสภณ นภาธร) กล่าวเปิดงาน การประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี พ.ศ. 2561 ว่า เป็นที่น่ายินดีที่การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ในครั้งนี้อย่างนี้ได้รับความสนใจและได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันพัฒนา ทั้งนี้ การพัฒนาในระยะเริ่มแรก สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ซึ่งมีคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับพื้นฐาน คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ต่อมาได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งในการนำนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มาประยุกต์ใช้กับการประเมินคุณภาพแนวใหม่ และนำมาร่วมกันพัฒนาให้ได้กรอบมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ที่มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน (IQA) หรือที่เรียกว่า First Party มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด หรือที่เรียกว่า Second Party อันได้แก่ แผนการศึกษาชาติ และมีความสอดคล้องกับนโยบายของระดับประเทศและสากล หรือที่เรียกว่า Third Party อันได้แก่ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับสากลต่าง ๆ สอดคล้องและรองรับกับนโยบายต่าง ๆ อันจะทำให้การศึกษาไทยก้าวไปถึงเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการได้ การประเมินคุณภาพภายนอก ในรอบสี่นี้ ยังมีจุดเน้นในการลดภาระต่าง ๆ

ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากต่อสถานศึกษา ครู อาจารย์ ปัญหาต่าง ๆ ที่เคยมีมาในรอบก่อน ๆ เช่น ภาระเรื่องเอกสาร ภาระที่สถานศึกษาต้องรับการประเมินคุณภาพหลายครั้ง คือ การประเมินคุณภาพภายในจากหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.

การปฏิรูปการศึกษาของชาติคำตอบก็คือ การพัฒนา รูปแบบการศึกษาของชาติ โดยมีการร่วมกันพัฒนาทั้งในส่วน ของ สมศ. และหน่วยงานต้นสังกัดต่าง ๆ ทำให้การดำเนินงาน ของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดง่าย สะดวก และลดความซ้ำซ้อน เกิดผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา ตามแผนการศึกษาชาติ สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นหลักยึด เพื่อใช้ประโยชน์ใน การดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายนอก ยังสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้สถานศึกษา นำกรอบมาตรฐานไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และวิธีการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการที่จะพัฒนาผู้เรียน จนสามารถบรรลุมาตรฐานการศึกษาของชาติในระยะยาว เช่น นโยบายการปฏิรูปการศึกษามีจุดเน้น ให้เกิดการเรียนรู้แบบ ผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือ active learning และการสร้างนวัตกรรม ของการเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกประเภททุกระดับการศึกษา ด้วยเช่นกัน

ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ร่วมกันขับเคลื่อน นโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ นับเป็นโอกาสอันดี ที่ทุกท่านจะได้ช่วยกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ระบบ การประเมิน และการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะ ที่นำไปสู่การพัฒนาและการยกระดับคุณภาพการศึกษา นำไปสู่ ความสามารถในการแข่งขันด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ตามเป้าหมายของรัฐบาลต่อไป

● **สาระสำคัญการปาฐกถาพิเศษ “สมศ. กับการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่”** โดย ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โสภณ นภาธร) มีดังนี้ หัวใจหลักของการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ที่การประเมินตนเองของสถานศึกษา คือ การจัดทำ self-assessment โดยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องรายงานต่อต้นสังกัดใน

ประเด็นสำคัญ 3 เรื่อง คือ สถานศึกษามีการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาตรฐานใดในปัจจุบัน มีหลักฐานสนับสนุนการดำเนินการใดบ้างที่ทำให้สถานศึกษาอยู่ในระดับมาตรฐานนั้น ๆ และสถานศึกษามีแผนพัฒนาตนเองอย่างไรเพื่อให้มีการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าระดับที่เป็นอยู่ โดยต้นสังกัดจะต้องทำหน้าที่พิจารณาประเด็นจาก Self-Assessment Report (SAR) ของสถานศึกษา และอาจมีประเด็นการพิจารณาเพิ่มเติมส่งไปยัง สมศ. เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามประเด็นของต้นสังกัด ทั้งนี้คาดว่า สมศ. จะมีการพัฒนาผู้ประเมินภายนอกให้สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินแบบ Expert Judgment เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

• **สาระสำคัญหัวข้อแนะนำ “สมศ. ยุคใหม่”** โดยอดีตผู้อำนวยการ (รศ.ดร.ณมน จีรังสุวรรณ) มีดังนี้

จุดเปลี่ยนของการประเมินคุณภาพรอบสี่แนวใหม่ คือ ลดภาระงานเอกสารสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก และไม่มีความซ้ำซ้อนกับการประเมินคุณภาพภายใน มีการเพิ่มระบบเทคโนโลยีด้วยระบบ Automated QA เชื่อมโยงสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในตามพระราชบัญญัติที่ได้กำหนดไว้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ เป็นการประเมินเชิงคุณภาพ ไม่ใช่การประเมินเชิงปริมาณที่เน้นแต่ตัวเลขหรือสถิติเท่านั้น ผู้ประเมินจะต้องเป็น expert judgment เป็นลักษณะผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะในการประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยประสบการณ์ องค์ประกอบของคณะผู้ประเมิน ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิของ สมศ. 2) ผู้มีประสบการณ์จากหน่วยงานต้นสังกัด และ 3) ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช่การประเมินเพื่อรับรองว่าผ่านหรือไม่ผ่านการรับรองอีกต่อไป แต่เป็นการประเมินเพื่อยกระดับการศึกษาของชาติ และประการสุดท้าย จำนวนวันในการประเมิน อาจมีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหนึ่งถึงสองวันหรือสามวันตามที่คณะผู้ประเมินพิจารณา และสถานศึกษาอาจไม่ต้องมีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม

• **สาระสำคัญหัวข้อการขยาย “External Quality Assurance in a Disruptive World”** by The Former Board of Directors of International For Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAHE), Now FAA’s

Chief Technical Officer on Quality Assurance (Dr. Eddy Chong) ผู้บริหารระดับสูงฝ่ายเทคนิคด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานเพื่อการรับรองมาตรฐานด้านการเงิน (Finance Accreditation Agency: FAA) มีดังนี้

ในหัวข้อ “การประกันคุณภาพการศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง” มีสาระสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญ ความท้าทาย และปัจจัยด้านต่าง ๆ ของการประกันคุณภาพในยุค 4.0 ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความยุ่งยาก และส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ได้ เช่น ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระเบียบนโยบาย เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะวิชาชีพ อาชีพแห่งอนาคต และการจ้างงานที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในยุคอุตสาหกรรม 4.0 กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รวมถึงความคล่องตัวของตลาดแรงงาน

• **สาระสำคัญหัวข้อการขยาย “ประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างไร ตอบโจทย์การปฏิรูปการศึกษาไทย”** โดย ประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์)

1. ความท้าทายของการปฏิรูปการศึกษาของไทย คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้มีการทบทวนระบบการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ เช่น ปัญหาของระบบการศึกษาไทยมีความซ้ำซ้อนสูง คุณภาพของการศึกษายังไม่มีมาตรฐาน ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง ปัญหาและระบบการศึกษาเป็นอุปสรรคต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ ธรรมชาติในการกำกับดูแลและการบริหารจัดการระบบการศึกษาของภาครัฐเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการนำประเด็นการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

2. แนวคิดสำคัญเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ ตอบสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ ไม่ได้มุ่งแค่โครงสร้าง มุ่งจัดระบบการศึกษาในภาพรวมของประเทศ ไม่ใช่เพียงการ “ปะผุ” โดยให้มีมาตรการระยะเร่งด่วน เพื่อเห็นผลบางส่วนได้ทันการณ์ ปฏิรูปองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (เด็ก ครู หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน

สถานศึกษา (โรงเรียน) และระบบสนับสนุนการจัดการศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา การจัดสรรทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทางเลือก เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ระบบการศึกษาของไทยเป็นระบบ “เปิด” กล่าวคือ มีความหลากหลายของผู้เรียน ความถนัด ศักยภาพ ความต้องการของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ ความต้องการจำเป็นพิเศษที่ต้องได้รับการดูแล ความแตกต่างของพื้นที่ สถานศึกษา และทางเลือกในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และทุกระดับหัวใจสำคัญคือสร้างคุณภาพบนความหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพ สร้างประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล ให้มีกลไกขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปที่มีประสิทธิผลและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

● **สาระสำคัญการเสวนา “ประสานพลังความร่วมมือขับเคลื่อนการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาไทย”** โดย ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา สกศ. (ดร.ประวีณา อัสโย) อนุกรรมการการจัดการเรียนการสอน ในคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (ดร.วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์) รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล (รองศาสตราจารย์ ดร.ภก.สมภพ ประธานธรรักษ์) รองประธานกรรมการหอการค้าไทย (นายภูมินทร์ หะรินสุต) และผู้อำนวยการ สมศ.

ดร.ประวีณา อัสโย กล่าวว่าในส่วนของสภาการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) มุ่งเน้นดำเนินการให้การศึกษาตอบโจทย์ประเทศไทย 4.0 จากปัญหาประเทศไทยที่ติดกับดักรายได้ปานกลางมาเป็นระยะเวลานาน การพัฒนาและยกระดับการศึกษาจะเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้ก้าวข้ามผ่านความท้าทายดังกล่าวอย่างไร ทาง สกศ. ได้ทำแผนการศึกษาแห่งชาติโดยเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งตอบรับกับไทยแลนด์ 4.0 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขและสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิดศักราชใหม่ในการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องเริ่มต้นจากมาตรฐานการศึกษาของชาติ เชื่อมโยงสู่มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา จากนั้นจึงเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และสะท้อนออกมาด้วยการประเมินผล

ดร.วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ กล่าวว่าเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษานั้น คนที่จะสามารถดำเนินการได้ อาจไม่ใช่ สมศ. หรือกระทรวงศึกษาธิการ แต่ส่วนสำคัญคือ สถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการวัดผลที่หลากหลาย ไม่ควรเน้นเรื่องของการวัดผลเพื่อการแข่งขันหรือเลื่อนระดับเท่านั้น เนื่องจาก การวัดผลแบบเดิมนั้น ไม่ได้เป็นการพัฒนามนุษย์ ดังนั้น สมศ. ควรมีเครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนสำเร็จ คือ เปลี่ยนห้องเรียนจากเน้นผู้สอน (Teacher-center) ให้เป็นห้องเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ และผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-center)

รองศาสตราจารย์ เกสัชกร ดร.สมภพ ประธานธรรักษ์ กล่าวถึงหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือ การสร้างคน ในที่นี้ คือ สอนอย่างไรให้มีคุณภาพ ทำวิจัยอย่างไรให้มีคุณภาพ ไม่ต้องรว่าคนอื่นจะวัดเราอย่างไร เราต้องวัดตนเองก่อน ดังนั้น สมศ. จะทำหน้าที่เป็นกระจก เราต้องพัฒนาตนเองใหม่ ขณะนี้ ประเทศไทยยังคงเป็น Content-based ประเทศอื่นเป็น Outcome-based แล้ว

นายภูมินทร์ หะรินสุต กล่าวถึงการศึกษามุ่งมองทางเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมว่า อันดับแรกผู้ประกอบการต้องสามารถวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเบื้องต้น และเชื่อมโยงสถานการณ์ปัจจุบันต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น สถานการณ์แรงงานไทยในปัจจุบัน ความสำคัญของแรงงานต่อเศรษฐกิจ ศักยภาพของแรงงาน ส่วนสถานศึกษาก็จำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการด้านแรงงานของผู้ประกอบการ และออกหลักสูตรมาช่วยพัฒนาบัณฑิตให้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ และทำให้เกิดความต่อเนื่องทางธุรกิจ นอกจากนี้ ควรออกแบบให้มีหลักสูตรระยะสั้น เพื่อรองรับการพัฒนาและสนับสนุนธุรกิจนั้นๆ สำหรับภาคเอกชนต้องการ Mega Trend, Disruptive Technology & Innovation, Digital Transformation, Big Data, Artificial Intelligence

อดีตผู้อำนวยการ (รศ.ดร.ณมน จีรังสุวรรณ) กล่าวว่า เป้าหมายในการประกันคุณภาพ การศึกษาคือการร่วมมือร่วมใจกันของทุกฝ่าย ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ การพัฒนาให้เกิดไทยแลนด์ 4.0 นั้น “คน” มีความสำคัญ เพราะการที่คนของชาติมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานให้มีมูลค่าเพิ่ม และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

- **การประกันคุณภาพภายใต้ยุค Industrial Revolution 4.0**
โดย ดร.สมยศ ชี้แจง สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สมศ.

การปฏิวัติในยุคอุตสาหกรรม 4.0 (Industrial Revolution 4.0) ที่มีผลกระทบต่อการอุดมศึกษาที่เนื่องมาจากความล้ำหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนานวัตกรรม และการนำหุ่นยนต์มาใช้ในการขั้นตอนหรือกระบวนการผลิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา อนาคตของการทำงานและการจ้างงาน เป็นต้น จึงเป็นความท้าทายของการประกันคุณภาพเพื่อรองรับสู่การเปลี่ยนผ่านในยุคอุตสาหกรรม 4.0 นี้ ดังนั้น การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อตอบสนองต่อรูปแบบของการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการรับรองคุณสมบัติของผู้เรียนที่กำลังจะเปลี่ยนไป

การปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 นี้เป็นสัญญาณบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีทั่วโลก ซึ่งมีการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลและชีวภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาย่างก้าวกระโดด และคนจำนวนมากทั่วโลกสามารถเชื่อมต่อกันด้วยอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ซึ่งมีความสามารถประมวลผลที่มีประสิทธิภาพสูงในการเข้าถึงความรู้หรือข้อมูลที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่มีผลกระทบในวงกว้าง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI) หุ่นยนต์ Internet of things นาโนเทคโนโลยีชีวภาพ วัสดุศาสตร์ การจัดเก็บพลังงานและการคำนวณแบบควอนตัม (Quantum computing) ทำให้คนสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าถึงโลกดิจิทัล การแสวงหาความรู้และการได้มาซึ่งข้อมูล ซึ่งก็อาจส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมา อาทิ การทดแทนแรงงานโดยเครื่องจักร เป็นต้น

การปฏิวัตินี้ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษานในเรื่อง 1) การลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการเชื่อมต่อผ่านระบบดิจิทัล ความยืดหยุ่นและความสามารถของสถาบันในการกำกับดูแลระบบดิจิทัล 2) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเพื่อให้บริการทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (การศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) กระบวนทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้โดยใช้ ICT การเกิดขึ้นสาขาวิชาใหม่ เช่น E-Sports, Data Science and Analytics, Data Security and Privacy, Hybrid/liberal programmes, Blockchain and Cryptocurrencies, Fintech, InsurTech, Cybercrime, Human Robotics ซึ่งนำมาสู่

อาชีพใหม่และความต้องการทักษะการทำงานในรูปแบบใหม่ ๆ (Skillsets) ได้แก่ ทักษะดิจิทัลที่ต้องการความสามารถในการวิเคราะห์และใช้ข้อมูลดิจิทัล เป็นต้น 3) การแพร่หลายของหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดกว้าง (MOOCs 81 ล้านคนทั่วโลก) และ 4) การศึกษาเพื่อตอบสนองต่อภาคอุตสาหกรรมโดยการเป็นหุ้นส่วนกับภาคอุตสาหกรรมในการจัดการศึกษา การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

สำหรับผลกระทบต่อการประกันคุณภาพ (Quality Assurance: QA) นั้นคือ 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่กับงาน QA เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การประมวลผลผ่านแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์ม การประเมินผล การสื่อสารข้อมูล การจัดการฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และการตัดสินใจต่าง ๆ รวมถึงการวางแผน การฝึกอบรม การจัดการและการรายงานผลการประเมิน 2) หน่วยงาน QA จะมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานผู้ให้บริการระบบอื่น ๆ เกิดการทำงานร่วมกับหน่วยประเมินที่ได้รับการยอมรับ รวมถึงองค์กรวิชาชีพ ซึ่งจะก่อให้เกิดความไว้วางใจและมูลค่าเพิ่มต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) จะก่อให้เกิดการขยายตัวด้านกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยจะมีการใช้ข้อมูลด้านคุณวุฒิตามระดับผลการเรียนรู้ ทักษะและความสามารถ ข้อมูลด้านการศึกษาอาชีพและการจ้างงาน การปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบและการประกันคุณภาพ การรับรอง การยอมรับ การเคลื่อนย้ายผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะการทำงาน 4) หน่วยงาน QA จะอำนวยความสะดวกในสังคมของการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของสถาบัน อุตสาหกรรมและการศึกษาข้ามพรมแดน การเสริมสร้างความเข้มแข็งกับระบบ QA ในการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และ 5) การเพิ่มขีดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบประเมิน เป็นต้น

- **สภาพการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกในอนาคต** โดย นางสาว ปุญญา ภูมิพล ภารกิจวิจัยและจัดการความรู้ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สมศ.

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ทำให้คนเราไม่ว่าจะอยู่ภูมิภาคใดของโลก ก็สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วเพียงปลายนิ้วสัมผัส โลกถูกเชื่อมต่อกัน

อย่างไร้พรมแดน เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา ซึ่งส่งผลให้คนเรา ต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคและสมัย การที่บุคคล จะเรียนรู้และปรับตัวได้ดี บุคคลนั้นจะต้องได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพ

กลไกหนึ่งที่น่ามาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาของไทยให้มี คุณภาพก็คือ การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของไทย ประกอบด้วย การดำเนินการ 2 ส่วน คือ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพ การศึกษายานนอก

การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance: IQA) จะดำเนินการโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา เพื่อติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม ประเมินผล คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะเน้น การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ซึ่งจะมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกปี อย่างต่อเนื่อง ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance: EQA) จะดำเนินการโดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา และมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โดย การประกันคุณภาพภายนอก จะเน้นการประเมินคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ตรวจสอบยืนยัน สภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา 2) สะท้อนให้เห็น

ถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา 3) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด 4) ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกัน คุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และ 5) รายงานผลการประเมิน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผ่านมา มีเสียง สะท้อนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันและประเมินคุณภาพ การศึกษาที่เสนอโดยคณะกรรมการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ (สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน ราษฎร, 2559) ซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งก็คือ กฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ด้วยความตระหนักถึงสภาพ ปัญหาที่เกิดจากการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้น ประกอบกับข้อบังคับตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ข้างต้น สมศ. จึงได้มีปรับการดำเนินการ ประเมินคุณภาพภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป จากรอบแรกถึงรอบสาม โดยการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่นั้น มีการดำเนินงาน ที่มีแนวคิดหลักประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพภายนอก ต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ให้บรรลุถึงเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อ ผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (Accountability) 2) การประเมิน คุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยกระตุ้นหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริมยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา สู่อิสระ ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุ เป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ (Empowerment) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้



ทั้งนี้ ก็เพื่อพัฒนาการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ข้อมูลแก่รัฐบาลในการพิจารณากำหนดนโยบายการพัฒนาที่นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 ความตอนหนึ่งว่า



“ในการปฏิบัติงานนั้น ย่อมมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นได้เสมอ เมื่อปัญหาเกิดขึ้นต้องแก้ไข อย่าทิ้งไว้พอกพูนลุกลามเก๊ยาก ขอให้ทุกคนระลึกว่า ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ได้ ถ้าแก้คนเดียวไม่ได้ก็ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ หลาย ๆ คน หลาย ๆ ทาง ด้วยความร่วมมือปรองดองกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นจักได้ไม่กลายเป็นอุปสรรคขัดขวาง และบั่นทอนทำลายความเจริญและความสำเร็จของงาน”



จากพระบรมราโชวาทข้างต้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้น้อมนำหลักคิดมาสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นี้ นอกจากการจัดทำโครงการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยด้านการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปีแล้ว สมศ. ยังมีโครงการวิจัยซึ่งดำเนินการโดยภารกิจวิจัยและจัดการความรู้ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ว่าการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานของ สมศ. ในครั้งนี้สามารถแก้ปัญหาข้างต้นได้หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ อันจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินงาน รวมทั้งผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

• **การประกันคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลทรานส์ฟอร์เมชัน : กรณี MOOC** โดย ดร.อวิรุทธิ์ ฉัตรมาลาทอง งานนโยบายและแผนภารกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สมศ.

ตั้งแต่การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ MOOC (Massive Open Online Course) หรือ การเรียนการสอนออนไลน์ในระบบเปิดสำหรับมหาชน เกิดขึ้นครั้งแรกไปช่วงปี 2008 ที่ University of Manitoba ประเทศแคนาดาเป็นต้นมาได้เกิดหลักสูตร MOOC ขึ้นอย่างแพร่หลายในระยะต่อมา

อันเป็นผลมาจากการเข้าสู่ยุคดิจิทัลทรานส์ฟอร์เมชัน (Digital Transformation: DX) ที่มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เป็นฐานของการเปลี่ยนรูปแบบทางการศึกษา และการเสริมสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) จากข้อมูลการสำรวจของ Class Central ในปี 2018 พบว่า มีสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ กว่า 900 แห่ง เปิดสอนหลักสูตร MOOC จำนวนทั้งสิ้นกว่า 11,000 หลักสูตร รองรับการศึกษาของประชากรทั่วโลกมากกว่า 101 ล้านคน ดังนั้นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ MOOC จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่สามารถเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และทัศนคติได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล พร้อมทั้งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั่วทุกมุมโลกอย่างมีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรการเรียนการสอนรูปแบบปกติ มักดำเนินการใน 2 รูปแบบหลักคือการรับรอง (Accreditation) และการประเมิน (Evaluation)

แต่สำหรับการเรียนการสอนรูปแบบ MOOC ที่มีรูปแบบผสมผสานการจัดหลักสูตรแบบปกติโดยเฉพาะในมิติการกำหนดหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับการเรียนรู้ในระบบออนไลน์และการเรียนรู้แบบข้ามวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเด่นของ MOOC ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในระบบออฟไลน์ ดังนั้นการประกันคุณภาพโดยมากจึงเป็นไปในลักษณะของการรับประกัน (Guarantee)

ปัจจุบันองค์กรรับรองคุณภาพการศึกษาหลายแห่งทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพการเรียนการสอนรูปแบบ MOOC โดยมีการพัฒนากรอบการประกันคุณภาพของ MOOC ขึ้นอย่างหลากหลาย ซึ่งในจุลสาร สมศ. ฉบับนี้ได้ศึกษาและรวบรวมกรอบการประกันคุณภาพการเรียนการสอนรูปแบบ MOOC ขององค์กรรับรองคุณภาพการศึกษาทั้งในต่างประเทศและของประเทศไทยมาให้อ่านได้ศึกษา ทำความรู้จัก และนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ MOOC ให้มีคุณภาพต่อไป ดังนี้

European Association for Quality Assurance in Higher Education: ENQA พัฒนารอบการประกันคุณภาพการศึกษาในรูปแบบ E-learning รวมถึง MOOCs ใน 9 มิติ ได้แก่ 1) การสนับสนุนของสถาบัน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การเรียนรู้และการสอน 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) การสนับสนุนแก่ผู้เรียน 6) การสนับสนุนแก่ผู้สอน 7) เทคโนโลยีอำนวยความสะดวก 8) การประเมินผล และ 9) มาตรการด้านความปลอดภัยทางอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมกับกำหนดแนวทางของรูปแบบการประกันคุณภาพ MOOCs ทั้งในการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

The European Alliance for the Quality of Massive Open Online Course: MOOC พัฒนารอบการประกันคุณภาพของ MOOC โดยแบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ มิติที่ 1 ระยะการดำเนินการของ MOOCs มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เพื่อจัดหลักสูตร 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การดำเนินงานของหลักสูตร 4) การทำให้บรรลุผล และ 5) การประเมินหลักสูตร มิติที่ 2 มุมมองของหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิธีการเรียนการสอน 2) วิธีการทางเทคโนโลยี และ 3) กลยุทธ์ มิติที่ 3 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ผู้ออกแบบหลักสูตร 2) ผู้อำนวยการความสะดวก และ 3) ผู้ให้บริการหลักสูตร

The European Association of Distance Teaching Universities: EADTU พัฒนารอบการประกันคุณภาพ MOOC ที่เรียกว่า “E-xcellence Associates Label” ประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ 1) การหลักสูตรเชิงยุทธศาสตร์ 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การออกแบบรายวิชา 4) การส่งมอบหลักสูตร 5) การสนับสนุนแก่บุคลากร และ 6) การสนับสนุนแก่ผู้เรียน

Quality Matters องค์กรรับรองคุณภาพที่มุ่งเน้นจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการสอนรูปแบบออนไลน์และนวัตกรรมดิจิทัล ได้พัฒนารอบการประกันคุณภาพ MOOC ที่เรียกว่า “Quality Matters Review Standards” ประกอบด้วย 8 มิติ ได้แก่ 1) ภาพรวมและการแนะนำหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผล 4) เครื่องมือประกอบการสอน 5) กิจกรรมการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน 6) เทคโนโลยี 7) การสนับสนุนผู้เรียน และ 8) การเข้าถึงและใช้งาน

EdX แพลตฟอร์ม MOOC ที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วโลกกว่า 120 แห่ง ได้พัฒนาเครื่องมือที่มีชื่อว่า “MOOC Development Checklist” สำหรับให้ออกแบบหลักสูตรใช้ประเมินคุณภาพของตนเพื่อประกันว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 2 ระดับ คือ ข้อกำหนดขั้นพื้นฐาน (Minimum Requirement) และวิธีดำเนินการที่เป็นเลิศ (Best Practice) พิจารณาจาก 4 มิติ คือ 1) การแนะนำและการชี้แจงหลักสูตร 2) โครงสร้างหลักสูตร 3) เครื่องมือประกอบการสอนและการประเมิน 4) การบริหารหลักสูตรและความสัมพันธ์ของผู้เรียน

โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University) สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนา “มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติการเรียนการสอน MOOC” ประกอบด้วย 10 มาตรฐานหลัก ได้แก่ 1) โครงร่างรายวิชา 2) ความพร้อมของบุคลากร 3) การออกแบบการเรียนการสอน 4) เนื้อหา 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การสื่อสาร 7) ลิขสิทธิ์และครีเอทีฟคอมเม้นส์ 8) การสนับสนุนผู้เรียน 9) ผลการจัดการเรียนรู้ และ 10) การปรับปรุงพัฒนามี 28 ตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาเชิงระบบทั้งปัจจัยนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต

จากข้อมูลรอบการประกันคุณภาพการเรียนการสอน รูปแบบ MOOC ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันองค์กรรับรองคุณภาพรวมทั้งผู้ให้บริการ MOOC หลายแห่งทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงในยุคที่ดิจิทัลเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อระบบการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายขององค์กรรับรองคุณภาพและสถาบันการศึกษาที่ให้บริการ MOOC ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับระบบการประกันคุณภาพ ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป



การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก

• การประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.)

วันจันทร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2561 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.) ครั้งที่ 12/2561 ณ ห้องประชุม สันถมิตร โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พยุทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นประธานการประชุม ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการประเมินคุณภาพภายนอกของระดับอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มหาวิทยาลัยมหิดล
2. (ร่าง) คู่มือผู้ประเมินภายนอก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)

• การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated QA) การเปลี่ยนจาก Paper-based EQA ไปสู่ Digital-based EQA

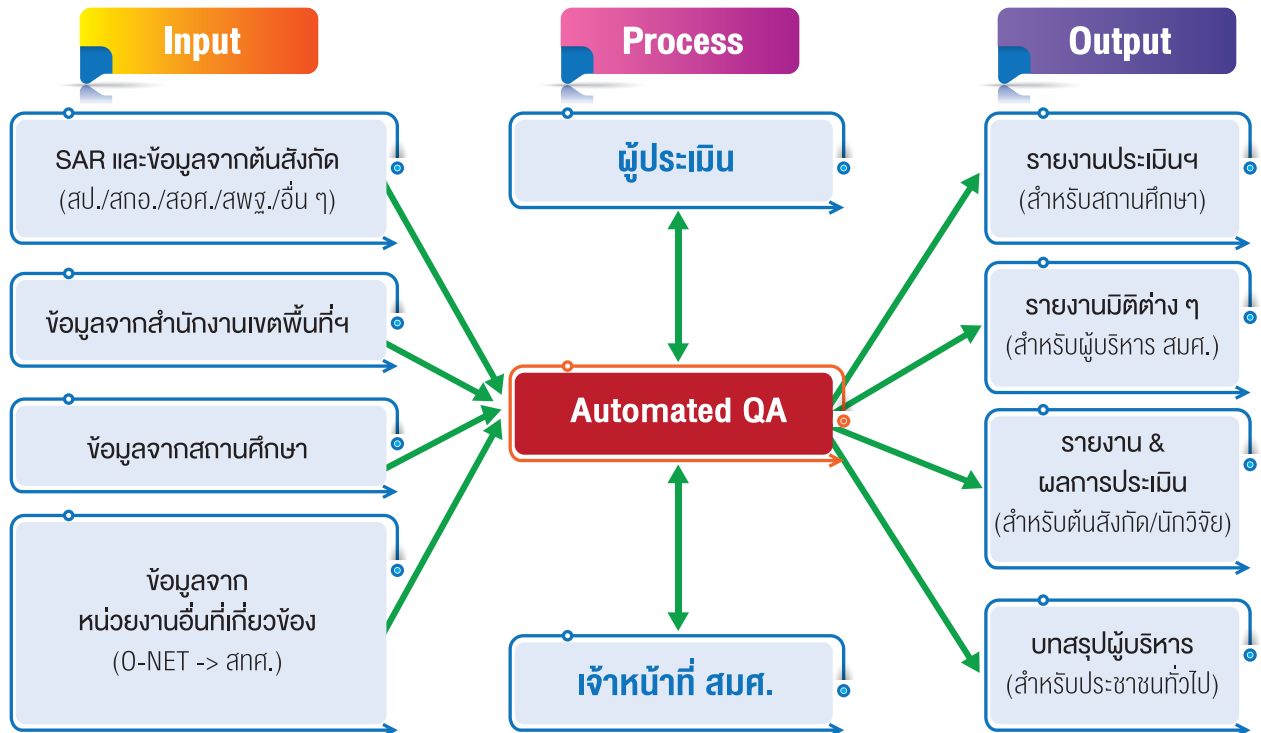
การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสี่ของ สมศ. ได้ยึดแนวนโยบายของรัฐบาลด้านการปฏิรูปการศึกษาของชาติ เพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาบูรณาการหลักทฤษฎีวิธีที่เหมาะสมกับการศึกษาไทย เพื่อ

การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของประเทศให้เป็นที่ยอมรับทั้งระดับชาติและนานาชาติ

จากการรับฟังความคิดเห็นของสถานศึกษาผู้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ทั้งสามรอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสาร สมศ. จึงพยายามพัฒนาแนวทางและวิธีการประเมินที่ช่วยลดภาระด้านเอกสารอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ ในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามที่ผ่านมา เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated Quality Assurance : AQA) ระยะที่ 1 ซึ่งได้มีการประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือให้สถานศึกษาเปลี่ยนวิธีการส่งรายงานการประเมินตนเอง (SAR) จากรูปเล่มกระดาษ เปลี่ยนเป็นการจัดส่งไฟล์ผ่านอีเมลเข้าสู่ระบบ AQA ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่งผลให้สามารถจัดเก็บข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไว้อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลก่อนการลงประเมิน

ทั้งนี้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) สมศ. ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางและวิธีการประเมินภายนอกที่ตอบสนองกับนโยบายภาครัฐ มุ่งเน้นให้มีความทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เชื่อมโยงสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัดได้แก่ สพฐ. สอศ. สกอ. สช. อปท. กทม. และหน่วยงานในกระทรวงที่เกี่ยวข้อง มุ่งลดภาระสถานศึกษาเป็นสำคัญ ในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก AQA ระยะที่ 2 จึงมีเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจาก Paper-based EQA ไปสู่ Digital-based EQA ส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดเป็นศูนย์กลางสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance Information Center) โดยที่สถานศึกษาส่งข้อมูลไปยังต้นสังกัด ไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลหรือจัดทำเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพภายนอก มายัง สมศ. ลดภาระการป้อนข้อมูลด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษา สามารถประมวลผลข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอกได้หลากหลายมิติในลักษณะรายแห่ง จังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ สามารถแสดงผลจุดเด่นในภาพรวมของสถานศึกษา ในหลายด้านมีความรวดเร็ว และสามารถรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก อันสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อรัฐบาล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการวางแผนด้านการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

แผนภาพแสดงการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagram)



• การพัฒนาผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้ประเมินภายนอกมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้แทนของ สมศ. ถือเป็นหัวใจสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและสะท้อนผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สมศ. มุ่งมั่นในการพัฒนาผู้ประเมินภายนอกให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้และทักษะในการประเมินผล สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญในการตัดสินโดยเน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม และสามารถให้ข้อเสนอแนะอันนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมีความเป็นกัลยาณมิตร

สมศ. จึงจัดให้มีการประชุมสัมมนาเตรียมความพร้อมผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 วันอังคารที่ 22 มกราคม

พ.ศ. 2562 ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร โดยมี รักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) กล่าวเปิดการประชุมและบรรยาย หัวข้อ “แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ และจุดเน้นความพร้อมผู้ประเมินภายนอก” และหัวหน้างานระบบประเมินได้แนะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated QA) จากนั้น กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตร์ พิบูลย์ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก และ ดร.กาญจน์วรินทร์ ผลอนันต์) บรรยาย หัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการตัดสินรูปแบบการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Pre - Analysis)” และ “การเขียนรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดี” รวมถึงแนวทางการเขียนรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

การจัดประชุมสัมมนาเตรียมความพร้อมให้ผู้ประเมินภายนอก รอบสี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้ประเมินภายนอกก่อนออก

ประเมิน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความตระหนักแก่ผู้ประเมินภายนอก ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และเจตนารมณ์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ สมศ. ยังมีระบบ QC100 เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก ที่ครอบคลุมทั้งคุณภาพและจรรยาบรรณ ผู้ประเมินภายนอก กระตุ้นให้ผู้ประเมินปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มศักยภาพอย่างมีคุณธรรม รวมถึงให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผู้ประเมินภายนอก ซึ่งคำว่า QC มาจากคำว่า Quality Control และ “100” หมายถึง ผู้ประเมินทุกคนทุกระดับการศึกษา เพราะผู้ประเมินภายนอกถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำพันธกิจหลักของ สมศ. ก้าวไปสู่ความสำเร็จ สำนักงานจึงขอความร่วมมือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ช่วยเป็นกระบอกเสียงในการติดตามการดำเนินงานของผู้ประเมินภายนอกให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะด้านการประเมินคุณภาพภายนอกตามที่ สมศ. กำหนดไว้

• การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขับเคลื่อนการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีพันธกิจหลักในการจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรูปแบบบริหารจัดการการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย ทั้ง 3 รอบที่ผ่านมา (รอบที่ 1 (พ.ศ. 2544 - 2548) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553) และรอบที่ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558)) สมศ. บริหารจัดการโดยหน่วยประเมินซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนและได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้ทำการประเมินภายนอกโดยหน่วยประเมินดังกล่าวจะทำหน้าที่กำหนดแผน จัดคณะผู้ประเมิน บริหารจัดการและกำกับติดตามการปฏิบัติงานของผู้ประเมิน ซึ่งผลดำเนินงานที่ผ่านมา จะพบปัญหาการจัดคณะผู้ประเมินที่บางครั้งประสบภาระการทำงานและความเชี่ยวชาญของผู้ประเมินอาจไม่ตรงกับบริบทสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการและกำกับ/ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ประเมินให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด เป็นต้น

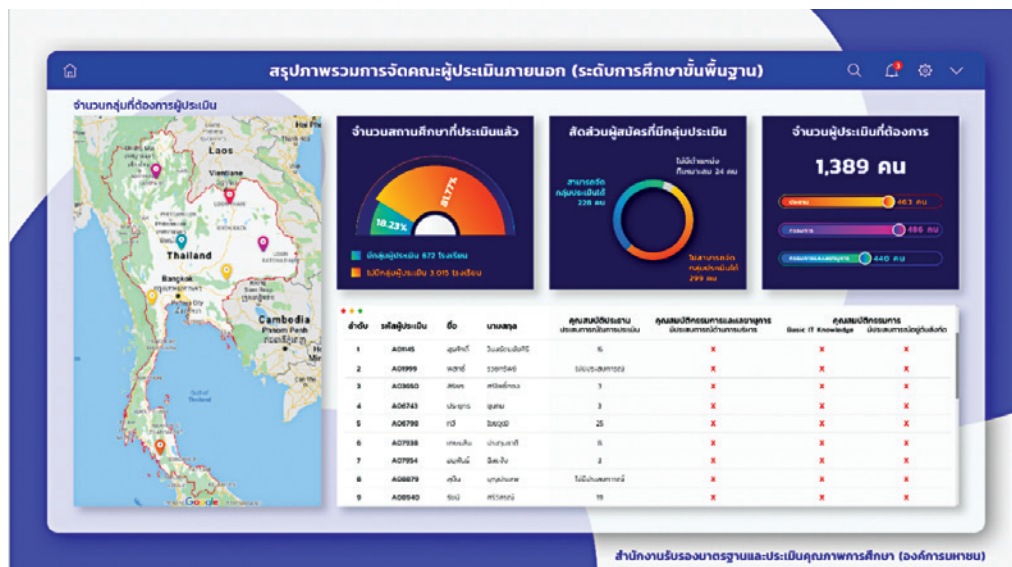
สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบปัจจุบัน (รอบที่ 4) สมศ. จะทำหน้าที่ในการบริหารจัดการการประเมินคุณภาพภายนอกทุกขั้นตอน โดยมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศฯ ที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ได้แก่

➤ การนำเข้าไฟล์รายงานประเมินตนเอง (SAR) และประเด็นจากหน่วยงานต้นสังกัดเข้าระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated QA : AQA) ปรับจากเดิมที่เคยจัดส่งให้ผู้ประเมินในรูปแบบเล่มกระดาษให้เป็นรูปแบบไฟล์ดิจิทัล เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษและเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว โดยผู้ประเมินสามารถใช้งานระบบ AQA เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Pre-analysis) จากไฟล์รายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่อยู่ในระบบฯ ก่อนลงพื้นที่ประเมิน

➤ การอบรมคัดเลือกผู้ประเมิน มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ประเมิน โดยกำหนดให้ผู้ประเมินทุกคนจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กสำหรับนำมาใช้ในวันอบรม เพื่อให้ผู้ประเมินสามารถเรียนรู้และใช้งานระบบ IT ที่สำนักงานจัดเตรียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

➤ การจัดคณะผู้ประเมิน ปรับจากเดิมที่เคยให้หน่วยประเมินทำหน้าที่กำหนดผู้ประเมินที่จะประเมินแต่ละสถานศึกษา ปรับเป็น สมศ. ทำหน้าที่กำหนดผู้ประเมินแทน โดยสำนักงานมีการนำระบบซอฟต์แวร์วิเคราะห์ (Alteryx Data Analytics) มาใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทดแทนมนุษย์ ซึ่งซอฟต์แวร์ดังกล่าวสามารถจัดคณะผู้ประเมินให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่ ตำแหน่งผู้ประเมิน (ประธาน/กรรมการ/เลขานุการ) ประเภทผู้ประเมิน (ผู้ประเมินจาก สมศ. หรือต้นสังกัด) ประสบการณ์การประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เบื้องต้น จังหวัดที่ทำงาน ช่วงเวลาที่สะดวกและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) เป็นต้น ซึ่งการจัดคณะผู้ประเมินด้วยซอฟต์แวร์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงข้อมูลและแสดงผลในรูปแบบ Dashboard ทำให้ผู้ใช้งานง่ายต่อการตรวจสอบและทำความเข้าใจ

➤ การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมิน (QC100) โดยสำนักงานได้พัฒนาระบบ AQA เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดส่งข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินได้โดยตรง รวมทั้งคณะผู้ประเมินสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างกัน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงาน



ภาพตัวอย่างหน้าจอการจัดคณะผู้ประเมิน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ



งานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก

การพิจารณาคุณค่าของการวิจัย

การวิจัยเป็นงานหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร หากงานวิจัยที่มีเป้าหมาย แนวทางชัดเจน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นขององค์กร จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่หลักในการประเมินคุณภาพภายนอก จึงได้จัดทำ

โครงการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยด้านการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการประกันและการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่หลากหลาย ตลอดจนถึงแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยโครงการนี้ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นี้ สมศ. สนับสนุนงบประมาณให้แก่นักวิชาการ จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ทุน ในวงเงินไม่เกิน 1,500,000 บาท โดยได้ดำเนินการประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย ในระหว่างวันอังคารที่ 28 สิงหาคม - วันจันทร์ที่ 15 ตุลาคม



พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา ซึ่งในครั้งนี้มีผู้สนใจส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเข้ามามากถึง 40 โครงการ หลังจากคณะกรรมการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาได้พิจารณาคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว พบว่ามีข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีความชัดเจนและน่าสนใจ จำนวน 9 โครงการ จึงให้ผู้ขอรับทุนมานำเสนอรายละเอียดของข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกจาก 9 โครงการเหลือ 6 โครงการดังนี้

1. อนาคตภาพของรูปแบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกในระดับอุดมศึกษาไทยในทศวรรษหน้า โดย ดร.ทง ทองภูเบศร์
2. การประเมินบริบทและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดย รศ.ดร.ชัยวิชิต เชียรชนะ
3. การพัฒนาดัชนีชี้วัดและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกตามมาตรฐานสากลระดับอุดมศึกษา โดย ผศ.ดร.จตุพล ยงศรี
4. การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานระดับอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพของการศึกษาไทยในยุค 4.0 โดย ผศ.ดร.โสภาคย์ อำนวยรัตน์
5. แนวทางการประยุกต์ใช้รางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย โดย ผศ.ดร.สังวรณ์ จัตตะระโท
6. การพัฒนากรอบแนวทางในการกำกับดูแลการประกันคุณภาพภายนอกของการศึกษาข้ามพรมแดนในระดับอุดมศึกษา โดย ดร.จิราภรณ์ เรืองยิ่ง

ทั้งนี้ สมศ. จะนำผลการวิจัยดังกล่าวมาใช้เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีประสิทธิภาพ และยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทย ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษา และการขับเคลื่อนสู่ Thailand 4.0 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ สมศ. ที่มีเป้าประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการข้อมูลด้านการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ

• **รายงานผลการวิจัยการศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน** โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประเภท Multiphase Design ในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพผลกระทบจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการศึกษาเอกสาร การสังเกต และลงพื้นที่สัมภาษณ์นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งผู้ปกครองและคนในชุมชน ในระยะที่ 2 ดำเนินการสำรวจระดับผลกระทบจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ และระยะที่ 3 เป็นการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ผลกระทบของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผลกระทบของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผลมาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 8 กิจกรรม ได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินการตามแผนพัฒนา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบ จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน จัดทำรายงานประจำปี และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง และการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเตรียมการประเมิน ช่วงดำเนินการประเมิน และช่วงหลังการประเมิน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ผลกระทบขั้นปฐมภูมิ (Primary Impact)

ผลกระทบทางบวก (Positive Impact) มีผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน ปรับปรุง วางแนวทาง สร้างสรรค์ ส่งเสริมเสริมสร้าง สนับสนุน ทั้งในส่วนโครงสร้างการบริหาร แนวปฏิบัติกฎระเบียบภายในองค์กร ได้แก่ การสร้างผู้นำขับเคลื่อนคุณภาพ การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมคุณภาพ เครือข่ายความร่วมมือ และโอกาสและศักยภาพของโรงเรียน

ผลกระทบทางลบ (Negative Impact) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ที่เป็นไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ เพิ่มภาระการทำงาน ใช้งบประมาณสูง มีผลให้การจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพ คุณภาพการจัดการศึกษาลดน้อยลง ผลกระทบที่พบ ได้แก่ การสร้างหลักฐานเพื่อตอบ ตัวบ่งชี้ การเสริมหน้าที่และความรับผิดชอบเกินความจำเป็น การเพิ่มงบประมาณและทรัพยากร การทำประกันคุณภาพโดยขาดความรู้ความเข้าใจ และการเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพ

1.2 ผลกระทบขั้นทุติยภูมิ (Secondary Impact)

ผลกระทบทางบวกระดับบุคคล ได้แก่ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ทักษะทำงาน และทักษะชีวิต ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ครูผู้สอนมีความเป็นครูมืออาชีพ ครูผู้สอนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ ครูผู้สอนได้รับวิทยฐานะที่สูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางการบริหาร และผู้บริหารได้รับรางวัลทางการบริหาร

ผลกระทบทางลบระดับบุคคล ได้แก่ การประเมินคุณภาพไม่ได้สะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของผู้เรียนได้ ครูมีภาระเอกสารเพิ่มขึ้นส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนน้อยลง ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายใน/ภายนอกที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนได้

ผลกระทบทางบวกระดับหน่วยงาน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้มีคุณภาพ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ในการเรียนรู้และทำงาน โรงเรียนได้รับรางวัลคุณภาพ โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากนักเรียน ผู้ปกครอง และสังคม

ผลกระทบทางลบระดับหน่วยงาน ได้แก่ การจัดให้มีห้องประกันคุณภาพ และต้องเตรียมรับการประเมินจากหลากหลายหน่วยงาน

ผลกระทบทางบวกระดับสังคม ได้แก่ ศิษย์เก่าให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงานโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานโรงเรียน ชุมชนศรัทธาครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นกลยุทธ์ที่ประกอบด้วยข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยใช้ชื่อกลยุทธ์ว่า “สายน้ำคุณภาพ” ที่อธิบายลักษณะเส้นทางของสายน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแสดงให้เห็นถึงวิธีและแนวทางการปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ต้นน้ำคุณภาพเป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1) การวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

▶ ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสการพัฒนาจากผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา เพื่อนำไปสู่การวางแผนดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

▶ ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรร่วมกันวิเคราะห์ ศักยภาพและความต้องการพัฒนาของครูผู้สอน เพื่อออกแบบวิธีบริหารจัดการที่เหมาะสมกับสภาพบริบท ศักยภาพและความต้องการเฉพาะบุคคล

▶ ครูผู้สอน ควรศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามศักยภาพและความพร้อมของนักเรียนแต่ละคน

2) การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน

▶ โรงเรียนควรมีการสร้างและพัฒนา มาตรฐาน การปฏิบัติงานจากงานที่ทำได้ประสบผลสำเร็จ หรือเป็นแบบอย่าง ที่ดี (Best Practice) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์สำหรับการปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน หรือใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานนั้นให้ประสบความสำเร็จ

▶ โรงเรียนควรมีการตรวจสอบและพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ เหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้ สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

3) การสร้างทีมร่วมมือรวมพลังในการประกันคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

- ▶ ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างการรับรู้ร่วมกันว่าการทำงานเป็นทีม (Teamwork) จะนำไปสู่ความสำเร็จของการทำงาน และเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาคุณภาพที่จะเป็นหลักประกันในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพร่วมกัน

- ▶ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดทีมงานคุณภาพที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพเป็นอย่างดี มีทักษะและความสามารถในการประกันคุณภาพทางการศึกษา

4) การสร้างผู้นำขับเคลื่อนคุณภาพ

- ▶ ผู้บริหารโรงเรียน ควรใช้ภาวะผู้นำประยุกต์เข้ากับงานแต่ละอย่างให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

- ▶ ผู้บริหารโรงเรียน ควรสร้างผู้นำครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ให้เกิดเป็นชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) ที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญมาช่วยพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนได้อย่างเต็มความรู้ความสามารถ

- ▶ ครูผู้สอนควรสร้างผู้นำนักเรียนผ่านกระบวนการของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเท่าที่ศักยภาพของนักเรียนจะดำเนินการได้

5) การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้วัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) เป็นค่านิยมหลักในการทำงานของทุกคน โดยผลักดันให้ใช้กระบวนการวางแผน (Plan) ดำเนินการตามแผน (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงแก้ไข (Act) อย่างต่อเนื่องในทุกงานอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 กลางน้ำคุณภาพเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีวิธีและแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1) การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพ สามารถดำเนินการได้โดยการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้ใช้เป็นพื้นที่ร่วมกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การช่วยเหลือเชิงวิชาการ การช่วยเหลือแบ่งปันกัน หรือการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Online) เช่น LINE Facebook

2) การนิเทศกำกับติดตามเชิงสร้างสรรค์ สามารถดำเนินการได้โดยการวางระบบการนิเทศกำกับติดตามโรงเรียนในสังกัด ควรมีการนิเทศอย่างเหมาะสม ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และจริงจัง ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาตามศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน และการให้ศึกษานิเทศก์ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อการประเมินคุณภาพ

2.3 ปลายน้ำคุณภาพเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งมีวิธีและแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1) สร้างการรับรู้และความเข้าใจร่วมกัน สามารถดำเนินการได้โดยการที่ สมศ. สร้างการรับรู้ร่วมกันกับโรงเรียนถึงเรื่องการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีความสำคัญอย่างไรต่อการพัฒนาคุณภาพในระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2) กำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม สามารถดำเนินการได้โดย การกำหนดตัวบ่งชี้ จากการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ให้สอดคล้องกันมากที่สุด เพื่อลดภาระของโรงเรียนในการจัดเก็บข้อมูลตอบตัวบ่งชี้ นอกจากนี้ สมศ. อาจเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนามาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินจากรางวัลที่ได้รับซึ่งสะท้อนคุณภาพของโรงเรียนที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว (Uniqueness)

3) ใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้โดย การพัฒนาเครื่องมือมาตรฐานกลาง เช่น แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบวัดที่จำเป็นต้องนำไปใช้ทดสอบ วัด และประเมินตามตัวบ่งชี้ พร้อมคู่มือการใช้ที่ชัดเจน และการพัฒนาวิธีการเก็บข้อมูลตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ด้วยการเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์และบันทึกข้อมูลเก็บไว้ในฐานข้อมูลตลอดทั้งปี โดยจัดทำเป็นปฏิทินการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถเรียกดูข้อมูลได้ตลอดเวลา (Real Time) โดยที่โรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. สามารถใช้ข้อมูลเหล่านั้นร่วมกันเพื่อการกำกับติดตาม ประเมิน (Monitoring and Evaluation) แล้วประมวลผลรายงานแบบทันที นอกจากนี้

สมศ. ควรจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูล (Big Data) ที่เชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ระบบการทดสอบทางการศึกษา ระบบช่วยเหลือนักเรียน ระบบการบริหารสารสนเทศโรงเรียน ระบบเงินงบประมาณอุดหนุน เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์และรายงานผลข้อมูลตามตัวบ่งชี้คุณภาพที่สำคัญเป็นรายโรงเรียนได้

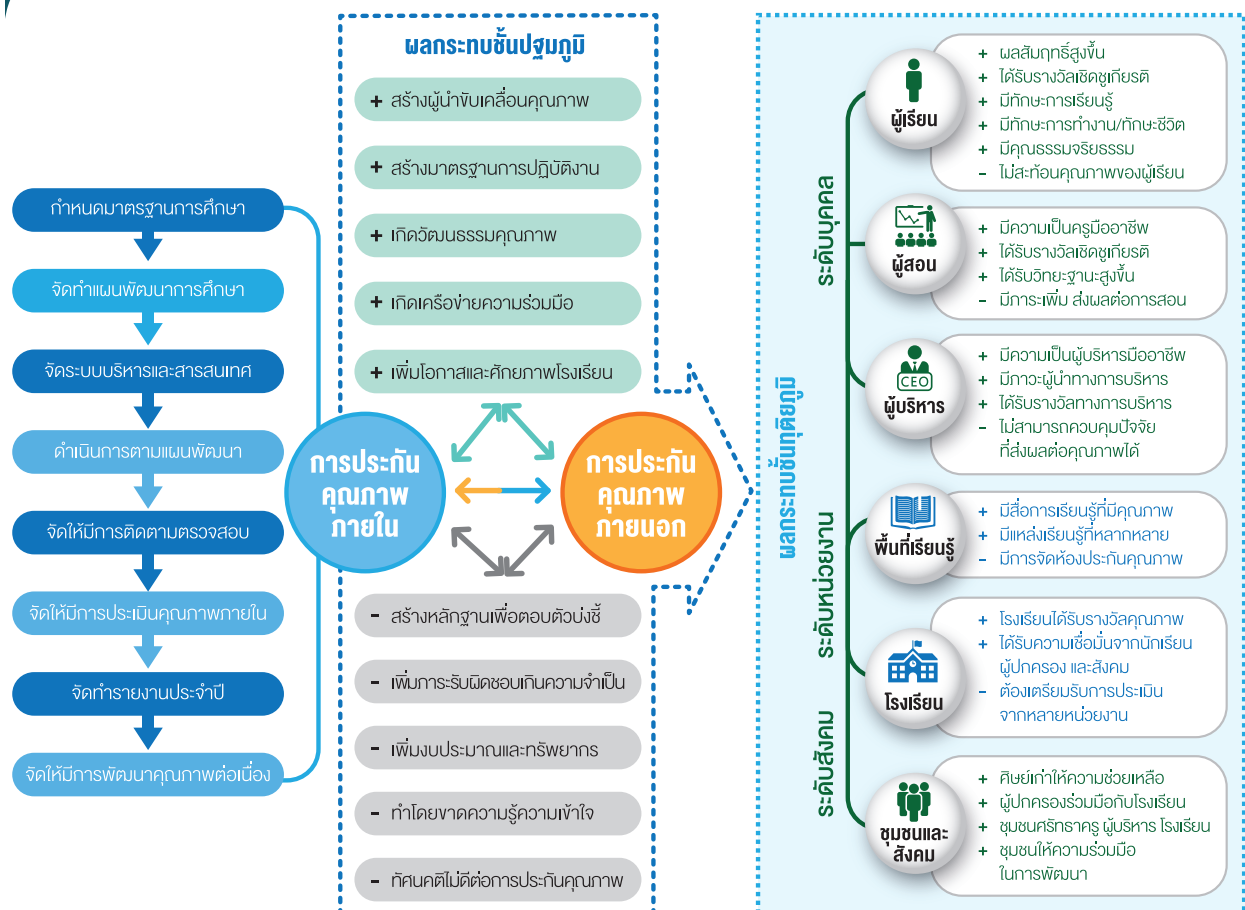
4) พัฒนาผู้ประเมินมืออาชีพ สามารถดำเนินการได้โดยการกำหนดโครงสร้างของทีมผู้ประเมินภายนอก คุณสมบัติที่เหมาะสมและชัดเจนของผู้ประเมินภายนอกโดยเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในโรงเรียน ประสบการณ์ประเมินโรงเรียน จรรยาบรรณของนักประเมิน นอกจากนี้ สมศ. ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาให้ผู้ประเมินภายนอกมีทักษะสำคัญในการเป็นผู้ประเมินที่ดีและมีคุณธรรมจริยธรรม เช่น ทักษะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การสืบค้นข้อมูล การตั้งคำถาม การแปลความตีความหมายข้อมูล ทักษะการเขียนรายงาน ทักษะการพูดสื่อสารและนำเสนอ ทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลไปข้างหน้า (Feed forward) ทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นต้น

5) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลประเมินสามารถดำเนินการได้โดย การสร้างมาตรการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินด้วยการสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ นำเสนอตัวอย่างที่ดี (Best Practice) ของโรงเรียนที่มีการนำผลประเมินไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและประสบความสำเร็จ จัดทำคู่มือและแนวทางการนำผลการประเมินไปใช้ที่มีตัวอย่างเข้าใจได้ง่าย มีกรณีตัวอย่างที่หลากหลายครอบคลุมทุกลักษณะของโรงเรียน

โครงสร้างผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากงานวิจัยของ สมศ. เรื่องการศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย ผศ.ดร.จตุภูมิ เฑธจิตุส





• รายงานผลการวิจัยรูปแบบการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย ดร.ดาววรรณ ถวิลการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ หรือที่เรียกว่า (Mixed method) แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ประชากรคือ โรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7,072 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 365 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 730 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 365 คน และครู จำนวน 365 คน การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการศึกษาแบบการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 คือ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดมาเป็นตัวแปรในการหารูปแบบเพื่อพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพ แล้ววิเคราะห์

เชื่อมโยงร่วมกันกับการศึกษาเชิงฐานราก (Grounded Study) ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวัฒนธรรมคุณภาพ จำนวน 2 โรงเรียน ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามอยู่ในระดับดีมาก เป็นสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศจากผลการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2558 และได้รับรางวัลสุดยอดโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ การดำเนินการวิจัยเริ่มจากการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพ โดยศึกษาสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง เพื่อให้ได้แนวทางในการนำไปพัฒนารูปแบบการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งรูปแบบในการพัฒनावัฒนธรรมคุณภาพ ได้แก่ โมเดลที่แสดงให้เห็นถึงกรอบองค์ประกอบ แนวทาง เทคนิควิธีการ หรือกิจกรรมในการบริหารจัดการและการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด การวิจัยในระยะนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณา ตรวจสอบ และประเมินรูปแบบจำนวน 19 คน ที่ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารจากสำนักงาน



เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครู และกลุ่มนักวิชาการร่วมกันประเมินรูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย พบว่า 1. วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย จำนวน 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย และ 60 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำด้านคุณภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 12 ตัวบ่งชี้ 2) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 13 ตัวบ่งชี้ 3) การยกย่องและการให้รางวัล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 10 ตัวบ่งชี้ 4) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 15 ตัวบ่งชี้ และ 5) การจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านคุณภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 10 ตัวบ่งชี้ รวมองค์ประกอบหลักของวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย และ 60 ตัวบ่งชี้ ส่วนผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ตัวบ่งชี้วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าดัชนีกลมกลืนของโมเดลวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาค่าไคว์สแควร์ (X²) เท่ากับ 97.144 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 77 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.062 แสดงว่าค่าไคว์สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.021 ค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย

(SRMR) เท่ากับ 0.020 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (TLI) เท่ากับ 0.994 แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั่นคือตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก หรือที่เรียกว่า Q-GLEAM Model ประกอบด้วยชื่อรูปแบบ หลักการและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ลักษณะของรูปแบบ และวิธีการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพตามรูปแบบ และ 3. ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยภาพรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีความถูกต้องสูงสุดในการนำไปใช้ คือ วิธีการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพตามรูปแบบ รองลงมา คือ ลักษณะของรูปแบบ ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ หลักการและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ รองลงมา คือ ลักษณะของรูปแบบ ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ วิธีการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพตามรูปแบบ รองลงมา คือ หลักการและแนวคิด พื้นฐานของรูปแบบ และด้านความเป็นประโยชน์สูงสุด คือ วิธีการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพตามรูปแบบ รองลงมา คือ ลักษณะของ รูปแบบซึ่งผลจากการประเมินรูปแบบนั้นทำให้ยืนยันได้ว่ารูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานโดย

การกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ การใช้ภาวะผู้นำในการเสริมพลังอำนาจเพื่อขับเคลื่อนวัฒนธรรม คุณภาพโดยสร้างการมีส่วนร่วม และการให้รางวัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1.1 รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นนั้น เป็นรูปแบบที่เกิดจากกระบวนการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานเขต



สำเนาคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายงานวิจัยของ สมศ. เรื่องการศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย ผศ.ดร.จตุภูมิ เทตจิตรัส



1. การวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรร่วมกันวิเคราะห์: 1) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 2) ความต้องการพัฒนาของครูผู้สอน 3) ผู้เรียน เพื่อออกแบบ : 1) วิธีการปรับปรุง 2) วิธีการจัดการ 3) วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

2. การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดำเนินการโดย 1) สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานจากงานที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practice) 2) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้ สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

3. การสร้างทีมร่วมมือเพื่อส่งเสริมคุณภาพ ดำเนินการโดย ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดทีมงานคุณภาพที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ

4. การสร้างผู้นำขับเคลื่อนคุณภาพ ดำเนินการโดย 1) สร้างผู้นำครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดเป็น ชุมชนนักปฏิบัติ 2) สร้างผู้นำนักเรียนผ่านกระบวนการของ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

5. การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ โดยผลักดันให้ใช้กระบวนการ Plan-Do-Check-Act อย่างต่อเนื่องในทุกงานอย่างเป็นรูปธรรม

1. การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพ ดำเนินการโดย การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้ใช้เป็นพื้นที่ร่วมกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สำหรับเหตุการณ์การถ่ายทอดองค์ความรู้ การช่วยเหลือเชิงวิชาการ การช่วยเหลือแบ่งปันกันหรือการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Online) เช่น LINE Facebook

2. การมีบทบาทกับติดตามเชิงสร้างสรรค์ ดำเนินการโดย 1) วางระบบการนิเทศกำกับติดตามโรงเรียนในสังกัด ควรมีการนิเทศอย่างเหมาะสม ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และจริงจัง เพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาตามศักยภาพ และความพร้อมของโรงเรียน 2) ศึกษาในเทศกึ่งใช้กระบวนการนิเทศ กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและทัศนคติ ที่ถูกต้องต่อการประเมินคุณภาพ

1. สร้างการรับรู้และความเข้าใจร่วมกัน ดำเนินการโดยการสร้าง การรับรู้ให้โรงเรียนทราบว่าการประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญอย่างไรต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

2. กำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม ดำเนินการโดย 1) ตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ควรเป็นชุดเดียวกัน 2) การเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐาน และตัวบ่งชี้

3. ใช้วิธีการและเครื่องมือที่ประสิทธิภาพ ดำเนินการโดย 1) การพัฒนาเครื่องมือวัดที่ใช้ประเมินตามตัวบ่งชี้ พร้อมคู่มือการใช้ชัดเจน 2) การพัฒนากลยุทธ์การเก็บข้อมูลตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ผ่านระบบออนไลน์และฐานข้อมูล 3) การพัฒนาฐานข้อมูล (Big Data) ที่เชื่อมโยงกับระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

4. พัฒนาผู้ประเมินมืออาชีพ ดำเนินการโดย 1) กำหนดโครงสร้าง และคุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอกที่เหมาะสมและมี ความเชี่ยวชาญ 2) ควรพัฒนาให้ผู้ประเมินภายนอกมีทักษะสำคัญ ในการเป็นผู้ประเมินที่ดีและมีคุณธรรมจริยธรรม

5. การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ โดยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก ผลการประเมินนำเสนอ Best Practice จัดทำคู่มือการนำผลการ ประเมินไปใช้ให้เข้าใจง่าย มีการตัวอย่างที่หลากหลายครอบคลุม โรงเรียนทุกลักษณะ



รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย ดร.ดาววรรณ กวีการ

Q-GLAEM



ภาวะผู้นำด้านคุณภาพ

- มีวิสัยทัศน์ร่วมด้านคุณภาพ
- เน้นผู้รับบริการเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา
- มีความมุ่งมั่นและเป็นแบบอย่างในการทำงานมุ่งคุณภาพ



การจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านคุณภาพ

- กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจด้านคุณภาพ
- กำหนดเป้าหมายคุณภาพ
- การวัดผล ทบทวน และปรับปรุง



การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

- ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางบวก
- ดำเนินการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ
- การตรวจสอบและสะท้อนผลงาน



การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม

- มีเป้าหมายร่วมกัน
- แบ่งหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน
- มีปฏิสัมพันธ์ภายในทีม
- มีส่วนร่วมวางแผน และตัดสินใจ



การยกย่องและการให้รางวัล

- สร้างแรงจูงใจปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ
- ยกย่องเชิดชูผู้ที่มีผลงานเป็นที่ซึ่งประจักษ์
- กำหนดบุคคลต้นแบบการทำงานเชิงคุณภาพ

วัฒนธรรมคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก

• รายงานผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนำผลการ
ประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ
ชาตะกาญจน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพ
ปัจจุบันและความต้องการในการนำผลการประกันคุณภาพ
การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็กในภาคใต้ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนำผลการประกัน
คุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการนำ
ผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย
ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ
ปัจจุบันและความต้องการในการนำผลการประกันคุณภาพ
การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็กในภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย
โดยเป็นขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey
Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพ
การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็กในภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย
คือ 1) การศึกษาเอกสาร โดยการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ทั้งเอกสาร
สิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมถึงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
ที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารคุณภาพใน
ลักษณะต่างๆ 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)
ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารคุณภาพและการประกันคุณภาพ
การศึกษา 3) ยกร่างรูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพ
การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็กในภาคใต้ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการนำ
ผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย
การดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย คือ 1) การสอบถามความคิดเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษา 2) การสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
(Connoisseurship) 3) การสนทนากลุ่ม ผู้ปฏิบัติ (Focus
Group Interview) ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้รูปแบบใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จำนวน 2 โรงเรียน โดยได้
กำหนดให้เป็นโรงเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบและโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้

รูปแบบ ซึ่งออกแบบการวิจัย จะเป็นแบบ Pretest-Posttest
Equivalent Groups Design

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ใน
การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้
ภาพรวมมีระดับการนำไปใช้ในปัจจุบันตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษา
เพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการ
นำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ตามเกณฑ์คุณภาพ
การศึกษา เพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศในอนาคตอยู่ในระดับมาก
ที่สุด อีกทั้งการนำผลการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก
ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ
การศึกษาเพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศทั้ง 7 หมวด ยังไม่เห็น
เชิงประจักษ์ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ เป็นเพราะโรงเรียนได้จัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีตาม
มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เป็นแนวทางสำคัญ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความเห็นว่า
หากจะจัดระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็กตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการที่เป็น
เลิศให้เป็นนวัตกรรมทางการบริหารเพิ่มเติม ก็จะสามารถ
สามารถดำเนินการได้ โดยต้องวิเคราะห์ว่ามาตรฐานและ
ตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายในว่ามีความสอดคล้อง
กับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศ
ทั้ง 7 หมวดอย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมากโดยจะเป็นการพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพศึกษาให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ
ในการพัฒนาสถานศึกษาสูงขึ้น

2. รูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไป
ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก
ในภาคใต้ ได้มีแนวคิดและค่านิยมหลักของรูปแบบ คือ 1) การ
บริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา 2) การบริหารบนฐาน
ของข้อมูลและสารสนเทศ 3) การตัดสินใจทางการบริหาร
ตามผลการประเมิน 4) การรายงานผลลัพธ์การดำเนินงาน
5) การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง กลไกและกระบวนการ
บริหารของรูปแบบ ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารจัดการ
สถานศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีระบบเป็น 3 ขั้นตอน คือ ปัจจัย
นำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)
พร้อมกับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและ
ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่างค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ พร้อมกับรูปแบบได้มีประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนได้นำรูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ไปใช้อย่างกว้างขวางและปรับเปลี่ยนตามความต้องการของโรงเรียน เพื่อจะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานของ สมศ.

2. ในการนำรูปแบบไปใช้ควรดำเนินการก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จะมีความเหมาะสมมากที่สุดในการปฏิบัติจะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติจะได้เห็นพัฒนาการของการทำงานอย่างเป็นระบบ ที่เป็นการทำงานเหมือนปกติทุกวันในการปฏิบัติราชการ และจะทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกปีการศึกษา ซึ่งก่อนนำรูปแบบไปใช้ต้องศึกษารายละเอียดของรูปแบบให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนัก เห็นคุณค่า มีทัศนคติที่ดีต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรร่วมมือกันพัฒนา E-Learning เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารสถานศึกษาแบบร่วมคิดร่วมทำ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และภาวะผู้นำแบบกระจายความเป็นผู้นำ (Distributed Leadership) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองได้

4. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรร่วมมือกันพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ขั้นพื้นฐานให้มีมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาเป็นไปตามองค์ประกอบของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการปรับเปลี่ยนให้งานประกันคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของฝ่ายงานวิชาการ ไปอยู่ในฝ่ายงานแผนและงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้สารสนเทศที่เป็นผลจากการประกันคุณภาพภายนอกและภายในของสถานศึกษาได้ถูกนำไปใช้ในจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้สูงสุด

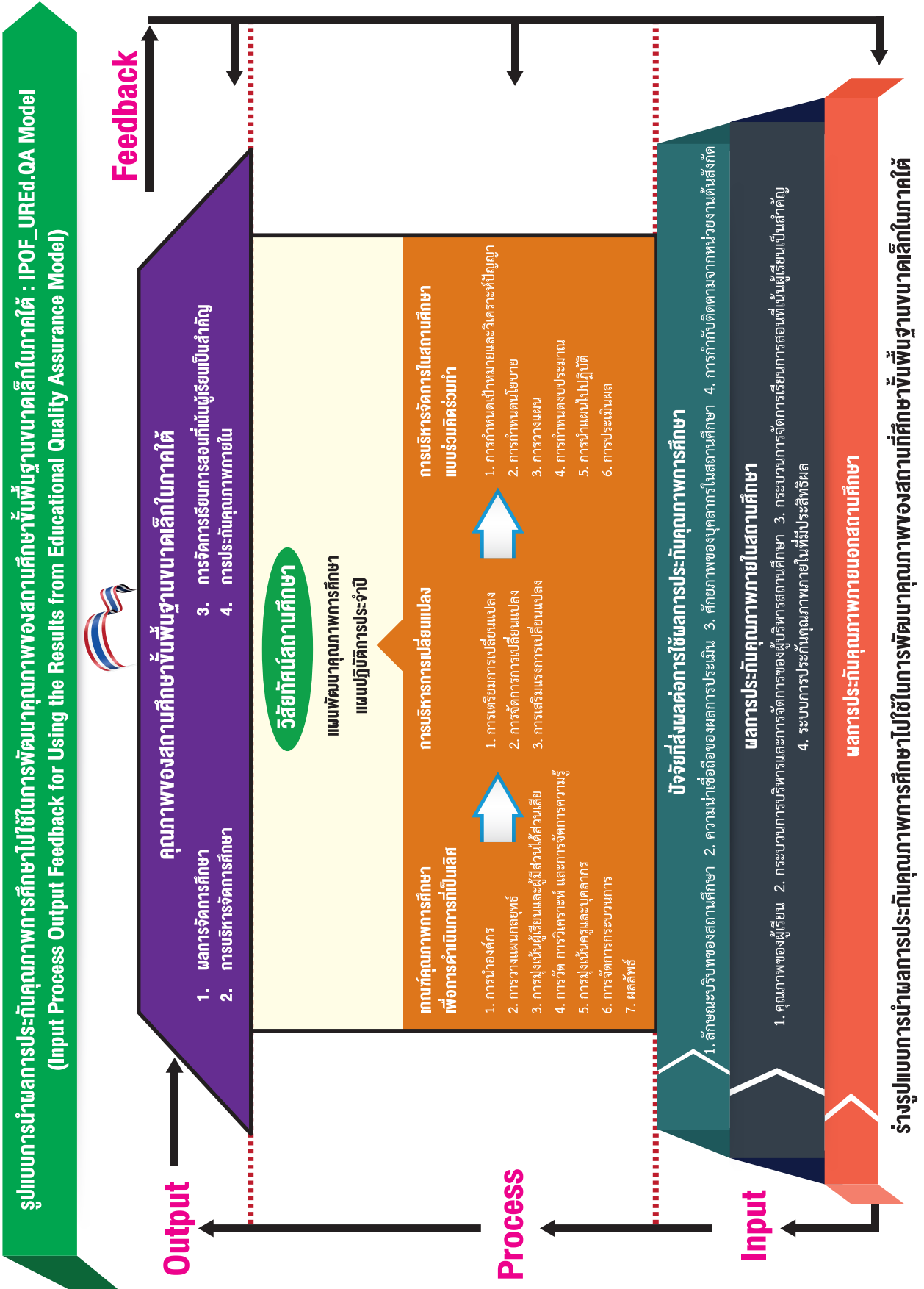


ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

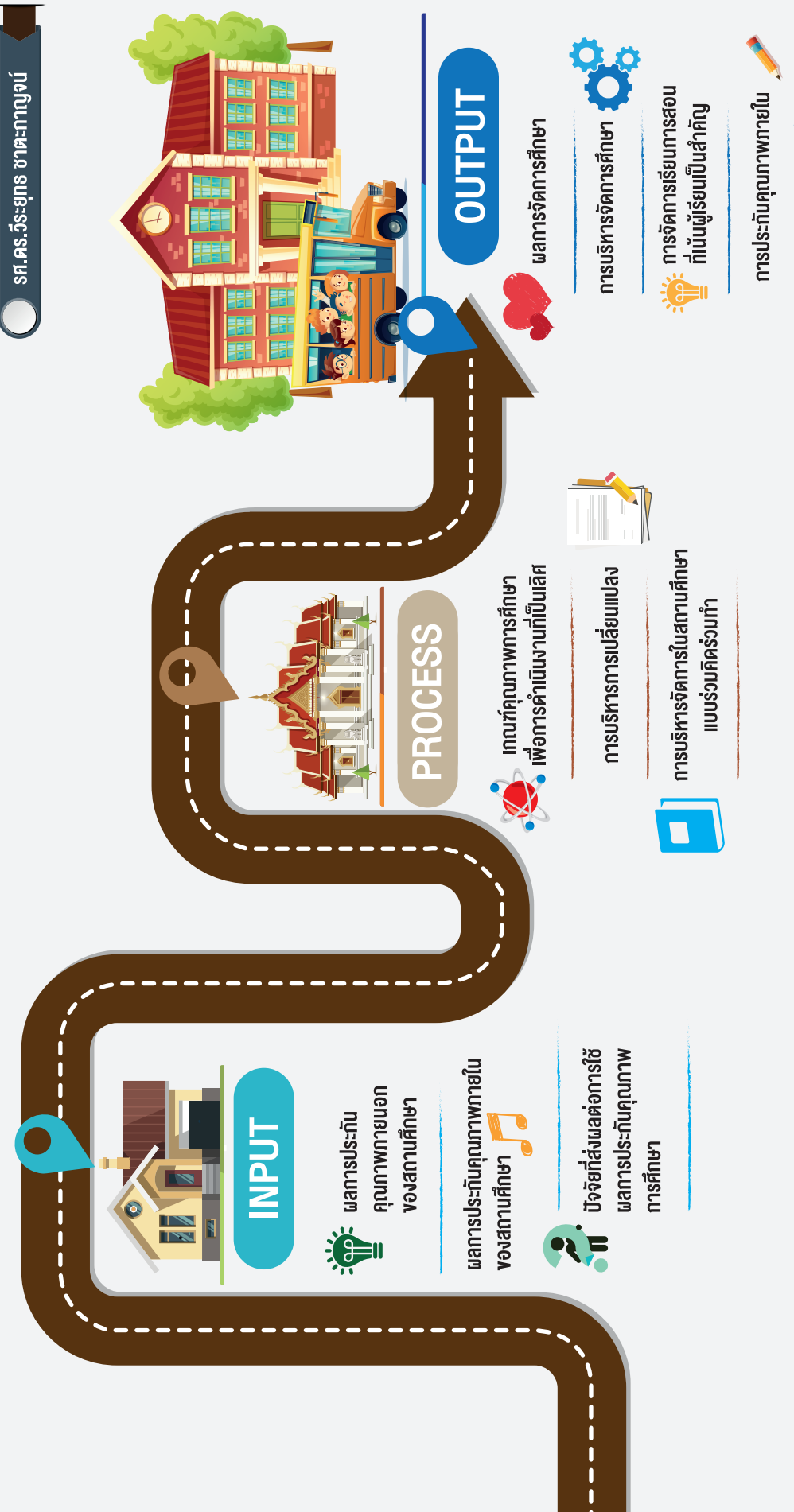
1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลางและขนาดใหญ่

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เพื่อสร้างมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นการเฉพาะ

3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ



รูปแบบการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้





ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับการบริหารจัดการองค์กรให้ก้าวหน้า โปร่งใส ตรวจสอบได้



การสร้างการยอมรับในระดับสากล

- การศึกษาคุณภาพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ณ สหราชอาณาจักร

เมื่อวันที่ 22 - 24 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นำโดย ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ธีระกุล รักษาการประธานกรรมการ สมศ. ผู้อำนวยการ สมศ. และคณะศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ณ สหราชอาณาจักร ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

วันจันทร์ที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561 คณะ สมศ. ศึกษาแนวทางการประเมินเพื่อตรวจสอบโรงเรียนและการจัดทำรายงานผลการประเมินของสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ดำเนินการโดย Office for Standards in Education, Children's Services and Skills (Ofsted) กับ Mr. Jonathan Jones, Her Majesty's Inspector, Ofsted ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

วันอังคารที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2561 Ms. Fiona Crozier, Head of International, Quality Assurance Agency (QAA) เมืองกลอสเตอร์ สหราชอาณาจักร บรรยายถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษา (Higher Education Review) รวมถึงวิธีการลงพื้นที่ในการตรวจสอบคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุง และยกระดับสถานศึกษา (Quality Review Visit and Enhancement Review) การกำหนด Quality Code เช่น กำหนดมาตรฐานโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา การประกันคุณภาพและยกระดับคุณภาพทางวิชาการ และความเกี่ยวข้องของ QAA ในกรอบคุณวุฒิ (Qualification Framework)

วันพุธที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2561 Ms. Dorota Cann, Training Manager (Fixed Team), Higher Education Statistics Agency (HESA) เมืองเชลตันัม สหราชอาณาจักร ถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ HESA และการเชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลสู่การจัดทำ Big data พร้อมแลกเปลี่ยนข้อมูลภาพรวมการดำเนินงานด้านการประเมินสถานศึกษา

ของประเทศไทย รวมถึงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในยุค 4.0 และการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกให้กับทุกหน่วยงานที่เข้าศึกษาดูงาน

- โครงการสนับสนุนด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (European Union Support to Higher Education in the ASEAN Region: SHARE)

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เข้าร่วมรับการประเมินในโครงการ EU-SHARE ซึ่งได้รับประโยชน์และเกิดคุณค่าต่อการดำเนินงานของ สมศ. ด้วยการนำผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน พัฒนาขีดความสามารถในฐานะที่เป็นหน่วยงานประกันคุณภาพระดับชาติร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น ๆ ได้เรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดี มีส่วนร่วมในนโยบายระดับภูมิภาค ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะและมุมมองจากผู้เชี่ยวชาญจากทวีปยุโรปและอาเซียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอาเซียนที่ใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น การประเมินดังกล่าวเป็นโครงการความร่วมมือสมาคมประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาแห่งยุโรป (European Association for Quality Assurance in Higher Education หรือ ENQA) ภายใต้โครงการ "European Union Support to Higher Education in ASEAN Region" (EU SHARE) ของสหภาพยุโรป (ปี พ.ศ. 2558 - 2561) โดยจะมีการนำร่องการประเมินหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก ตามกรอบประกันคุณภาพอาเซียน ซึ่งจะประเมินใน 2 องค์กรประกอบ คือ (1) หน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก และ (2) ระบบและมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก เป้าหมายสำคัญของโครงการนี้ คือ การประเมินเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานของหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกและระบบและมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามหลักการของ AQAF เพียงไร และมีองค์ประกอบใดที่ยังมิได้สอดคล้องกับหลักการของ AQAF

สมศ. นับเป็น 1 ในประเทศแรก ๆ ในอาเซียนที่ได้สมัครเข้าร่วมรับการประเมินนำร่องหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance Agencies Review Project)

ภายใต้การสนับสนุนของ SHARE ซึ่งการดำเนินงานของ สมศ. ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยเทียบเคียงกับแนวปฏิบัติที่ดีจากกรอบประกันคุณภาพอาเซียน (AQAF) กำหนดส่ง SAR ให้ ENQA ผ่าน AQAN ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 และรับการประเมินจากคณะผู้ประเมินจากสหภาพยุโรป เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา

EU-SHARE คือ ชื่อโครงการสนับสนุนด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (European Union Support to Higher Education in the ASEAN Region: SHARE) วัตถุประสงค์ของ SHARE ก็เพื่อ

1. สร้างความเข้มแข็งให้กับการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน
2. สนับสนุนการจัดทำกรอบการประกันคุณภาพอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Framework: AQAF) กรอบคุณภาพการอ้างอิงวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRf)
3. การให้ทุนการศึกษา
4. การเคลื่อนย้ายผู้เรียน

โครงการประเมินนำร่อง (Pilot review) เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการ SHARE มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องในการดำเนินงานของหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก กับกรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน (AQAF) และเพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีที่จะนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับการประกันคุณภาพในอนาคต โดยเลือกหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกของประเทศสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ ONESQA (Thailand), MQA (Malaysia), BAN-PT (Indonesia), PAASCU (Philippines)

ทั้งนี้ประเทศไทยได้รับการประเมินไปเมื่อวันที่ 1 - 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 โดยมีผู้ประเมินจากยุโรปและอาเซียน ได้แก่

1. Ms Fiona Crozier, QAA, UK - Chair of the panel
2. Ms Dorte Kristoffersen, HKCAAVQ, Hong Kong
3. Prof Dr. Hazman Shah Bin Abdullah, MQA, Malaysia
4. Dr. Indrianty Sudirman, Hasanuddin University, Indonesia

ประโยชน์ที่ สมศ. จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับกระบวนการปฏิบัติงานของ สมศ. ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน เป็นต้น และในระหว่างวันที่ 29 - 31 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ณ โรงแรมพูลแมน กรุงเทพฯ EU-SHARE ได้จัดประชุมวิชาการขึ้นและถือโอกาสมอบโล่ให้กับหน่วยงานที่รับการประเมินทั้ง 4 ประเทศ เพื่อเป็นการแสดงถึงการยอมรับ ว่าหน่วยงานดังกล่าวมีการดำเนินงานสอดคล้องกับกรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน

• การประชุม INQAAHE ครั้งที่ 15 ณ กรุงโคลอมโบ ประเทศโคลัมเบีย

เจ้าหน้าที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เข้าร่วมการประชุม INQAAHE 15th Biennial Conference 2019 หัวข้อ “Quality Assurance, Qualification and Recognition : Fostering Trust in a Globalized World” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 - 27 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ กรุงโคลอมโบ ประเทศโคลัมเบีย



การประชุมฯ ดังกล่าวจัดขึ้นทุก 2 ปี โดยหน่วยงาน International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE) ซึ่งเป็นองค์กรเครือข่าย หน่วยงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 300 หน่วยงานทั่วโลก วัตถุประสงค์หลักการประชุมฯ เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้ง เพื่ออภิปรายกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : NQF) ของแต่ละประเทศ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษารองรับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน และผู้เรียนระหว่างกัน

หัวข้อการประชุมฯ ในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก คือ

1. New technologies, innovation and quality assurance: how to consider QA and its key principles in a world of disruptive technology and change in the academy
2. Thinking and acting globally: the role of QA in qualifications frameworks and student and talent mobility: challenges and opportunities
3. Ensuring and promoting trust in a globalized context
4. Challenges and Solutions to Recognition Issues: new opportunities for QA contribution to recognition within the frames of global developments - UNESCO Global Convention, and other Regional Conventions

เนื้อหาการประชุมฯ บางส่วนได้กล่าวถึงตลาดแรงงาน ในอนาคตที่จะมีอาชีพจำนวนมากกว่า 700 อาชีพสูญหายไป เนื่องจากการพัฒนาขึ้นแบบก้าวกระโดดของระบบเทคโนโลยีฯ ส่วนรูปแบบการศึกษาจะมีการปรับเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน การเรียน การสอนแบบออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาและทบทวนบท เรียนผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น รวมทั้ง จะมีการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยสนับสนุนการเรียน การสอน ได้แก่ Robot Professor, Hologram และ Virtual Reality เป็นต้น



Robot Professor ผู้สอนที่เป็นหุ่นยนต์



Hologram เทคโนโลยีที่จะปรากฏภาพ 3 มิติ ของผู้สอนที่อยู่ต่างสถานที่



Virtual Reality การจำลองสภาพแวดล้อมเสมือนจริง โดยผ่านการรับรู้จากการมองเห็น เสียง สัมผัส แมกเนติกส์

รูปแบบการรับรองคุณวุฒิการศึกษาในอนาคตจะมีความ หลากหลายมากขึ้น ไม่จำกัดเพียงแค่การสำเร็จหลักสูตรใด หลักสูตรหนึ่งแล้วได้ใบปริญญาบัตรระดับตรี/โท/เอก เพียง ใบเดียวเท่านั้น แต่รูปแบบอื่น ๆ จะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น ได้แก่

🎓 **หลักสูตรเรียนร่วม (Joint Degree)** ผู้เรียนศึกษา 2 หลักสูตรต่างกันแล้วได้ใบปริญญาจากทั้ง 2 หลักสูตร (อาจจะ เป็นมหาวิทยาลัยเดียวกันหรืออาจเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่คนละ ประเทศก็ได้)

🎓 **การเรียนรู้แบบไมโครย่อย (Micro-credential/ Nano-course)**

🎓 **ประกาศนียบัตร (Certificate)**

ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบกับการประกันคุณภาพ การศึกษาของทุกประเทศ จึงต้องมีการปรับตัวให้รองรับกับรูปแบบ การศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยจะต้องมีการ สร้างความเชื่อมั่น การประสานร่วมมือเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ การเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcome-based) เพื่อนำไปสู่การสร้าง นวัตกรรมใหม่ เป็นต้น

● **กระบวนการตรวจประเมินคุณภาพ ระดับศึกษา Quality Assurance Agency: QAA, UK**

Quality Assurance Agency: QAA เป็นหน่วยงานด้าน ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสหราชอาณาจักร (England, Scotland, Wales and Northern Ireland) ภารกิจ สำคัญของ QAA คือ การปกป้องไว้ซึ่งมาตรฐานการศึกษาและ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาของสหราชอาณาจักร ดังนั้น QAA จึงมีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุภารกิจดังกล่าวคือ

1. การกำหนดและกำกับติดตามเกี่ยวกับมาตรฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษาในสหราชอาณาจักรรวมถึงการพัฒนา กรอบแนวทางแห่งคุณภาพ (Quality Code)
2. ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนด้านคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการอุดมศึกษา
3. ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบัน อุดมศึกษาทั่วสหราชอาณาจักร
4. ประเมินสถาบันอุดมศึกษาของสหราชอาณาจักร ทั้งในและนอกประเทศ
5. ตรวจสอบข้อร้องเรียนหรือข้อกังวลเกี่ยวกับมาตรฐาน การศึกษาและคุณภาพในระดับอุดมศึกษา
6. ฝึกอบรม ให้คำแนะนำและช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษา ในสหราชอาณาจักรในการพัฒนาและยกระดับกระบวนการ ประกันคุณภาพของตนเอง

7. บริการให้คำปรึกษา การฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษารวมไปถึงรัฐบาล

ปัจจุบัน QAA ส่งมอบนวัตกรรม การบริการ คุณค่าใหม่ ๆ รวมถึงการยกระดับแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน สถาบันอุดมศึกษาด้วยกระบวนการที่มีคุณภาพ เนื่องจาก QAA มีกลไกการสร้างร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างนักศึกษาและ สถาบันการศึกษาเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งยังมีการทำงาน ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรวิชาชีพเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อผู้รับบริการ กลไกหนึ่งที่สำคัญของการประเมินคุณภาพ ของอังกฤษ คือ มีการกำหนด Quality Code เพื่อเป็นจุดอ้างอิง สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดย สถาบันการศึกษาจะนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา และสาธารณชน นอกจากนี้ยังเป็นไปเพื่อรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียง ด้านคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของอังกฤษอีกด้วย

กระบวนการหนึ่งของการตรวจประเมินสถาบันอุดมศึกษา คือ การตัดสินของผู้ตรวจประเมิน (Reviewer) จะอิงตาม ความคาดหวังที่กำหนดไว้ใน Quality Code และอยู่บนพื้นฐาน ของข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่ปรากฏภายใต้ขั้นตอนหลัก ๆ 2 ขั้นตอนคือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Desk-based analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร ผลการประเมินตนเอง ของสถาบันอุดมศึกษา มุมมองของผู้เรียนและข้อมูลอื่น ๆ ที่ รวบรวมโดย QAA

2. การตรวจเยี่ยม (Review visit) คือการลงพื้นที่ ตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งโปรแกรมสำหรับการตรวจเยี่ยม อาจแตกต่างกันไปตามผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ในกรณี ที่การวิเคราะห์แสดงถึงผลลัพธ์ที่ดี (A strong track record) และ สะท้อนถึงควมมีประสิทธิภาพ การตรวจเยี่ยมก็อาจใช้เวลา น้อย อย่งไรก็ตามหากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นไม่ได้แสดง ให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ดีหรือหลักฐานที่ระบุขึ้นนั้นไม่เพียงพอที่จะแสดง ให้เห็นว่ามีการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจเยี่ยม ก็อาจใช้เวลานาน ซึ่งโดยปกติการตรวจเยี่ยมนั้นจะมีระยะเวลา อยู่ระหว่าง 1 - 5 วัน

สำหรับทีมผู้ตรวจประเมิน (Review team) จะมีจำนวน อยู่ระหว่าง 2 - 5 คน (ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์เบื้องต้นและ

การเข้าตรวจเยี่ยม) ซึ่งมีแนวทางในการพิจารณาประกอบด้วย จำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด และจำนวนของหน่วยงานที่ให้ปริญญา ผู้ตรวจประเมินจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในการบริหารหรือการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนการสรรหาผู้ตรวจประเมินนั้นจะใช้วิธีการเชิญชวนจากสถาบันอุดมศึกษาหรือโดยการแต่งตั้งของ QAA ทั้งนี้ QAA จะดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าผู้ตรวจประเมินสามารถสะท้อนถึงความหลากหลายได้อย่างเหมาะสม ตั้งแต่ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ ขนาดและประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

การฝึกอบรมสำหรับผู้ตรวจประเมินจะดำเนินการโดย QAA และผู้ตรวจประเมินทุกคนต้องเข้ารับการอบรมก่อนทำการตรวจประเมิน วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมคือเพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกในทีมผู้ตรวจประเมินทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ ขั้นตอนทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง บทบาท ภารกิจของผู้ตรวจและความคาดหวังของ QAA ที่มีต่อผู้ตรวจ นอกจากนี้ QAA ยังจัดให้มีการพัฒนาผู้ตรวจประเมินเพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการตรวจประเมินอีกด้วย ส่วนภายหลังการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาจะได้รับเล่มรายงานนี้บันทึกจากการลงพื้นที่ภายในระยะเวลาไม่เกิน 22 สัปดาห์และรายงานผลการตรวจประเมินจะมีการเผยแพร่บน Website ของ QAA





การเสริมสร้างระบบองค์กรคุณธรรม และความโปร่งใสของ สมศ.

• โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริตสู่องค์กรคุณธรรมภายใต้แนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดโครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการทุจริตสู่องค์กรคุณธรรมภายใต้แนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 08.30 - 15.30 น. ณ พิพิธภัณฑ์ต้านโกง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ ห้องประชุมสันถวมิตร สมศ. เพื่อส่งเสริมให้ สมศ. มีบทบาทและสามารถในการสร้างคนดีเพื่อสังคม ส่งเสริมให้คนในองค์กรมีทัศนคติ วิถีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมมากขึ้น และยกระดับองค์กรให้มีคุณค่าและประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินกิจการ อันจะเป็นผลเนื่องมาจากสมาชิกของ สมศ. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างสมบูรณ์ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ ร้อยละ 100 ของจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมดของ สมศ. ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของ สมศ. ทั้งหมดจำนวน 85 คน (รวมนักศึกษาฝึกงานจากมหาวิทยาลัยรังสิตอีก 1 คน)

• กิจกรรมเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ต้านโกง: Anti Corruption Museum สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การดำเนินโครงการฯ ในกิจกรรมเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ต้านโกง : Anti Corruption Museum สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่วันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 08.30 - 12.00 น. เพื่อเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและร่วมสร้างสังคมโปร่งใสแต่สังคมไทย หรือการเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาแนวใหม่ (New Educational of Anti-Corruption for Transparency of Thai Social) โดยอาคารพิพิธภัณฑ์และ หอจดหมายเหตุการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือพิพิธภัณฑ์ต้านโกง ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจและเป็นการปลูก-ปลูกจิตสำนึกถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ตระหนักถึงความเสียหายจากพฤติกรรมทุจริต และเป็นรับรู้เกรงกลัวในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมทุจริตหากเกิดขึ้นใน สมศ.



• **กิจกรรมการประกาศเจตจำนงสุจริตของผู้บริหาร และกิจกรรมการประกาศนโยบายความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีอิสระทางวิชาการที่ถูกต้อง ตามหลักนิติธรรม ของเจ้าหน้าที่ สมศ. ณ ห้องประชุมสันถวมิตร สมศ.**

กิจกรรมการประกาศเจตจำนงสุจริตของผู้บริหาร และ กิจกรรมการประกาศนโยบายความโปร่งใสในการปฏิบัติงานเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีอิสระทางวิชาการที่ถูกต้องตามหลักนิติธรรมของเจ้าหน้าที่ สมศ. เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 - 14.00 น. ณ ห้องประชุมสันถวมิตร สมศ. นำโดย รักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) กล่าวประกาศเจตจำนงสุจริตเป็นการแสดงเจตนารมณ์หรือคำมั่นของรักษาการผู้อำนวยการและผู้บริหารว่าจะปฏิบัติหน้าที่และบริหารหน่วยงานใน สมศ. อย่างซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และร่วมกันประกาศนโยบายความโปร่งใสในการปฏิบัติงานเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมีอิสระทางวิชาการที่ถูกต้องตามหลักนิติธรรมของเจ้าหน้าที่ สมศ. ทุกคนเป็นการประกาศเจตนารมณ์ด้านความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และสร้างการรับรู้ร่วมกันที่เจ้าหน้าที่ สมศ. ทุกคนจะร่วมมือกันทำงานอย่างสุจริต โปร่งใสและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

• **กิจกรรมการได้วาทีในหัวข้อ “สร้างคนด้วยความรู้ หรือจะสร้างคนด้วยคุณธรรม”**

กิจกรรมการได้วาทีในหัวข้อ “สร้างคนด้วยความรู้หรือจะสร้างคนด้วยคุณธรรม” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562

เวลา 14.00 - 15.00 น. ณ ห้องประชุมสันถวมิตร สมศ. มีการจัดกิจกรรมการได้วาทีในหัวข้อ “สร้างคนด้วยความรู้หรือจะสร้างคนด้วยคุณธรรม” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นกลไก (mechanism) ในการช่วยกระตุ้นเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เจ้าหน้าที่ของ สมศ. มีทัศนคติ ค่านิยมในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และจงใจให้เจ้าหน้าที่ของ สมศ. ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมกันนำวัฒนธรรมสุจริตมาปรับใช้ใน สมศ. โดยมี ดร.อนันต์ สิงหเสม ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นกรรมการกลางและให้คำแนะนำตัดสินในการได้วาทีและเป็นผู้บรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม





• **กิจกรรมจิตอาสา พาเพื่อนเพื่อนป่าถวายพระพรพันปีหลวง**

เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง พระชนมพรรษาครบ 87 พรรษา ในวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี ความสามัคคีของ ประชาชนทุกหมู่เหล่า และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2562 โดยมีรักษาการ ผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ สมศ. ร่วมถวายภัตตาหารเพล ณ วัดพระราม 9 กาญจนาภิเษก และร่วมปลูกต้นไม้ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ฟืนฟูสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่และลดภาวะโลกร้อน พร้อมทั้งมอบ อุปกรณ์กีฬาให้กับนักเรียน ณ โรงเรียนพระราม 9 กาญจนาภิเษก

• **สรุปผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ให้หน่วยงานภาครัฐต้องได้รับการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีผล คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) 89.56 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับ คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน A (85.00 - 94.99) **ผลการประเมิน ผ่าน** เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 2.53 คะแนน เป็นลำดับที่ 14 จากองค์การมหาชนทั้งหมด 39 แห่ง อีกทั้ง สมศ. มีคะแนนแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน ระดับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลและตัวชี้วัดการป้องกันการทุจริตอยู่ใน **ระดับยอดเยี่ยม (Excellence)** โดยมีการวางระบบที่มีความ เป็นเลิศเพื่อเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้ รับทราบอย่างเป็นปัจจุบัน ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลในประเด็น ข้างต้นทั้งหมดแสดงถึงความพยายามของหน่วยงานที่จะป้องกันการ ทุจริตในหน่วยงานให้ลดน้อยลงหรือไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ทำให้โดยภาพรวมแล้ว หน่วยงานสามารถเป็น “ต้นแบบ” ใน การดำเนินงานในด้านความโปร่งใสแก่หน่วยงานอื่นได้





ยุทธศาสตร์ที่ 3 การนำผลการประเมินสู่การใช้และพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษา



การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับ กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

สมศ. กำหนดให้มีการส่งเสริมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ แก่สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก) สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด

จากกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งยื่นย้อยไว้เหลือเพียง 2 หน้า มีสาระสำคัญ 5 ข้อ ได้แก่

1. ยกเลิกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
2. ความหมาย (definition) ของการประกันคุณภาพการศึกษาและคำว่า “สำนักงาน” ซึ่งหมายถึง สมศ.
3. ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของตนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนา และจัดส่งรายงานการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี
4. เมื่อได้รับรายงานจากสถานศึกษาแล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัดส่งรายงานและประเด็นที่ต้องการให้ประเมินแก่ สมศ. ทำการประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา
5. อำนาจในการวินิจฉัยซึ่งเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

• สำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมฯ นี้ ในช่วงตั้งแต่วันเสาร์ที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันศุกร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งสิ้น 14 ครั้ง โดยมีเป้าหมายเป็นศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวนทั้งสิ้น 8,345 แห่ง หน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 3,130 แห่ง ทั่วภูมิภาคของประเทศ

ครั้งที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคกลาง) ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

ครั้งที่ 2 และ 3 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคเหนือ) ณ โรงแรมคุ้มภูคำ จ.เชียงใหม่

ครั้งที่ 4 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคใต้) ณ โรงแรมโดมอนต์ พลาซ่า จ.สุราษฎร์ธานี

ครั้งที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคใต้) ณ โรงแรมहरषा เจปี่หาดใหญ่ จ.สงขลา

ครั้งที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคกลาง) ณ โรงแรมริเวอร์แคว จ.กาญจนบุรี

ครั้งที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคเหนือตอนล่าง) ณ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

ครั้งที่ 8 และ 9 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ โรงแรมสุโขทัยแกรนด์ จ.อุบลราชธานี

ครั้งที่ 10 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ โรงแรมเนวาด้า จ.อุบลราชธานี

ครั้งที่ 11 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคตะวันออก) ณ โรงแรมบางแสน เฮอริเทจ จ.ชลบุรี

ครั้งที่ 12 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ โรงแรมเจริญโฮเต็ล จ.อุดรธานี

ครั้งที่ 13 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ โรงแรมเพชรรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด

ครั้งที่ 14 ศูนย์พัฒนาเด็ก (ภาคกลาง) ณ โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จ.พระนครศรีอยุธยา

โดยโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่รอบสี่ ของ สมศ. และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีการเสวนาในหัวข้อ “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด ผู้แทนสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็ก กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. และรักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) ร่วมแลกเปลี่ยนถึงการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินงานภายในของสถานศึกษา และแนวทางการประเมิน

คุณภาพภายนอกของ สมศ. หลังจากกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศใช้ เพื่อให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินงานของทุกฝ่ายอันมีเป้าหมายเดียวกันคือยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาและมุ่งไปสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ

• ด้านการอาชีวศึกษา

ได้จัดการประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดเช่นกัน โดยมีสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 30 แห่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้จัดส่ง SAR ให้ สมศ. แล้ว โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 30 แห่ง ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สมศ.

ช่วงเช้าเป็นการกล่าวเปิดการประชุมและการบรรยายในหัวข้อ “การประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่รอบสี่” โดยรักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) ต่อด้วยการแนะนำระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (Automated QA) และการเสวนาในหัวข้อ “แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” โดยวิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต้นสังกัด (สอศ.) ได้แก่ นายพงษ์ศักดิ์ นัยเจริญ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษา นายบรรยงค์ วงศ์สกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษา สมศ. นายวณิชย์ อ่วมศรี และรักษาการผู้อำนวยการ สมศ. นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย เข้าร่วมเสวนา เพื่อแลกเปลี่ยนถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และ สมศ. ช่วงบ่ายเป็นการนำเสนอกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ด้านการอาชีวศึกษา โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินด้านการอาชีวศึกษา (นายวณิชย์ อ่วมศรี และ ดร.ชมพูนุช บัวบังศรี) และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม

โครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดมุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถานศึกษาถึงแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงฯ เป็นการประเมินเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

อันนำไปสู่การพัฒนา มุ่งลดภาระงานเอกสารของสถานศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตร และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

• การส่งเสริมสถานศึกษามีประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษาซึ่งจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเป็นหลัก การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเพียงการสะท้อนผลการจัดการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะ อันนำไปสู่การพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาไม่ต้องจัดทำเอกสารเพิ่มเติมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ศูนย์พัฒนาเด็กที่ยังไม่พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ อาจด้วยสาเหตุเพราะขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ของสถานศึกษา เนื่องจากอยู่ในระหว่างการก่อสร้างซึ่งก็สามารถรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ได้ เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ เป็นการดูภาพรวมครอบคลุมทุกองค์ประกอบของศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นจะเป็นการให้ข้อเสนอแนะแก่ครูและบุคลากร ว่าในขณะที่มีการก่อสร้างสถานศึกษามีมาตรการอะไรในการเฝ้าระวังและสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ซึ่งทาง สมศ. จะให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่า สำหรับครูศูนย์พัฒนาเด็กที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ผู้แทนจาก สมศ. จะเป็นผู้ให้ข้อมูลถึงแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ อีกทั้งจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับครูศูนย์พัฒนาเด็ก ได้อย่างเต็มที่

4. ประเด็นด้านผู้ประเมินภายนอกมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเรียกรับสิ่งของ หรือให้ครูขับรถไปรับ - ส่ง สถานศึกษาสามารถแจ้งมายัง สมศ. โดย สมศ. จะดำเนินการเปลี่ยนผู้ประเมินชุดใหม่ให้ พร้อมกับดำเนินการสอบสวนถึงพฤติกรรมของผู้ประเมินที่ได้รับการร้องเรียน หากพบว่าผู้ประเมินภายนอกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการลงพื้นที่ตามที่ได้รับภารกิจจริง สมศ. จะมีบทลงโทษให้เป็นไปตามความเหมาะสมของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สมศ. ขอให้สถานศึกษาช่วยเป็นหูเป็นตา หากพบว่าผู้ประเมินภายนอกมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้แจ้งมายัง สมศ.

5. สมศ. มีระบบ QC100 เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก ที่ครอบคลุมทั้งคุณภาพ และจรรยาบรรณผู้ประเมินภายนอก ด้วยการให้สถานศึกษา ประเมินความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะในการพัฒนา ผู้ประเมินภายนอก ภายหลังจากการที่ผู้ประเมินภายนอก ลงพื้นที่สถานศึกษาแล้ว

6. สถานศึกษาไม่จำเป็นต้องจัดทำแฟ้มมาตรฐาน หรือจัดทำเอกสารเพิ่มเติม เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ สมศ. จะเน้นร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมถึงการ สัมภาษณ์ การสังเกต การสุ่มดูข้อมูล โดยผู้ประเมินภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมถึงการวิเคราะห์ SAR การรายงานผล ด้วยวาจา ไม่มุ่งเน้นด้านเอกสาร แต่การพิจารณาเอกสารจะใช้ เฉพาะเอกสารหลักเท่านั้น



การส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมศ. ลงพื้นที่ทั่วประเทศเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ สถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 14 ครั้ง เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ทุกฝ่าย “ตื่นรู้” “สนใจ” แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก แนวใหม่โดยในหลักการสถานศึกษาต้องรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และจัดส่งผลรายงานการประเมิน ตนเองของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด หรือ หน่วยงาน ที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษารับรู้ถึงกรอบแนวทางการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสี่ สมศ. จึงได้จัดโครงการนี้ขึ้นเพื่อสร้าง การรับรู้ถึงแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน โครงการนี้จัดขึ้น ทั่วประเทศ จำนวน 14 ครั้ง โดยมีเป้าหมายเป็นสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้นกว่า 7,720 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว ภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย ภาคเหนือตอนล่าง จ.พิษณุโลก ภาคใต้ จ.สงขลา จ.สุราษฎร์ธานี ภาคตะวันออก จ.ฉะเชิงเทรา จ.ชลบุรี จ.นครราชสีมา จ.อุบลราชธานี และภาคกลาง จ.นครสวรรค์

โครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับกรอบ แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกระทรวง ที่เกี่ยวข้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางการประเมินคุณภาพ ภายนอกแนวใหม่รอบสี่ ของ สมศ. ตามแนวนโยบายปฏิรูป การศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายนอกตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แก่ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา มุ่งสร้างการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการเสวนาในหัวข้อ “แนวทางการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561” โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด ผู้แทนสถานศึกษา กรรมการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. และ รักษาการผู้อำนวยการ สมศ. (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) ร่วม แลกเปลี่ยนถึงแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินงานภายในของสถานศึกษา และแนวทางการประเมิน คุณภาพภายนอกของ สมศ. หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และกฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อชี้ให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินงาน ของทุกฝ่ายอันมีเป้าหมายเดียวกันคือยกระดับคุณภาพของ สถานศึกษาและมุ่งไปสู่มาตรฐานการศึกษาชาติ การส่งเสริมฯ ที่ผ่านมามีสถานศึกษามีคำถามมากมาย สมศ. จึงได้รวบรวมคำถาม และประมวลคำตอบให้คลายข้อสงสัยของสถานศึกษา ดังนี้

• ประเด็นเรื่องการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา

1. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดทำตัวอย่าง เล่มรายงานการประเมินตนเองให้แก่สถานศึกษา สำหรับ เล่ม SAR ที่สถานศึกษาดำเนินการ สถานศึกษาสามารถเป็น ผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเองได้

2. การประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. จะพิจารณาจาก รายงานการประเมินตนเอง เอกสาร และร่องรอยที่สถานศึกษา มีการดำเนินการ โดยการทำในรูปแบบไฟล์และส่งเข้าระบบของ หน่วยงานต้นสังกัด และส่งมายัง สมศ. ต่อไป

📌 สถานศึกษาที่เข้าร่วมการประชุมโครงการส่งเสริมฯ มิใช่เป็นสถานศึกษาที่จะต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งหมด แต่เป็นสถานศึกษาที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งรายชื่อเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งที่ 1 และเป็นสถานศึกษาที่ครบรอบการประเมิน 5 ปี หากสถานศึกษาไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบนี้ก็จะไม่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกและจะเป็นการเสียโอกาสในการรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งรวมถึงสถานศึกษาเอกชนต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอก 1 ครั้งในทุก 5 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2562 มาตรา 49 วรรค 2 ทั้งนี้ สถานศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก สามารถแจ้งความประสงค์ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน

📌 การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ สมศ. จะพิจารณาพัฒนาการของสถานศึกษาย้อนหลัง 2 ปี ซึ่งการกำหนดเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด สมศ. จะมีการพิจารณาตามเกณฑ์ที่สะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ซึ่ง สมศ. มีเกณฑ์การพิจารณาในด้านการจัดการเรียนการสอน คือมีความเป็นระบบ เชื่อถือได้และประสิทธิผล ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ สมศ. ไม่มีการ “รับรอง” หรือ “ไม่รับรอง” คุณภาพของสถานศึกษา

📌 ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่สถานศึกษาไม่ต้องจัดเตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมินของ สมศ. การดำเนินงานให้เป็นไปตามสภาพปกติของสถานศึกษา กรณีสถานศึกษาที่ควรรวม สมศ. จะประเมินตามเล่มรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

• **ประเด็นเรื่องระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก Automated QA (AQA)**

📌 สถานศึกษาทุกแห่งจะได้รับ Username และ Password การใช้งานระบบ AQA หรือระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ภายหลังจากสถานศึกษาส่ง SAR ให้กับหน่วยงานต้นสังกัดและส่งมาถึง สมศ. ในกรณีที่ Username และ Password สูญหาย สถานศึกษาสามารถติดต่อเพื่อขอรับ Username และ Password ได้ผ่านช่องทางระบบ

AQA ที่ <http://aqa.onesqa.or.th/> สำหรับท่านที่สนใจสมัครเป็นผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. สามารถสมัครผ่านช่องทางเว็บไซต์ของ สมศ. และในทุกช่องทางของ สมศ.

ที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายภายใต้กฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก กล่าวคือสถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอก 1 ครั้งในทุก 5 ปี ซึ่งถือว่าการดำเนินงานตามกฎหมายที่กำหนด และกรอบแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับ พร้อมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมถึงให้การช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลหรือตรวจสอบไปยัง สมศ. โดยที่ สมศ. สามารถพิจารณาประเด็นต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้เช่นกัน และให้หน่วยงานต้นสังกัดติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะที่ได้จาก สมศ. เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันคือความสำเร็จที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ





ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา



การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับองค์กรต่าง ๆ

- การดำเนินงานของเครือข่ายการประเมินคุณภาพ
สถานศึกษา 7 เครือข่าย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สมศ. มุ่งมั่นในการพัฒนาและขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความตระหนักให้แก่ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นส่วนกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเกิดความตื่นตัว ในความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ที่มีเป้าหมายหลักคือการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศ อีกทั้งยังเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เกิดการยอมรับว่าการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกลไกหลักที่สำคัญในการสะท้อนผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทุกระดับของประเทศ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา นั่นคือหลักการแนวคิดในการดำเนินงานเครือข่ายประเมินคุณภาพสถานศึกษา 7 เครือข่าย



- เครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก 7 เครือข่าย

เครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก 7 เครือข่าย จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้ทุกฝ่ายตระหนักและเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก รวมถึงเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมคุณภาพ

ด้านการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดให้มีการ ประชุมสัมมนาเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก 7 เครือข่าย วันจันทร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 โดยใช้กลยุทธ์เครือข่าย เสริมทัพให้การประเมินฯ เข้มแข็ง การจัดงานประชุมเครือข่าย การประเมินคุณภาพภายนอก 7 เครือข่าย กระตุ้นให้เครือข่าย ทั้ง 7 เกิดพลังขับเคลื่อนและขยายผลให้เกิดวงกว้าง โดยเชิญ ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย สมศ. ช่วยเป็นกระบอกเสียง และเผื่อหวังให้สังคมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก เสริมความแข็งแกร่งการทำงานของ สมศ.



รักษาการผู้อำนวยการ (นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย) กล่าวในงานประชุมเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก 7 เครือข่ายว่า ที่ผ่านมา สมศ. ใช้ยุทธศาสตร์การทำงานแบบ มีส่วนร่วมมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและ

สร้างความตระหนักให้กับทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้รู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งการบริหาร งานแบบเครือข่ายถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ สมศ. ใช้ในการขับเคลื่อน การทำงานและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก รวมถึงช่วยเป็นกระบอกเสียงในการสร้างความเข้าใจ และคอยเผื่อระวังสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การประเมิน คุณภาพภายนอกและการดำเนินงานของ สมศ. ซึ่งเชื่อว่าพลัง เครือข่ายมีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ขณะนี้ สมศ. มีแกนนำเครือข่าย การประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว 7 เครือข่าย ได้แก่

1. เครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา
2. เครือข่ายนักเรียน นิสิต นักศึกษา
3. เครือข่ายเขตพื้นที่การศึกษา
4. เครือข่ายเจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพการศึกษา
5. เครือข่ายนักคิด ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น
6. เครือข่ายนักวิจัยทางการศึกษา
7. เครือข่ายสื่อมวลชน



สมศ. เปิดโอกาสให้ทั้ง 7 เครือข่ายได้คิดและนำเสนอ โครงการขับเคลื่อนเครือข่ายเข้มแข็งและขยายกลุ่มในวงกว้าง โดย สมศ. สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน จากนั้นจะนำ ผลการดำเนินงานขยายผลผ่านเครือข่ายสื่อมวลชน เพื่อมั่นใจว่า กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ภารกิจการประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ. เป็นที่เข้าใจ และได้รับการยอมรับมากขึ้น

• **การลงนามบันทึกข้อตกลงโครงการพิเศษศูนย์เครือข่าย และการประชุมศูนย์เครือข่าย สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**

ศูนย์เครือข่าย สมศ. เกิดขึ้นจากความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษา ในส่วนภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการศึกษาใน ส่วนภูมิภาคสนับสนุนการดำเนินงานของ สมศ. ในด้านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และให้คำปรึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็น ศูนย์กลางที่จะสร้างความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ให้กับสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ติดตามและตรวจสอบ การดำเนินงานของผู้ประเมินภายนอก การศึกษาปฐมวัย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับมีการใช้ผลประเมินภายใน และภายนอกในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. จัดให้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงโครงการพิเศษ ศูนย์เครือข่าย และการประชุมศูนย์เครือข่าย สมศ. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 1 ณ โรงแรมเดอะ ทวิน ทาวเวอร์ รอมเมือง ปทุมวัน กรุงเทพฯ เพื่อให้ศูนย์เครือข่าย สมศ. รายงาน สถานการณ์ความเคลื่อนไหวและการขับเคลื่อนงานด้าน การประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ โดย สมศ. จะให้การสนับสนุนงบประมาณ ส่วนสถาบันการศึกษาจะให้การสนับสนุน บุคลากร อาคารสถานที่ หรืออื่น ๆ เพื่อให้การ ดำเนินงานของศูนย์เครือข่าย สมศ. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคาดหวังว่าศูนย์ เครือข่าย สมศ. จะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุน และพัฒนา



การดำเนินงานของ สมศ. ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับของสังคมและหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตลอดจน ถึงสร้างความเข้มแข็งให้การประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป



การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ หน่วยงานประเมินคุณภาพระดับนานาชาติ

• **การประชุม 2019 CHEA Annual Conference and CIQG Annual Meeting 29 - 31 มกราคม พ.ศ. 2562 ณ กรุง วอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา**



การรับรองคุณภาพการศึกษาที่มีคุณค่าอย่างยิ่งยวดต้อง ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหน่วยงานที่ได้รับการรับรองที่จะต้องพัฒนา และปรับปรุงการรับรองคุณภาพการศึกษา รวมทั้งตรวจสอบ กระบวนการรับรองเพื่อให้มีความคล่องตัวมากขึ้นและเน้นวิธีการ วิเคราะห์เชิงหลักฐานและเป็นไปตามภารกิจที่ระบุไว้ของแต่ละ สถาบัน การทบทวนโดยเพื่อน (Peer Review) จะต้องมุ่งเน้นไปที่ การปรับปรุงสถาบันและส่งเสริมให้มืองค์กรการรับรองคุณภาพ การศึกษาที่มีความหลากหลายในสาขาวิชาต่าง ๆ การรับรองให้ เน้นการเรียนรู้ของนักเรียน ความสำเร็จและการประเมินผล การเรียนรู้ เชื่อว่าการรับรองเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของงาน ประเมินคุณภาพการศึกษา หน่วยงานที่ได้รับการรับรองต้อง อุทิศเวลาเพิ่มความสนใจและทรัพยากรเพื่อให้สอดคล้องกับ กฎระเบียบของรัฐบาลกลาง

เมื่อต้นปี 2019 กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยฯ แจ้งการปรับกฎระเบียบการรับรองคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสม เกี่ยวกับข้อกำหนดสำหรับองค์กรที่ทำหน้าที่รับรองคุณภาพ การศึกษา การเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดสำหรับหน่วยงานที่ให้ การรับรอง เช่น

➤ ความถี่ของการประเมินและทบทวนหน่วยงาน ที่ให้การรับรองสถานศึกษาหรือโปรแกรมซึ่งจะมีขึ้นทุก 7 ปี

➤ ข้อกำหนดในการรายงานฉบับกลาง ซึ่งต้องมีหลักฐาน “การบรรลุผลสำเร็จของนักศึกษา (Student Achievement)” ซึ่งข้อมูลนี้จะต้องแสดงต่อสาธารณชน



📌 การทบทวนลำดับขั้นตอน (Review Out of Sequence) มีความชัดเจนของช่วงเวลาและการดำเนินการที่ CHEA เรียกทบทวนตรวจสอบมากขึ้น

📌 การเยี่ยมเยียนสังเกตการณ์ (Observation Visits) ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ความเชี่ยวชาญ (Experts) และการสำรวจ (Surveys)

📌 องค์กร/หน่วยงานที่ให้การรับรองสถานศึกษาสามารถขอเลื่อนการดำเนินการทบทวนตรวจสอบการรับรองได้ 1 ครั้ง

📌 การแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะในเรื่องของประสิทธิภาพและความโปร่งใส

📌 การแสดงหลักฐานที่ระบุถึงนวัตกรรม

การแนะนำจุดเน้นของนโยบายใหม่ ได้แก่ คุณภาพทางวิชาการ (Academic Quality) ความโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Accountability) และการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ (Effective Practices)

Free Expression and the Mission of the university โดยการมุ่งเน้นในการสร้างสรรค์และการค้นหาคำถามและความรู้และถ่ายทอดที่ดีขึ้นสู่สังคมจากการเรียนการสอนและการให้ทุนการศึกษา ภายใต้หลักการ “Enter to Learn ; leave to Serve”

เทคโนโลยีและสารสนเทศมีความสำคัญมากขึ้นและเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและทุกส่วน ไม่เว้นแม้แต่การประกันคุณภาพการศึกษา ก็ต้องปรับเปลี่ยนและตั้งรับกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น การเพิ่มคุณค่าการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนจึงมีประเด็นที่ต้องตระหนัก คือประสิทธิภาพของ

สถาบันและประสิทธิภาพของหลักสูตร และความสำเร็จของนักเรียนที่โดดเด่นในการตัดสินคุณภาพ (Learning Outcome) คุณภาพของการปฏิบัติงานของสถาบันและหลักสูตร และต้องรับผิดชอบต่อสาธารณะและการใช้เงินของรัฐบาลกลาง (Public Accountability) องค์กรที่ได้รับการรับรองให้ทำหน้าที่ตรวจสอบสถานศึกษาและหลักสูตรต้องทำให้สังคมและประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและเข้าใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ของนักศึกษา จุดแข็งและข้อจำกัด ของสถาบันและหลักสูตร ต้องมีเหตุผลในการตัดสินใจรับรอง (Transparency) องค์กรที่ได้รับการรับรองจะมีบทบาทอย่างเต็มที่ในการให้บริการนักเรียนและสังคมเพื่อระบุและรับรองสถาบัน มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ความน่าเชื่อถือ) เพิ่มนวัตกรรมในการรับรองและเสริมสร้างวัฒนธรรมการรับรองแบบเปิดกว้างและการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง (Innovation) สถาบันและหลักสูตรที่ได้รับการรับรองนั้น ให้ความมั่นใจได้ว่าการใช้ทรัพยากรของรัฐบาลกลางอย่างมีประสิทธิภาพ (Gatekeeping)

องค์กรที่ผ่านการรับรองจาก CHEA ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองสถาบันและหลักสูตรที่ได้มานำเสนอในการประชุมครั้งนี้ เช่น NASPAA (The Global Standard in Public Service Education) เป็นองค์กรรับรองสถาบันและหลักสูตร ในสาขากิจการสาธารณะ นโยบาย และการบริหาร และสนับสนุนการรับรองและยกระดับมาตรฐานการศึกษาสำหรับการบริการสาธารณะทั่วโลก มาตรฐานการรับรองของ NASPAA แสดงถึงความมุ่งมั่น ในการสนับสนุนการศึกษา โดยยึดมั่นในคุณค่าของกิจการสาธารณะการบริหารและนโยบายและเป็นแบบอย่างใน

การดำเนินงาน การนำทรัพยากรไปสู่ผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการตอบสนองและส่งผลกระทบต่อชุมชนของพวกเขาผ่านการประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง CAHME (Commission Accreditation of Healthcare Management Education) เป็นองค์กรรับรองสถาบันและหลักสูตรในด้านการศึกษาวิชาชีพคลินิกและหน่วยงานด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสุขภาพและการบริหาร และ CSWE (Council on Social Work Education) เป็นองค์กรรับรองสถาบันและหลักสูตรในด้านการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยมุ่งหวังให้งานสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและให้โอกาสในการเป็นผู้นำและการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ทันกับสังคมสงเคราะห์ที่มีบทบาทสำคัญในการบรรลุเป้าหมายของความยุติธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ

CHEA International Quality Group (CIQG) ก่อตั้งโดยสภาการรับรองระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Council of Higher Education Accreditation - CHEA) เป็นเวทีสำหรับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยองค์กรที่ได้รับการรับรองและประกันคุณภาพสมาคมการศึกษาระดับอุดมศึกษา รัฐบาล สถานประกอบการ มูลนิธิ และบุคคลต่าง ๆ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาและความท้าทายสำหรับการรับรองและประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสากล CHEA เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรและมุ่งเน้นการให้การรับรองในสหรัฐอเมริกาและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วโลก CIQG เป็นเวทีให้สมาชิกได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูล แนวคิดและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รวมถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การถ่ายทอดทางการศึกษา มาตรฐานการรับรองคุณภาพ การจัดอันดับการศึกษาระดับปริญญา การต่อต้านการทุจริต และการเสริมสร้างความโปร่งใสในระดับอุดมศึกษา (Academic Corruption)

CIQG สร้าง Quality Platform และส่งเสริมหลักการคุณภาพในระดับสากล 7 ด้าน

1. Quality and higher education provider การประกันคุณภาพเป็นความรับผิดชอบหลักของผู้ให้บริการการศึกษา
2. Quality and students นักเรียนและนักศึกษาต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
3. Quality Society คุณภาพการศึกษาสอดคล้องความต้องการของสังคมและต้องทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากสังคมและประชาชน

4. Quality and government รัฐบาลต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้มีคุณภาพ

5. Quality and accountability คุณภาพการศึกษาเป็นความรับผิดชอบของผู้ให้บริการการศึกษาและหน่วยงานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นหน่วยงานที่เข้มแข็งมีความรับผิดชอบ และทำการตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

6. Quality and the role of quality assurance and accreditation bodies' หน่วยงานการประกันคุณภาพการศึกษาต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้ให้บริการการศึกษาและมีความรับผิดชอบในการใช้กระบวนการ เครื่องมือประเมินและวัดผลการเรียนรู้

7. Quality and change การศึกษาที่มีคุณภาพสูงต้องมีความยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ มีการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนและนักศึกษา รวมถึงการสร้าง ความเชื่อมั่นจากสังคมและสาธารณชน

ความเชื่อมั่นที่ยั่งยืนของการศึกษาระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา และสภาพแวดล้อมทางการเมือง (Sustaining Trust, Higher Education, QA and the Political Environment) สถานศึกษาทั่วโลกเผชิญกับความท้าทายรวมถึงบทบาทของการรับรองคุณภาพ และผลกระทบจากการแทรกแซงทางการเมือง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมความไว้วางใจในการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษา

 Academic corruption การต่อสู้กับการทุจริต และการยกระดับคุณภาพและความน่าเชื่อถือของการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการดำเนินการร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งจากหน่วยงานรัฐ หน่วยงานประกันคุณภาพสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

• ระบบการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีพื้นที่ใหญ่เป็น 18 เท่า ของขนาดพื้นที่ประเทศไทย ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 50 มลรัฐ โครงสร้างของรัฐบาลแห่งชาติและกิจกรรมของรัฐบาลจะถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ในส่วนของกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากที่กำหนด อาทิเช่น อำนาจการจัดการด้านการศึกษา จะเป็นความรับผิดชอบของแต่ละมลรัฐ ซึ่งมีรัฐธรรมนูญและกฎหมายของตนเอง ซึ่งระดับการศึกษาจะแบ่งออกเป็น

Primary School

 Child Care Pre-School/Early Childhood
รัฐบาลยัง Support ไม่ทั่วถึง

 Elementary school

Secondary school

 Middle school/Junior High

 High school

Higher education การศึกษาที่สูงกว่าในระดับ Secondary School ทั้งหมด ทั้งในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ซึ่งรวมถึง Community Colleges, Vocational Educations, University, หรือสถาบันเทคโนโลยี (Institute of Technology) ที่เป็นสถาบันเฉพาะทางต่าง ๆ

 Undergraduate Program ซึ่งหมายรวมถึง การศึกษาระดับอนุปริญญา (Associate Degree) และปริญญาตรี

 Graduate school - ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก

• ข้อมูลความเป็นมาและความสำคัญของ CHEA

Council for Higher Education Accreditation (CHEA) ก่อตั้งขึ้นในปี 1996 (หรือ พ.ศ. 2539) 23 ปี เป็นองค์กรแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดที่ให้การรับรองคุณภาพระดับอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศ มีวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเข้าร่วมเป็นสมาชิกกว่า 3,000 แห่ง มีสถาบันและองค์กรในเครือข่ายประมาณ 60 แห่ง เป็นผู้ให้การรับรองโปรแกรมและสถาบันอุดมศึกษามีคณะกรรมการบริหารที่ประกอบไปด้วยบุคคล 20 คน ที่เป็นตัวแทนจากคณะกรรมการและผู้บริหาร วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสมาชิกที่เป็นบุคคลสาธารณะ มีความสำคัญ ดังนี้

 ให้การรับรองสถาบันและโปรแกรมในการประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพของสถาบันและโปรแกรม ใน ระดับอุดมศึกษา

 เป็นองค์กรอิสระในการให้การเชื่อมั่นว่ามาตรฐานขององค์กรที่ให้การรับรองสถาบันและโปรแกรมการศึกษาได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสถาบันการศึกษาและโปรแกรมที่มีส่วนร่วมในสหพันธรัฐ เช่น นักศึกษาที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล (Student aid) การทบทวนการออกใบอนุญาตของมลรัฐ (State license review) การบริการสาธารณะที่มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญต่าง ๆ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค

• หลักการและจุดเน้นในการดำเนินงานของ CHEA

CHEA จะให้รับรององค์กรหรือสถาบันเพื่อให้องค์กรหรือสถาบันเหล่านี้ทำหน้าที่ในการให้การรับรองสถาบันการศึกษาหรือโปรแกรมต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษาตามศักยภาพและความถนัดขององค์กรหรือสถาบันนั้น ๆ โดยสถานศึกษาสามารถเลือกองค์กรหรือสถาบันที่ให้การรับรองได้ตามความสนใจ

แบ่งการรับรองออกเป็น 2 ส่วน

การให้การยอมรับ (Recognition) หมายถึง การตรวจสอบและรับรองคุณภาพขององค์กรที่ได้รับการรับรองคุณภาพสถาบันที่ให้การรับรองต่าง ๆ CHEA เป็นองค์กรแห่งเดียวที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐบาลในสหรัฐอเมริกาที่ให้การรับรองการตรวจสอบคุณภาพในระดับอุดมศึกษาให้กับรัฐบาลกลางตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกาในการดำเนินการทบทวนและตรวจสอบให้เกิดการยอมรับ

การรับรองคุณภาพ (Accreditation) หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของสถาบันการศึกษาและโปรแกรมต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกาโดยที่การได้รับการรับรองเป็นแนวทางหลักสำคัญที่ทำให้นักศึกษา ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสาธารณชนทราบว่าสถาบันการศึกษาหรือโปรแกรมการศึกษานั้น ๆ มีจัดการศึกษาที่มีคุณภาพหรือไม่

การประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบสี่

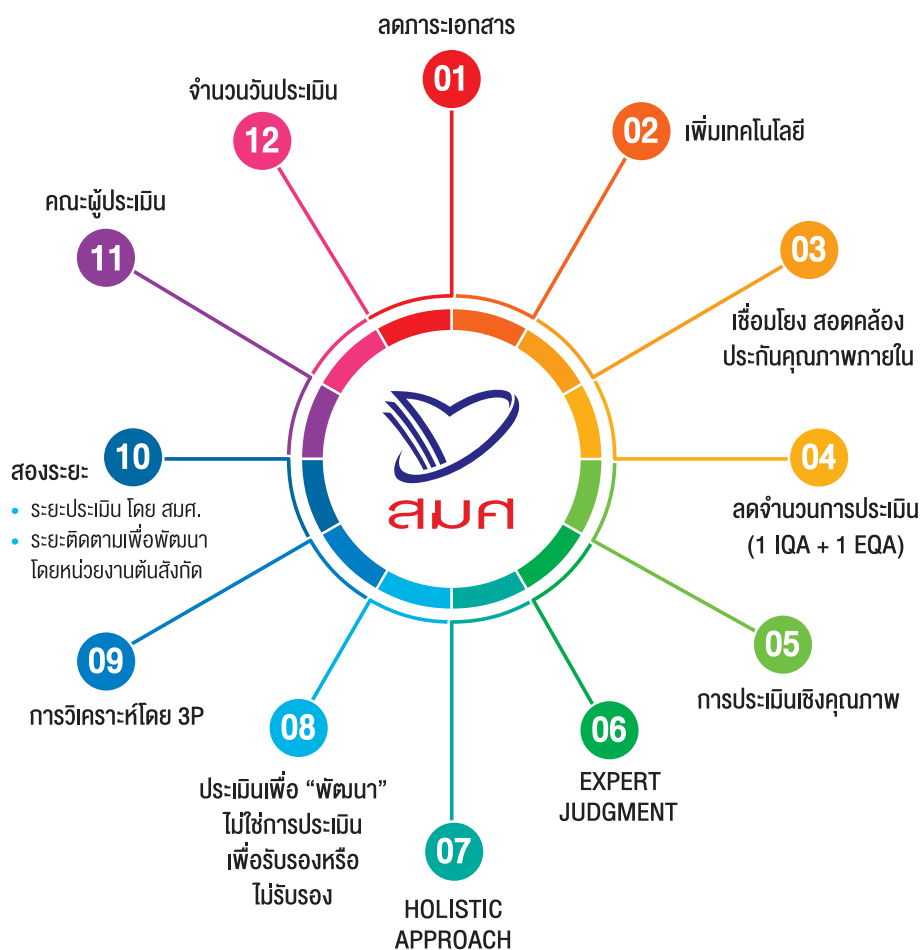
สมศ. ได้วางระบบการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ โดยได้จัดเตรียมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กรอบมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) และ

นำความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุง แก้ไขเพื่อเตรียมการด้านระบบประเมิน ดังรายละเอียดการดำเนินงาน ต่อไปนี้



1. กรอบมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563)

จุดเปลี่ยน... การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่





2. การประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษา

ในปีงบประมาณ 2562 สมศ. ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะดำเนินการประสานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอรายชื่อสถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ รายงานการประเมินตนเอง และประเด็นการประเมิน เพื่อติดตามและตรวจสอบ (ถ้ามี) จัดผู้ประเมินที่ได้รับการรับรองให้เข้าร่วมประชุม เตรียมความพร้อมฯ จัดส่งรายงานประเมินตนเองและประเด็นการประเมินฯ ให้คณะผู้ประเมิน คณะผู้ประเมินจัดส่งผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาให้แก่ สมศ. คณะผู้ประเมินลงพื้นที่ตรวจสอบสถานศึกษา และคณะกรรมการสมศ.พิจารณารับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งปีงบประมาณ 2562 สมศ. ได้มีการปรับแผนการดำเนินงานให้มีจำนวนสถานศึกษาที่จะทำการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละระดับการศึกษาและผลการดำเนินงานมีดังนี้

2.1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : วัตถุประสงค์พิเศษ สมศ. ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562 โดยจะประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 2,572 แห่ง และโรงเรียนนานาชาติจำนวน 7 แห่ง โรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 1 แห่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 12 แห่ง ผลการดำเนินงาน สมศ. ได้ส่งหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดขอรายชื่อสถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมิน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดส่งรายชื่อมายัง สมศ. จำนวน 2,071 แห่ง แยกเป็น ศูนย์พัฒนาเด็ก 2,043 แห่ง โรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอื่น ๆ จำนวน 28 แห่ง (โรงเรียนนานาชาติ 1 แห่ง โรงเรียนเตรียมทหาร 1 แห่ง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 9 แห่ง โรงเรียนเฉพาะความพิการ 1 แห่ง โรงเรียนกีฬา 11 แห่ง และโรงเรียนส่งเสริม

ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง) หน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กจัดส่ง SAR และประเด็นการประเมินมายัง สมศ. และ สมศ. จัดส่ง SAR และประเด็นการประเมินให้แก่คณะผู้ประเมินจำนวน 1,995 แห่ง คณะผู้ประเมินฯ ได้จัดส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นให้แก่ สมศ. จำนวน 1,995 แห่ง สมศ. ได้ลงพื้นที่และให้การรับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 559 แห่ง ส่วนโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษหน่วยงานต้นสังกัดจัดส่ง SAR และประเด็นการประเมินของโรงเรียนนานาชาติให้แก่ สมศ. จำนวน 1 แห่ง สมศ. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ลงพื้นที่และให้การรับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนนานาชาติแห่งนี้เป็นเรียบร้อยแล้ว

2.2 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562 โดยจะประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,400 แห่ง ผลการดำเนินงาน สมศ. ได้ส่งหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดขอรายชื่อสถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมิน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดส่งรายชื่อมายัง สมศ. จำนวน 4,203 แห่ง หน่วยงานต้นสังกัดจัดส่ง SAR และประเด็นการประเมินมายัง สมศ. จำนวน 2,150 แห่ง สมศ. ได้จัดส่ง SAR และประเด็นการประเมินให้แก่คณะผู้ประเมิน จำนวน 2,142 แห่ง คณะผู้ประเมินฯ ได้จัดส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นให้แก่ สมศ. จำนวน 2,142 แห่ง สมศ. ได้ลงพื้นที่ จำนวน 230 แห่ง และ สมศ. ให้การรับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจำนวน 24 แห่ง ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย

2.3 ด้านการอาชีวศึกษา สมศ. ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562 โดยจะประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 230 แห่ง



ผลการดำเนินงานในช่วง 6 เดือนแรก สมศ. ได้ส่งหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดขอรายชื่อสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาที่พร้อมรับการประเมิน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดส่งรายชื่อมายังสมศ. จำนวน 30 แห่ง สมศ. ได้ดำเนินการส่งรายงานการประเมินตนเองให้ผู้ประเมินภายนอกวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้ประเมินภายนอกได้ส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจำนวน 30 แห่งกลับมาที่ สมศ. รวมทั้งได้มีการลงพื้นที่และส่งผลการประเมินให้แก่ สมศ. และ สมศ. ให้การรับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาทั้ง 30 แห่ง แล้วในช่วง 6 เดือน หลัง สมศ. ได้ดำเนินการส่งหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดขอรายชื่อสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาที่พร้อมรับการประเมิน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดส่งรายชื่อมายัง สมศ. จำนวน 214 แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 200 แห่ง และสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 14 แห่ง สมศ. ได้จัดประชุมร่วมกับ สอศ. ในการทำความเข้าใจร่วมกันในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ เมื่อ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2562 พร้อมทั้งขอให้หน่วยงานต้นสังกัดส่ง SAR ของสถานศึกษาทั้ง 200 แห่งตามรายชื่อที่แจ้งมาภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562 และ สมศ. ได้ทำจดหมายเชิญสถานศึกษาตามรายชื่อที่ต้นสังกัดส่งมาให้เข้าร่วมประชุมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ด้านการอาชีวศึกษา ในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2562 แต่ทางหน่วยงานต้นสังกัดได้มีหนังสือถึงสถานศึกษาโดยแจ้งว่า สอศ. เห็นควรให้เลื่อนการประชุมการส่งเสริมสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาออกไปก่อน ทำให้สถานศึกษาไม่มาเข้าร่วมประชุมในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2562 และหน่วยงานต้นสังกัดก็ไม่ได้ส่ง SAR ของสถานศึกษาทั้ง 200 แห่ง ดังกล่าวมาให้ สมศ. และ สมศ. ก็ไม่สามารถขอ SAR จากสถานศึกษาโดยตรงได้เพราะขัดต่อกฎกระทรวงส่วนศึกษาด้านการอาชีวศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหมทั้ง 14 แห่ง สมศ. ได้รับ SAR ครบถ้วนส่งเข้าระบบ AQA เรียบร้อยแล้ว แต่เลยระยะเวลาที่กำหนด (สิงหาคม 2562) ประกอบกับสถานศึกษาอยู่ระหว่างจัดสอบปลายภาค ซึ่งไม่เหมาะกับการลงพื้นที่ประเมินสถานศึกษา จึงได้มีการขออนุมัติรักษาการผู้อำนวยการขอยกไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2.4 ระดับอุดมศึกษา สมศ. ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2562 โดยจะประเมินคุณภาพภายนอก

รอบสี่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 10 แห่ง ประกอบด้วยสถาบันศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 8 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ. จำนวน 2 แห่ง ผลการดำเนินงาน สมศ. ได้ประสานหน่วยงานต้นสังกัด 4 สังกัดเพื่อขอรายชื่อสถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาส่งรายชื่อสถานศึกษาพร้อมรายงานการประเมินตนเองมายัง สมศ. จำนวน 2 แห่ง คือมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สมศ. ได้ดำเนินการส่งรายงานการประเมินตนเองให้คณะผู้ประเมินวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและคณะผู้ประเมินได้ส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นกลับมาที่ สมศ. เรียบร้อยแล้ว สมศ. ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับรองผลการประเมินเรียบร้อยแล้วส่วนมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ เนื่องจากมีข้อขัดขัดทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ส่วนกระทรวงกลาโหมได้ส่งรายชื่อสถานศึกษาในสังกัดมาให้ สมศ. จำนวน 8 แห่งแต่ยังไม่ได้ส่ง SAR มาให้ สมศ. และทาง สมศ. ยังไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากมีการประกาศใช้ พรบ. กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่ง สมศ. ต้องหารือถึงความชัดเจนในการดำเนินการก่อน สำหรับกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงวัฒนธรรมยังไม่ได้จัดส่งรายชื่อและ SAR มาให้ สมศ. เนื่องจากยังไม่พร้อมรับการประเมินและรอความชัดเจนจากกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยรวม สมศ. ตั้งเป้าหมายไว้จะประเมินสถานศึกษาทั้งหมด 5,232 แห่ง ต้นสังกัดส่งรายชื่อมายัง สมศ. 6,528 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 124.77 ของแผนงานที่ตั้งไว้ ต้นสังกัดส่ง SAR และประเด็นการประเมิน 4,192 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.12 ของแผนงานที่ตั้งไว้ สมศ. ส่งข้อมูลให้ผู้ประเมินภายนอก Pre-analysis และผู้ประเมินภายนอกส่งผลการ Pre-analysis กลับมายัง สมศ. จำนวน 4,170 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.70 ของแผนที่ตั้งไว้และคิดเป็นร้อยละ 99.48 ของ SAR ที่ได้รับและผู้ประเมินภายนอกได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาจำนวน 821 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.69 ของแผนที่ตั้งไว้และคิดเป็นร้อยละ 19.69 ของสถานศึกษาที่ได้รับการ Pre-analysis และ สมศ. ได้รับรองผลการประเมินจำนวน 615 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.75 ของแผนที่ตั้งไว้ และคิดเป็นร้อยละ 74.91 ของสถานศึกษาที่ได้รับการตรวจเยี่ยม

ก การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน สมศ.



แผนงานที่เป็นการประกันคุณภาพ
ตามวงจร PDCA มีระบบการประกันคุณภาพ
การทำงานภายใน

นับตั้งแต่ได้จัดตั้ง สมศ. เมื่อปี พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบัน สมศ. มีความเชื่อมั่นในระบบการประกันคุณภาพภายใน หรือ การประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการยอมรับในสิ่งที่บกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะแก้ไขสิ่งที่บกพร่องดังกล่าว เพื่อให้องค์กรเดินทางไปสู่ความสำเร็จ มีแผนงานที่เป็นการประกันคุณภาพตามวงจร PDCA มีระบบการประกันคุณภาพการทำงานภายใน โดยมีการจัดทำรายงานและการประเมินตนเอง และการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก โดยมีการวางระบบการประเมินตนเอง ดังนี้

1. หน่วยตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่ ตรวจสอบและประเมินความสำเร็จทั้งผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นประจำทุกเดือน

2. คณะกรรมการบริหาร สมศ. ทำหน้าที่ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างทันทั่วทั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารยังประเมินตนเองตามรูปแบบที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด

3. การจัดทำรายงานประเมินตนเองตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณเพื่อรายงานคณะกรรมการบริหาร สมศ. เป็นประจำทุกเดือน จัดทำรายงานการประเมินตนเองรายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในระยะ 6 เดือน และ 12 เดือน พร้อมทั้งการรายงานผ่านระบบ E-SAR ทุกไตรมาส

4. การจัดทำรายงานประเมินตนเองตามคำรับรองการปฏิบัติเป็นรายบุคคลและกลุ่มงาน ระยะ 6 เดือน และ 12 เดือน และสำนักงานมีการแต่งตั้งคณะทำงานวินิจฉัยผลเพื่อพิจารณาผลงานความดีความชอบ การต่อสัญญาการทำงาน ทั้งนี้ มีการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน และหลักเกณฑ์วิธีการประเมินตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

สมศ. รับการประเมินจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ดังนี้

1. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ สมศ. ประเมินการดำเนินงานของ สมศ. โดยมีการจัดทำรายงานทั้งรอบระยะ 6 เดือน และ 12 เดือน

2. การประเมินจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา โดยมีการประเมินทุกสิ้นปีงบประมาณ

3. การตรวจสอบบัญชีของ สมศ. ได้ว่าจ้างให้บริษัทสำนักงาน สามสิบสี่ ออดิต จำกัด ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้ตรวจสอบบัญชีของหน่วยงานและจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำทุกปี เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณในวันที่ 30 กันยายน โดยมีการประเมินปีละ 1 ครั้ง



การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานโดยคณะกรรมการ ประเมินผลการดำเนินงาน และบริหารความเสี่ยงของ สมศ.

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มาตรา 46 กำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของ สมศ. เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพและการตรวจสอบการดำเนินงานของ สมศ. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานที่ได้จัดทำไว้ คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานและบริหารความเสี่ยงของ สมศ. ได้จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2561 - 30 กันยายน พ.ศ. 2562) โดยพิจารณาจาก 2 ส่วนคือ 1) การติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ สมศ. และคณะกรรมการติดตามประเมินผลฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ 2) การติดตามการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และตามแบบประเมินองค์การมหาชนของ ก.พ.ร. ว่าดำเนินการเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ รวมถึงปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของ สมศ. สำหรับองค์ประกอบในการพิจารณาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ ก.พ.ร. ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นฐาน (Functional Base)
2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์ (Agenda Base)
3. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นที่ (Area Base)
4. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรม (Innovation Base)
5. ศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ (Potential Base)



ค่าน้ำหนักในการติดตามประเมินผล การดำเนินงานและบริหารความเสี่ยง

มีดังนี้

ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานตามหลักภารกิจ
พื้นฐานฯ มีค่าน้ำหนักร้อยละ 50

ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจ
ยุทธศาสตร์ฯ มีค่าน้ำหนักร้อยละ 10

ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจ
พื้นที่ฯ มีค่าน้ำหนักร้อยละ N/A

ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนา
นวัตกรรมฯ มีค่าน้ำหนักร้อยละ 35

ด้านศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ
เชิงยุทธศาสตร์ฯ มีค่าน้ำหนักร้อยละ 5



สรุปผลการประเมินผลตามองค์ประกอบ

1. องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
ตามหลักภารกิจพื้นฐานฯ (Function Base) สมศ. มีผลการประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 ได้ผลการประเมินร้อยละ 83.06

2. องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
ตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์ฯ (Agenda Base) สมศ. มีผลการ
ประเมินองค์ประกอบที่ 2 ได้ผลการประเมินร้อยละ 93.00

3. องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
ตามหลักภารกิจพื้นที่ฯ (Area Base) สมศ. ไม่มีการประเมิน
ในองค์ประกอบนี้

4. องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
และพัฒนานวัตกรรมฯ (Innovation Base) สมศ. มีผลการ
ประเมินองค์ประกอบที่ 4 ได้ผลการประเมินร้อยละ 87.65

5. องค์ประกอบที่ 5 ศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มี
ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ฯ (Potential Base) สมศ. มีผลการ
ประเมินองค์ประกอบที่ 5 ได้ผลการประเมินร้อยละ 100

ผลการประเมินภาพรวมของการดำเนินงานของ สมศ.
สรุปคะแนนร้อยละ 86.69 อยู่ใน ระดับดี สรุปได้ดังตาราง
ด้านล่างนี้

ตารางแสดงผลการประเมินภาพรวมของการดำเนินงานของ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2561 – 30 กันยายน พ.ศ. 2562)

องค์ประกอบที่ประเมิน	น้ำหนัก	คะแนน (%)	สรุปผลการประเมิน	
1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นฐานฯ (Function Base)	45.00 (50)	37.38	☐ 90 - 100	ดีมาก
			☒ 80 - 89.99	ดี
2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์ฯ (Agenda Base)	10	9.30	☐ 70 - 74.99	ค่อนข้างดี
			☐ 60 - 64.99	พอใช้
3. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นที่ฯ (Area Base)	N/A	N/A	☐ ต่ำกว่า 60	ปรับปรุง
4. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมฯ (Innovation Base)	35	30.68		
5. ศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ฯ (Potential Base)	5	5		
รวม	95.00 (100)	92.36 (ร้อยละ 86.69)		

N/A หมายถึง สมศ. ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานในองค์ประกอบนี้



ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของ สมศ.

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจ พื้นฐานฯ (Function Base)

1.1 สมศ. ควรวิเคราะห์และหาข้อบกพร่องกับต้นสังกัดถึงประเด็นปัญหาที่ไม่ส่ง SAR และประเด็นการประเมินมายังสมศ. ตามรายชื่อสถานศึกษาที่ส่งมา

1.2 สมศ. ควรต้องเร่งหามาตรการที่จะทำการประเมินและรับรองผลการประเมินสถานศึกษาให้ได้ตามแผนการดำเนินงาน

1.3 สมศ. ควรต้องวิเคราะห์และหาวิธีการที่จะพัฒนาผู้ประเมินภายนอกที่ไม่ผ่านการอบรมจำนวนมาก

1.4 สมศ. ควรหาข้อบกพร่องกับต้นสังกัดเพื่อวางแผนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงในปีงบประมาณ 2563

2) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจ ยุทธศาสตร์ฯ (Agenda Base)

2.1 สมศ. ควรตั้งเป้าหมายในเรื่องของการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ให้ถึงผลของการสร้างความรู้ความเข้าใจ เช่น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สมศ. มากน้อยเพียงใดและมีเจตคติต่อ สมศ. อย่างไร ซึ่ง สมศ. อาจจะวัดผลพร้อมกับการประเมินความพึงพอใจภายนอก

3. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนา นวัตกรรมฯ (Innovation Base)

3.1 สมศ. ควรมีการนำองค์ความรู้จากการจัดกิจกรรม Knowledge Sharing มาปรับปรุงการปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อให้เกิดพัฒนาการที่สูงขึ้น

3.2 สมศ. ควรนำข้อเสนอแนะจากผลวิจัยมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาระบบ AQA ให้สามารถใช้งานได้ง่ายและเสถียร สามารถเชื่อมต่อกับระบบงานอื่น ๆ ได้ และพัฒนาระบบ AQA ให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือคลังข้อมูลแก่สถานศึกษาหรือผู้ประเมินภายนอก



3.3 สมศ. ควรตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพเพื่อยกระดับการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3.4 สมศ. ควรตั้งเป้าหมายการดำเนินงานเครือข่ายการประเมินคุณภาพสถานศึกษาให้ถึงขั้นนำ บทเรียนที่ได้ไปปรับปรุง/ทดลองใช้ในการดำเนินงานของเครือข่ายของ สมศ. และมีการรายงานผลในปีงบประมาณ 2563

สรุปการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (รอบ 12 เดือน)
(ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2561 – 30 กันยายน พ.ศ. 2562)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	จำนวนกรรมการเข้าร่วมประชุม	คิดเป็นร้อยละ
9 / 2560	18 ตุลาคม 2561	*6 คน	66.67
10 / 2560	26 พฤศจิกายน 2561	*6 คน	66.67
1 / 2560	4 มีนาคม 2562	**4 คน	100
2 / 2560	17 เมษายน 2562	**4 คน	100
3 / 2561	23 พฤษภาคม 2562	**4 คน	100
4 / 2561	28 มิถุนายน 2562	**4 คน	100
5 / 2561	8 สิงหาคม 2562	**4 คน	100
6 / 2561	16 กันยายน 2562	**4 คน	100

หมายเหตุ * เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สมศ. (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม 2561 โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการ สมศ. จำนวน 11 คน ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน จึงมีจำนวนคณะกรรมการจากเดิม 11 คน คงเหลือ 9 คน

** เนื่องจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิลาออก ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน จึงมีจำนวนคณะกรรมการจากเดิม 11 คน คงเหลือ 4 คน



ผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของ สมศ. ตามแบบประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมีรายละเอียดดังนี้



การประเมินองค์การมหาชน

ด้วยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ 5/2559 เรื่องมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 กำหนดให้มีการประเมินส่วนราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกิจพื้นฐาน งานประจำ งานตามหน้าที่ปกติหรืองานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก งานตามกฎหมาย กฎนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี (Function Base) 2) การกิจ

ยุทธศาสตร์ แนวทางปฏิรูปภาครัฐ นโยบายเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda Base) 3) การกิจพื้นที่/ท้องถิ่น ภูมิภาค จังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือการบูรณาการการปฏิบัติงานหลายพื้นที่หรือหลายหน่วยงาน (Area Base) 4) การบริหารจัดการและพัฒนาวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงาน งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และการให้บริการประชาชน หรือหน่วยงานของรัฐ (Innovation Base) และ 5) ศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ (Potential Base)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีผลการดำเนินงานใน **ระดับคุณภาพ** ซึ่งหมายถึงเป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมาย ทุกองค์ประกอบที่ประเมิน มีผลการดำเนินงานดังนี้

องค์ประกอบการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน
1. Function Base	1.1 มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมจากการดำเนินงาน สูงกว่าเป้าหมาย 1.2 การส่งเสริมสถานศึกษาให้พร้อมรับกับการประเมิน คุณภาพภายนอก 1.3 การพัฒนาผู้ประเมินภายนอก 1.4 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 1.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	สูงกว่าเป้าหมาย
2. Agenda Base	การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน	สูงกว่าเป้าหมาย
3. Agenda Base	สำนักงานไม่มีการกึ่งในส่วนนี้	-
4. Innovation Base	4.1 ระดับความสำเร็จของการสำรวจความพึงพอใจและ พัฒนาการให้บริการ 4.2 ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ 4.3 ระดับการพัฒนาด้านการกำกับดูแลกิจการ 4.4 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาประยุกต์ ใช้ในการบริหารจัดการองค์กร (PMQA) Basic Version 4.0 หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	สูงกว่าเป้าหมาย
5. Potential Base	การดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์กรและบุคลากรแบบก้าว กระโดด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (Big Change)	สูงกว่าเป้าหมาย



รายงานการตรวจสอบภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โดย ผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก

รายงานผู้ตรวจสอบบัญชีอนุญาตปี พ.ศ. 2561 โดยบริษัท สำนักงานสามสิบสี่ ออดิต จำกัด ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียน
เลขที่ 8910 แสดงความเห็นต่อการเงินที่แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 ผลการดำเนินงานและงบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ถูกต้องตาม
สาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(รายละเอียดของรายงานปรากฏดังเอกสารรายงานการตรวจสอบภายนอก โดยสำนักงานสามสิบสี่ออดิต)

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้

เรื่องอื่น

งบการเงินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 ที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอื่น ซึ่งอยู่ในสำนักงานเดียวกับข้าพเจ้า ซึ่งแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ตามรายงานลงวันที่ 30 เมษายน 2562

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกิจการตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือการอ่านพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่



เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกิจการหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความเหมาะสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กิจการต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้



(นายศัลป์ชัย รักษาพล)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 2954

48 อาคารธนาเพลส ชั้น 2 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

วันที่ 14 มกราคม 2563

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

	หมายเหตุ	(หน่วย : บาท)	
		2562	2561
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	94,817,440.03	151,379,884.97
เงินลงทุนระยะสั้น	6	161,739,861.64	551,248,992.90
ลูกหนี้ระยะสั้น	7	277,915.00	544,570.00
ค่าจ้างจ่ายล่วงหน้า	8	19,446,414.00	837,800.00
ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอก - สุทธิ	9	0.00	0.00
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	10	14,429,111.02	11,123,731.25
วัสดุคงเหลือ	11	1,108,819.09	1,106,293.35
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น	12	1,567,675.51	1,958,785.97
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		293,387,236.29	718,200,058.44
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากที่ติดภาระผูกพัน	6	1,454,837.70	1,439,720.64
เงินลงทุนระยะยาว	13	2,093,300,000.00	1,414,680,000.00
อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	14	44,142,050.01	43,871,388.91
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	15	22,628,803.16	12,188,291.62
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	468,040.00	468,040.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		2,161,993,730.87	1,472,647,441.17
รวมสินทรัพย์		2,455,380,967.16	2,190,847,499.61

✓

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้


(นางสาวชมภู เกิดคง)
หัวหน้าภารกิจอำนวยการ


(นางสาวนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

	หมายเหตุ	(หน่วย : บาท)	
		2562	2561
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	17	4,409,950.42	5,143,259.88
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	18	1,362,120.64	391,222.04
ประมาณการหนี้สินจากคดีความ	19	0.00	1,843,056.85
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	20	2,099,722.40	1,753,181.07
รวมหนี้สินหมุนเวียน		7,871,793.46	9,130,719.84
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	21	8,240,105.00	8,047,137.08
รายได้จากการโอนทรัพย์สินรอการรับรู้	22	450.00	451.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		8,240,555.00	8,047,588.08
รวมหนี้สิน		16,112,348.46	17,178,307.92
สินทรัพย์สุทธิ		2,439,268,618.70	2,173,669,191.69
สินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	23	2,247,462,320.10	2,007,309,518.55
กองทุน สมศ.	24	178,617,948.72	153,354,852.40
กองทุนสวัสดิการ สมศ.	25	13,188,349.88	13,004,820.74
รวมสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน		2,439,268,618.70	2,173,669,191.69

a/

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



(นางสาวชมภู เกิดคง)

หัวหน้าภารกิจอำนวยการ



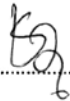
(นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)

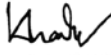
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

	หมายเหตุ	(หน่วย : บาท)	
		2562	2561
รายได้จากการดำเนินงาน			
รายได้จากงบประมาณ	26	377,749,000.00	400,000,000.00
รายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากเงินลงทุน	27	40,131,080.31	35,494,435.24
รายได้อื่น	28	2,753,578.60	1,583,616.69
รวมรายได้		420,633,658.91	437,078,051.93
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	29	14,266,105.50	3,216,600.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	30	59,602,638.83	54,775,417.79
ค่าตอบแทน	31	9,717,411.50	12,821,776.75
ค่าใช้สอย	32	51,553,798.05	37,438,249.06
ค่าวัสดุ	33	3,148,961.16	1,731,124.15
ค่าสาธารณูปโภค	34	5,281,501.26	4,351,042.17
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	35	11,463,815.60	12,283,909.08
รวมค่าใช้จ่าย		155,034,231.90	126,618,119.00
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		265,599,427.01	310,459,932.93
หัก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน			
ส่วนของกองทุน สมศ.	24	(25,263,096.32)	(30,957,664.75)
ส่วนของกองทุนสวัสดิการ สมศ.	25	(183,529.14)	7,061,002.16
รวมรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน		(25,446,625.46)	(23,896,662.59)
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		240,152,801.55	286,563,270.34

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้


(นางสาวชมภู เกียรติคง)
หัวหน้าภารกิจอำนวยการ


(นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

	(หน่วย : บาท)		
	องค์ประกอบอื่น		
	รายได้สูงกว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	ของสินทรัพย์สุทธิ /ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดยกมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2560	1,720,746,248.21	142,463,010.55	1,863,209,258.76
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิก่อนหักส่วนของกองทุนฯ	310,459,932.93	0.00	310,459,932.93
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุนฯ	(23,896,662.59)	23,896,662.59	0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561	2,007,309,518.55	166,359,673.14	2,173,669,191.69
ยอดยกมา ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2561	2,007,309,518.55	166,359,673.14	2,173,669,191.69
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิก่อนหักส่วนของกองทุนฯ	265,599,427.01	0.00	265,599,427.01
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุนฯ	(25,446,625.46)	25,446,625.46	0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562	2,247,462,320.10	191,806,298.60	2,439,268,618.70



หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



 (นางสาวชมภู เกิดคง)
 หัวหน้าภารกิจอำนวยการ



 (นางสาวนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)
 รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย	240,152,801.55	286,563,270.34
ปรับ กระทบยอดเป็นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิส่วนทุนของกองทุน สมศ.	25,263,096.32	30,957,664.75
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิส่วนทุนของกองทุนสวัสดิการ สมศ.	183,529.14	(7,061,002.16)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	11,463,815.60	12,283,909.08
ขาดทุนจากการบริจาคและจำหน่ายครุภัณฑ์	4,892.52	115,336.50
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3.00	0.00
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน (กลับรายการ)	878,467.92	(1,042,350.74)
รายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากการลงทุน	(40,131,080.31)	(35,494,435.24)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	237,815,525.74	286,322,392.53
สินทรัพย์ดำเนินงาน ลดลง (เพิ่มขึ้น)		
ลูกหนี้ระยะสั้น ลดลง (เพิ่มขึ้น)	266,655.00	91,850.00
ค่าจ้างตามสัญญาจ่ายล่วงหน้า ลดลง (เพิ่มขึ้น)	(18,608,614.00)	(417,800.00)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น ลดลง (เพิ่มขึ้น)	391,110.46	180,728.01
วัสดุคงเหลือ ลดลง (เพิ่มขึ้น)	(2,525.74)	1,480.96
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้		


(นางสาวชมภู เกิดคง)
หัวหน้าภารกิจอำนวยการ


(นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

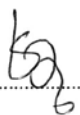
งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
หนี้สินดำเนินงาน (ลดลง) เพิ่มขึ้น		
เจ้าหนี้ระยะสั้น (ลดลง) เพิ่มขึ้น	(733,309.46)	2,992,747.22
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (ลดลง) เพิ่มขึ้น	970,898.60	(284,380.23)
จ่ายเงินผลประโยชน์พนักงาน	(685,500.00)	(243,678.00)
จ่ายหนี้สินจากคดีความ	(1,843,056.85)	0.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น (ลดลง) เพิ่มขึ้น	346,541.33	1,793,736.31
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	217,917,725.08	290,437,076.80
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายเพื่อเงินลงทุนระยะสั้น	(78,906,779.79)	(280,000,000.00)
เงินสดรับเพื่อเงินลงทุนระยะสั้น	468,400,793.99	750,239,416.41
เงินสดจ่ายเพื่อเงินลงทุนระยะยาว	(757,500,000.00)	(967,800,000.00)
เงินสดรับเพื่อเงินลงทุนระยะยาว	78,880,000.00	198,829,759.95
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและผลตอบแทนจากการลงทุนรับ	36,825,700.54	42,693,888.79
เงินสดจ่ายเพื่ออาคารและอุปกรณ์	(9,070,199.76)	(2,593,055.05)
เงินสดจ่ายเพื่อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(13,109,685.00)	(9,350,835.50)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	(274,480,170.02)	(267,980,825.40)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(56,562,444.94)	22,456,251.40
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันต้นปี	151,379,884.97	128,923,633.57
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันปลายปี	94,817,440.03	151,379,884.97

d

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



(นางสาวชมภู เกิดคง)

หัวหน้าภารกิจอำนวยการ



(นางสาวชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1) การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การฯ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชกฤษฎีกา ดังนี้

1.1.1) พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543 ตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ.2542 ประกอบกับมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.1.2) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2552 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2552 เป็นต้นไป

1.1.3) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2561 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป

1.2) สถานที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตั้งอยู่ที่ ชั้น 24 อาคารพญาไทพลาซ่า เลขที่ 128 ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงินและตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค.0410.3/ว357 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2561

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

งบการเงินที่นำเสนอเป็นงบการเงินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งได้รวมส่วนที่เป็นของกองทุนและโครงการในสังกัดของสำนักงาน ประกอบด้วย กองทุน สมศ. กองทุนสวัสดิการ สมศ. และโครงการอื่นๆ

ในการจัดทำงบการเงินรวมของสำนักงาน ซึ่งรวมงบการเงินของสำนักงาน และกองทุนในสังกัดของสำนักงานเข้าด้วยกันนั้น ได้มีการตัดบัญชีสำหรับรายการระหว่างกันแล้ว ซึ่งประกอบด้วย รายได้และค่าใช้จ่ายจากเงินสนับสนุน ลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน เป็นต้น

๑

หมายเหตุ 3 มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

- 1) หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
- 2) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน
- 3) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
- 4) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 5 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
- 5) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 12 เรื่อง สินค้าคงเหลือ
- 6) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 13 เรื่อง สัญญาเช่า
- 7) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 14 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงาน
- 8) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 16 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
- 9) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- 10) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 31 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- 11) นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง เงินลงทุน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้ในอนาคต

- 1) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 9 เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน (มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2562)
- 2) มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน (มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2563)

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อการเงิน
ในงวดปัจจุบันที่ถือปฏิบัติทั้งในงวดปัจจุบันและงวดอนาคต

หมายเหตุ 4 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- 4.1 สำนักงาน รับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง
- 4.2 เงินสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอกจะบันทึกเป็นหนี้สินเมื่อสำนักงาน รับเงินสนับสนุนและยังไม่ได้ดำเนินการ
โดยจะรับรู้รายได้เงินสนับสนุนตามอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายโครงการตามที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละงวดบัญชี
- 4.3 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารทุกประเภท แต่ไม่รวมเงินฝาก
ประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด ที่เกินกว่า 3 เดือน และเงินฝากประเภทที่มีภาระผูกพันหรือ
นำไปค้ำประกัน
- 4.4 เงินลงทุน
เงินลงทุนในเงินฝากธนาคารประเภทฝากประจำที่ถือเป็นเงินลงทุนระยะสั้น ประกอบด้วยเงินฝากที่มีอายุครบ
กำหนดเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน ส่วนเงินฝากประจำและเงินฝากประเภทอื่นที่มีอายุเกิน 12 เดือน
ถือเป็นเงินลงทุนระยะยาว

๑

หมายเหตุ 4 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.5 วัสดุคงเหลือแสดงตามราคาทุนที่คำนวณโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน หรือมูลค่าที่ได้รับแล้วแต่มูลค่าจะต่ำกว่า

4.6 ครุภัณฑ์แสดงราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์คำนวณราคาจากราคาทุนหลังจากหักมูลค่าซากโดยประมาณตามวิธีเส้นตรง ซึ่งมีอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

กรรมสิทธิ์ในอาคารสำนักงาน	20 ปี
ครุภัณฑ์อุปกรณ์สำนักงาน	10 ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5 ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	5 ปี
ครุภัณฑ์โสตทัศนูปกรณ์	10 ปี
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	10 ปี
ครุภัณฑ์อุปกรณ์จัดนิทรรศการ	10 ปี
ครุภัณฑ์เครื่องตกแต่งสำนักงาน	10 ปี
ครุภัณฑ์ระบบโทรศัพท์สำนักงาน	10 ปี
ครุภัณฑ์ระบบดับเพลิงพร้อมอุปกรณ์พร้อมติดตั้ง	10 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ

4.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ซึ่งมีอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ต่อไปนี้

เว็บไซต์	3 ปี
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	3 ปี

ไม่มีการคิดค่าตัดจำหน่ายสำหรับงานระบบระหว่างพัฒนา

4.8 ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานหลังจากออกจากงาน สำนักงานบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินในแต่ละงวดตั้งแต่วันที่พนักงานเข้าทำงาน จนถึงวันที่พนักงานจะเกษียณอายุหรือออกจากงาน โดยอาศัยฐานเงินเดือนปัจจุบันของพนักงานและอัตราการขึ้นเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนขึ้นเงินเดือนที่สำนักงาน กำหนดมาใช้ในการคำนวณโดยไม่ได้ใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการจนถึงวันที่พนักงานจะเกษียณอายุหรือออกจากงาน อย่างไรก็ตามสำนักงาน มีการทบทวนและปรับปรุงบัญชีเงินผลประโยชน์ของพนักงานทุกสิ้นปีในกรณีผลประโยชน์ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยคำนวณไว้ โดยใช้ประมาณการที่ดีที่สุด



หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย :-

สมศ.	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินสด	100,000.00	100,000.00
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์		
ธนาคารกรุงไทย		
เลขที่บัญชี 030-0-15811-4	302,845.13	109,322.45
เลขที่บัญชี 030-0-20853-7	4,665,224.87	4,647,779.36
เลขที่บัญชี 030-0-21897-4	197.01	794.57
เลขที่บัญชี 030-0-10161-9	12,724,151.63	27,902,082.55
เลขที่บัญชี 030-0-24378-2	1,377,640.12	1,346,281.92
ธนาคารกสิกรไทย		
เลขที่บัญชี 029-2-57304-9	596.58	694.09
ธนาคารออมสิน		
เลขที่บัญชี 020148605171	571,300.00	1,535.75
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์		
เลขที่บัญชี 547-2-01976-5	73,660.88	73,111.52
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
เลขที่บัญชี 020067950810	51,931,644.45	3,473.28
เงินฝากธนาคารบัญชีกระแสรายวัน		
ธนาคารกรุงไทย		
เลขที่บัญชี 030-6-05882-0	1,000.00	1,000.00
เลขที่บัญชี 030-6-05965-7	1,000.00	1,000.00
เลขที่บัญชี 030-6-06002-7	10,000.00	10,000.00
เลขที่บัญชี 030-6-06044-2	1,000.00	1,000.00
เลขที่บัญชี 030-6-06086-8	1,000.00	1,000.00

a/

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ) ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์พิเศษ		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-1-07392-1	1,463,817.81	68,714,817.81
เลขที่บัญชี 003-1-07981-4	133,647.80	133,647.80
เลขที่บัญชี 003-1-08358-7	600,000.00	600,000.00
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์		
เลขที่บัญชี 547-2-02918-7	33,218.69	32,929.39
กองทุน สมศ.		
เงินสด	20,000.00	20,000.00
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์		
ธนาคารกรุงไทย		
เลขที่บัญชี 043-0-25018-5	10,000.00	0.00
เลขที่บัญชี 043-0-25019-3	14,500.00	0.00
ธนาคารกรุงเทพ		
เลขที่บัญชี 123-4-15805-1	1,126,916.22	2,227,820.38
เลขที่บัญชี 123-4-41281-3	223,301.95	222,150.15
ธนาคารออมสิน		
เลขที่บัญชี 020221250499	75,500.00	1,046.14
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
เลขที่บัญชี 020125052318	240,213.55	672.11
เงินฝากธนาคารบัญชีกระแสรายวัน		
ธนาคารกรุงไทย		
เลขที่บัญชี 043-6-11970-6	9,700.00	0.00
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์พิเศษ		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-1-07294-1	12,571,628.53	26,830,132.20

✓

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ) ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
กองทุนสวัสดิการ สมศ.		
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์		
ธนาคารกรุงเทพ		
เลขที่บัญชี 123-4-67002-2	10,067.12	10,011.81
ธนาคารธนาชาติ		
เลขที่บัญชี 044-2-02245-6	1,548.76	1,841.98
ธนาคารออมสิน		
เลขที่บัญชี 020293902324	2,000.00	0.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
เลขที่บัญชี 020150470338	11,934.03	0.00
เงินฝากธนาคารบัญชีกระแสรายวัน		
ธนาคารกรุงเทพ		
เลขที่บัญชี 123-3-18325-8	13,500.00	20000.00
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์พิเศษ		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-1-08632-2	628,805.74	11,372,041.48
เงินฝากธนาคารบัญชีเงินฝากประจำ		
ธนาคารอาคารสงเคราะห์		
เลขที่บัญชี 015-21-046752-9	0.00	1,156,665.93
โครงการต่างๆ		
เงินฝากธนาคารบัญชีออมทรัพย์		
ธนาคารกรุงเทพ		
เลขที่บัญชี 123-4-55494-5 (พัฒนาครู)	3,618,399.53	3,599,735.67
เลขที่บัญชี 123-4-55493-7 (ปฐมวัย)	1,039,971.68	1,034,607.47
เลขที่บัญชี 123-4-55409-3 (กพร.)	2,737.77	2,723.64
ธนาคารธนาชาติ		
เลขที่บัญชี 044-2-02177-7 (แผนพัฒนาสตรี)	892,784.50	889,224.05
เลขที่บัญชี 044-2-02003-0 (อบรมผู้ประเมิน)	306,844.18	305,620.47
เลขที่บัญชี 044-2-02170-1 (TROA)	5,141.50	5,121.00
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	94,817,440.03	151,379,884.97

หมายเหตุ 6 เงินลงทุนระยะสั้น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
สมศ.		
เงินฝากธนาคารบัญชีเงินฝากประจำ		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-2-01483-1	0.00	100,000,000.00
ธนาคารอาคารสงเคราะห์		
เลขที่บัญชี 015-21-046779-9	0.00	280,000,000.00
ธนาคารออมสิน		
สลากออมสิน (3 ปี) เลขที่ 400028223156	160,880,000.00	82,000,000.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
สลากธกส. (3 ปี) เลขที่ 400020993429	0.00	80,000,000.00
กองทุน สมศ.		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-2-01412-0	0.00	8,000,000.00
ธนาคารธนชาต		
เลขที่บัญชี 044-1-02020-7	859,861.64	848,198.91
กองทุนสวัสดิการ สมศ.		
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขที่บัญชี 003-2-01422-8	0.00	400,793.99
รวมเงินลงทุนระยะสั้น	161,739,861.64	551,248,992.90
สมศ. - เงินฝากที่ติดภาระผูกพัน		
ธนาคารกรุงไทย		
เลขที่บัญชี 030-2-14478-1	1,454,837.70	1,439,720.64
รวมเงินลงทุนระยะสั้นทั้งสิ้น	163,194,699.34	552,688,713.54

สำนักงาน ได้นำบัญชีเงินฝากประจำ จำนวน 1,200,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นไปวางเป็นหลักประกัน
แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในการพิจารณาคดีของศาลปกครอง โดยจะได้รับคืนต่อเมื่อการพิจารณาคดีถึงที่สุด

✓

หมายเหตุ 7 ลูกหนี้ระยะสั้น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ลูกหนี้เงินยืมตรงจ่าย	277,800.00	544,200.00
ลูกหนี้อื่น	115.00	370.00
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	277,915.00	544,570.00

หมายเหตุ 8 ค่าจ้างจ่ายล่วงหน้า

ค่าจ้างจ่ายล่วงหน้า ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 และ 2561 จำนวนเงิน 19,446,414.00 บาท และ 837,800.00 บาท ตามลำดับ เป็นเงินที่สำนักงานจ่ายล่วงหน้าให้ผู้รับจ้าง ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินล่วงหน้าค่าจ้างผู้ประเมิน	14,590,750.00	155,300.00
เงินล่วงหน้าค่าดำเนินการ :		
- โครงการข้อตกลงความร่วมมือกับศูนย์เครือข่าย	4,855,664.00	682,500.00
รวมค่าจ้างตามสัญญาจ่ายล่วงหน้า	19,446,414.00	837,800.00

หมายเหตุ 9 ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอก - สุทธิ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอก	1,479,670.00	1,479,670.00
หัก ค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญ	(1,479,670.00)	(1,479,670.00)
สุทธิ	0.00	0.00

ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอกเกิดจากการบอกเลิกสัญญาจ้างหน่วยประเมินภายนอกสองราย เนื่องจากสำนักงานได้จ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ลูกหนี้ทั้งสองราย ณ วันทำสัญญา แต่ลูกหนี้ดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามสัญญา ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินคดีกับลูกหนี้ดังกล่าวจำนวน 1 ราย จำนวนเงิน 1,417,500.00 บาท (ดูหมายเหตุข้อ 37(1))

ในปี 2558 สำนักงาน ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญสำหรับลูกหนี้แต่ละรายดังกล่าว ทั้งจำนวน เป็นจำนวนเงิน 1,499,940.00 บาท ตามบันทึกความเห็นที่ ออก 7/2558 ลงวันที่ 6 มกราคม 2558 โดยสำนักงานได้บันทึกหนี้สงสยจะสูญจำนวนดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี 2558 แสดงภายใต้หมวดค่าใช้จ่าย ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558 ต่อมาในระหว่างปี 2559 สำนักงาน ได้รับคืนลูกหนี้ดังกล่าวแล้วจำนวน 20,270.00 บาท สำนักงาน จึงกลบรายการค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญด้วยจำนวนดังกล่าว



หมายเหตุ 10 รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษค้างรับ	95,428.27	311,058.48
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำค้างรับ		
เงินลงทุนระยะสั้น	5,573,795.49	4,825,390.38
เงินลงทุนระยะยาว	8,759,887.26	5,987,282.39
รวมรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	14,429,111.02	11,123,731.25

หมายเหตุ 11 วัสดุคงเหลือ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
วัสดุสำนักงาน	900,906.22	787,490.95
หนังสือ	19,433.34	19,433.34
ของที่ระลึก	70,256.20	102,944.70
เลื้อยตราสัญลักษณ์สำนักงาน	118,223.33	196,424.36
รวมวัสดุคงเหลือ	1,108,819.09	1,106,293.35

หมายเหตุ 12 ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	29,038.55	34,361.26
ค่าบริการส่วนกลางจ่ายล่วงหน้า	220,370.85	220,370.85
เงินอุดหนุนการวิจัยจ่ายล่วงหน้า	665,400.00	1,321,252.00
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่นๆ	652,866.11	382,801.86
รวมค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น	1,567,675.51	1,958,785.97

๑

หมายเหตุ 13 เงินลงทุนระยะยาว ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
สมศ.		
สลากออมทรัพย์		
ธนาคารออมสิน		
สลากออมสิน เลขที่ 400028223156	942,000,000.00	570,880,000.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
สลาก ธกส. เลขที่บัญชี 400020993429	980,000,000.00	730,000,000.00
กองทุน สมศ.		
สลากออมทรัพย์		
ธนาคารออมสิน		
สลากออมสิน เลขที่ 400035677030	79,800,000.00	34,800,000.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
สลาก ธกส. เลขที่บัญชี 400026555281	20,000,000.00	20,000,000.00
สลาก ธกส. เลขที่บัญชี 400028877457	59,000,000.00	59,000,000.00
กองทุนสวัสดิการ สมศ.		
สลากออมทรัพย์		
ธนาคารออมสิน		
สลากออมสิน เลขที่ 400047607306	2,500,000.00	0.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร		
สลาก ธกส. เลขที่บัญชี 400032151250	10,000,000.00	0.00
รวมเงินลงทุนระยะยาว	2,093,300,000.00	1,414,680,000.00



หมายเหตุ 14 อาคารและอุปกรณ์ - สุธิ ประกอบด้วย :-

(หน่วย : บาท)				
	ยอดตามบัญชี ณ 1 ตุลาคม 2561	จำนวนที่เพิ่มขึ้น ซื้อ/รับโอน	จำนวนที่ลดลง ตัดจำหน่าย/โอน	ยอดตามบัญชี ณ 30 กันยายน 2562
ราคาทุน :-				
กรรมสิทธิ์ในอาคารสำนักงาน	50,792,650.00	0.00	0.00	50,792,650.00
ครุภัณฑ์อุปกรณ์สำนักงาน	5,593,205.98	664,256.00	(262,150.00)	5,995,311.98
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	35,966,441.80	7,812,242.00	(2,894,296.50)	40,884,387.30
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	4,858,020.98	0.00	0.00	4,858,020.98
ครุภัณฑ์โสตทัศนูปกรณ์	8,553,246.24	49,862.00	(190,890.58)	8,412,217.66
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	268,668.00	10,800.00	0.00	279,468.00
ครุภัณฑ์อุปกรณ์จัดนิทรรศการ	1,904,430.94	0.00	0.00	1,904,430.94
ครุภัณฑ์เครื่องตกแต่งสำนักงาน	28,463,479.41	398,040.00	0.00	28,861,519.41
ครุภัณฑ์ระบบโทรศัพท์สำนักงาน	2,571,305.84	0.00	(463,630.82)	2,107,675.02
ครุภัณฑ์ระบบดับเพลิง				
พร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง	659,441.00	0.00	0.00	659,441.00
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	2,161,400.00	134,999.76	0.00	2,296,399.76
รวมราคาทุน	141,792,290.19	9,070,199.76	(3,810,967.90)	147,051,522.05
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม :-				
กรรมสิทธิ์ในอาคารสำนักงาน	30,356,593.63	2,539,632.40	0.00	32,896,226.03
ครุภัณฑ์อุปกรณ์สำนักงาน	4,015,326.68	259,127.44	(262,149.00)	4,012,305.12
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	27,655,009.24	4,227,038.58	(2,894,226.50)	28,987,821.32
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	4,858,007.98	0.00	0.00	4,858,007.98
ครุภัณฑ์โสตทัศนูปกรณ์	3,710,213.86	694,575.37	(186,080.06)	4,218,709.17
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	140,210.66	24,536.32	0.00	164,746.98
ครุภัณฑ์อุปกรณ์จัดนิทรรศการ	1,904,374.01	0.00	0.00	1,904,374.01
ครุภัณฑ์เครื่องตกแต่งสำนักงาน	23,427,508.41	859,206.34	0.00	24,286,714.75
ครุภัณฑ์ระบบโทรศัพท์สำนักงาน	1,194,216.83	190,528.69	(463,618.82)	921,126.70
ครุภัณฑ์ระบบดับเพลิง				
พร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง	659,439.98	0.00	0.00	659,439.98
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	97,920,901.28	8,794,645.14	(3,806,074.38)	102,909,472.04
มูลค่าสุทธิตามบัญชี	43,871,388.91			44,142,050.01
			2562	2561
ค่าเสื่อมราคา			8,794,645.14	8,904,890.94
รายการกำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่าย/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์			(4,892.52)	(115,336.50)

หมายเหตุ 15 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)			
	ยอดตามบัญชี ณ 1 ตุลาคม 2561	จำนวนที่เพิ่มขึ้น ซื้อ/รับโอน	จำนวนที่ลดลง ตัดจำหน่าย/โอน	ยอดตามบัญชี ณ 30 กันยายน 2562
ราคาทุน :-				
เว็บไซต์	6,678,983.60	0.00	0.00	6,678,983.60
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	31,647,739.22	637,185.00	(1,398,020.00)	30,886,904.22
งานระบบระหว่างพัฒนา	8,260,946.50	12,472,500.00	0.00	20,733,446.50
รวมราคาทุน	46,587,669.32	13,109,685.00	(1,398,020.00)	58,299,334.32
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม :-				
เว็บไซต์	5,554,834.21	0.00	0.00	5,554,834.21
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	28,844,543.49	2,669,170.46	(1,398,017.00)	30,115,696.95
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	34,399,377.70	2,669,170.46	(1,398,017.00)	35,670,531.16
มูลค่าสุทธิตามบัญชี	12,188,291.62			22,628,803.16
			2562	2561
ค่าตัดจำหน่าย			2,669,170.46	3,379,018.14

หมายเหตุ 16 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินมัดจำพื้นที่สำนักงาน	426,300.00	426,300.00
เงินมัดจำพื้นที่ป้าย สมศ.	20,000.00	20,000.00
เงินมัดจำค่าเช่าพื้นที่จอดรถ	9,000.00	9,000.00
เงินมัดจำอื่น	12,740.00	12,740.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	468,040.00	468,040.00

หมายเหตุ 17 เจ้าหนี้ระยะสั้น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เช็คจ่ายที่ผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงิน	2,434,544.54	3,240,638.23
เจ้าหนี้อื่น	1,975,405.88	1,902,621.65
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	4,409,950.42	5,143,259.88

๑๖

หมายเหตุ 18 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าใช้จ่าย	1,231,016.14	386,305.00
ค่าสาธารณูปโภค	131,104.50	4,917.04
รวมค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,362,120.64	391,222.04

หมายเหตุ 19 ประมาณการหนี้สินจากคดีความ ประกอบด้วย :-

สำนักงาน ได้ตั้งประมาณการหนี้สินที่จะต้องจ่ายจากคดีความตามหมายเหตุประกอบงบข้อ 37 (5) ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ประมาณการส่วนของค่าเสียหาย	0.00	1,687,611.33
ประมาณการส่วนของดอกเบี้ย	0.00	155,445.52
รวมประมาณการหนี้สินจากคดีความ	0.00	1,843,056.85

หมายเหตุ 20 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินประกันการจ้างงาน	1,768,976.01	1,696,527.07
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ค้างจ่าย	330,746.39	56,654.00
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	2,099,722.40	1,753,181.07

หมายเหตุ 21 การระงับผลประโยชน์พนักงาน ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ยอดยกมา ณ ต้นปี	8,047,137.08	9,333,165.82
บวก การระงับผลประโยชน์พนักงานประจำปี	192,967.92	(1,286,028.74)
ยอดยกไป ณ สิ้นปี	8,240,105.00	8,047,137.08

หมายเหตุ 22 รายได้จากการโอนทรัพย์สินรอการรับรู้ ประกอบด้วย :-

รายได้จากการรับโอนทรัพย์สินรอการรับรู้ เป็นการบันทึกตั้งพักรายได้จากการรับโอนทรัพย์สินที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) โอนให้สำนักงาน เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2546 โดยสำนักงาน ได้ทยอยตัดบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่รับโอนจนหมดสิ้นแล้ว ตั้งแต่วัดบัญชีสิ้นสุด ณ 30 กันยายน 2556 แต่ยังสามารถใช้งาน ณ ปัจจุบัน ดังนั้น ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 และ 2561 รายได้จากการรับโอนทรัพย์สินรอการรับรู้แสดงด้วยมูลค่าของสินทรัพย์คงเหลือตามบัญชีสุทธิ หน่วยละ 1 บาท เป็นจำนวนเงิน 450 บาท และ 451 บาท ตามลำดับ

หมายเหตุ 23 รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมต้นงวด	2,007,309,518.55	1,720,746,248.21
<u>บวก</u> รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายงวดปัจจุบัน	240,152,801.55	286,563,270.34
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมปลายงวด	<u>2,247,462,320.10</u>	<u>2,007,309,518.55</u>

หมายเหตุ 24 กองทุน สมศ. ประกอบด้วย :-

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร สมศ. ครั้งที่ 10/2547 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2547 ได้มีมติให้จัดตั้งกองทุนสมศ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสำนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือผลงานของ สมศ. การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน สมศ. และอื่นๆตามที่กำหนด

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ทุนประเดิม	9,145,070.96	9,145,070.96
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมต้นงวด	144,209,781.44	113,252,116.69
กองทุน สมศ. ณ วันต้นงวด	<u>153,354,852.40</u>	<u>122,397,187.65</u>
รายได้กองทุน สมศ.: -		
<u>บวก</u> รายได้เงินรับโอนดอกเบี้ยเงินฝากจาก สมศ.	34,695,049.17	36,149,317.10
รายได้ดอกเบี้ยรับของกองทุน	2,703,937.84	2,436,335.30
รายได้จากการจำหน่ายของที่ระลึก	1,476.00	2,889.00
รายได้จากค่าอบรมผู้ประเมิน	1,969,400.00	0.00
รายได้อื่น	215,568.00	221,019.17
รวมรายได้	<u>39,585,431.01</u>	<u>38,809,560.57</u>
<u>หัก</u> เงินรางวัลพิเศษ	(6,632,891.00)	0.00
ค่าพัฒนาฝึกอบรมบุคลากร	(3,028.00)	(781,941.55)
ค่าสวัสดิการ	(2,300,396.39)	(922,154.23)
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	(5,386,019.30)	(6,147,800.04)
รวมค่าใช้จ่าย	<u>(14,322,334.69)</u>	<u>(7,851,895.82)</u>
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประจำงวด	<u>25,263,096.32</u>	<u>30,957,664.75</u>
กองทุน สมศ. ณ วันสิ้นงวด	<u>178,617,948.72</u>	<u>153,354,852.40</u>



หมายเหตุ 25 กองทุนสวัสดิการ สมศ. ประกอบด้วย :-

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร สมศ. ครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 ได้มีมติให้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการ สมศ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของสำนักงาน สมศ.

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ทุนประเดิม	1,370,438.00	1,370,438.00
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมต้นงวด	11,634,382.74	18,695,384.90
กองทุนสวัสดิการ สมศ. ณ วันต้นงวด	13,004,820.74	20,065,822.90
รายได้กองทุนสวัสดิการ สมศ. :-		
<u>บวก</u> รายได้ดอกเบี้ยรับของกองทุนฯ	188,829.14	312,511.84
รวมรายได้	188,829.14	312,511.84
<u>หัก</u> เงินรางวัลพิเศษ	0.00	(7,294,130.00)
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	(5,300.00)	(79,384.00)
รวมค่าใช้จ่าย	(5,300.00)	(7,373,514.00)
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประจำงวด	183,529.14	(7,061,002.16)
กองทุนสวัสดิการ สมศ. ณ วันสิ้นงวด	13,188,349.88	13,004,820.74

หมายเหตุ 26 รายได้จากเงินงบประมาณ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
การจัดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	289,267,600.00	351,949,132.00
การส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา	88,481,400.00	48,050,868.00
รวมรายได้จากเงินงบประมาณ	377,749,000.00	400,000,000.00

หมายเหตุ 27 รายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากเงินลงทุน ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารประเภทประจำ	1,566,029.20	11,037,920.72
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์	2,033,050.76	3,482,729.44
รายได้เงินรางวัลสลากออมสิน	12,856,120.00	5,480,860.00
รายได้เงินรางวัลสลากกสส.	14,336,900.00	11,011,200.00
รายได้ผลตอบแทนอื่น	9,338,980.35	4,481,725.08
รวมรายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากเงินลงทุน	40,131,080.31	35,494,435.24

✓

หมายเหตุ 28 รายได้อื่น ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
รายได้จากการจำหน่ายของที่ระลึก	1,476.00	2,889.00
รายได้จากค่าเช่าพื้นที่ออกร้าน	182,000.00	0.00
รายได้จากค่าอบรมผู้ประเมิน	2,051,900.00	0.00
รายได้ค่าเบี้ยปรับตามสัญญา	439,443.64	12,850.22
รายได้อื่นๆ	78,758.96	1,567,877.47
รวมรายได้อื่น	2,753,578.60	1,583,616.69

หมายเหตุ 29 ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าใช้จ่ายดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก	4,975,240.00	1,076,600.00
ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เครือข่าย สมศ.	2,501,648.00	1,650,000.00
ค่าจ้างดำเนินการตามโครงการอื่น	6,789,217.50	490,000.00
รวมค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	14,266,105.50	3,216,600.00

หมายเหตุ 30 ค่าใช้จ่ายบุคลากร ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
เงินเดือนและค่าจ้าง	48,484,646.92	46,012,543.86
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	878,467.92	243,678.00
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการ	10,239,523.99	8,519,195.93
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	59,602,638.83	54,775,417.79

หมายเหตุ 31 ค่าตอบแทน ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าตอบแทน	2,264,411.50	4,230,026.75
ค่าเบี้ยประชุม	3,967,000.00	5,194,750.00
ค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่	1,099,000.00	910,000.00
ค่าตอบแทนที่ปรึกษา	1,405,000.00	1,347,000.00
ค่าจ้างดำเนินงานและศึกษาวิจัยตามโครงการ	982,000.00	1,140,000.00
รวมค่าตอบแทน	9,717,411.50	12,821,776.75

หมายเหตุ 32 ค่าใช้สอย ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าพาหนะและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	6,976,805.10	4,897,744.16
ค่าเช่าและบริการสถานที่จัดประชุม	2,842,672.71	2,618,251.92
ค่าอาหารและที่พัก	26,179,222.74	14,634,520.52
ค่าเบี้ยประกันภัย	233,692.28	244,737.23
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	116,245.00	74,844.00
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ	205,000.00	210,000.00
ค่าจ้างพิมพ์หนังสือ แผ่นพับ โปสเตอร์ และอื่นๆ	3,811,652.74	2,372,729.80
ค่าผลิตรายการ เช่าเวลา เนื้อที่สื่อต่างๆ	743,008.00	1,029,982.00
ค่าจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล	170,313.00	204,927.20
ค่าเช่าทรัพย์สิน	535,151.00	380,694.00
ค่าบริการต่างๆ	1,827,403.99	2,394,217.41
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	5,856,061.49	4,567,619.98
ค่ารับรองและของขวัญ	296,959.00	217,990.85
ค่าตัดชุดแบบฟอร์ม สมศ.	794,546.30	186,520.00
เงินช่วยเหลืองานพิธีต่างๆ	187,924.00	28,060.00
ค่าครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์	102,556.40	1,292,708.00
ขาดทุนจากการบริจาคครุภัณฑ์	4,895.52	115,336.50
ค่าเสียหายจากการถูกฟ้องคดี	0.00	1,843,056.85
ค่าดำเนินการจัดสัมมนาฝึกอบรม	463,810.00	0.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	205,878.78	124,308.64
รวมค่าใช้สอย	51,553,798.05	37,438,249.06

หมายเหตุ 33 ค่าวัสดุ ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าวัสดุสำนักงาน	1,745,076.34	1,283,922.99
ค่าวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	583,291.60	0.00
ค่าวัสดุของที่ระลึกและอื่นๆ	188,191.89	114,195.48
ค่าวารสารตำรา	28,270.00	32,680.00
ค่าวัสดุอื่นๆ	604,131.33	300,325.68
รวมค่าวัสดุ	3,148,961.16	1,731,124.15

หมายเหตุ 34 ค่าสาธารณูปโภค ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าไปรษณีย์	1,440,229.00	322,336.00
ค่าไฟฟ้า น้ำประปา	1,532,844.10	1,575,905.75
ค่าโทรศัพท์	650,580.38	710,192.35
ค่าบริการอินเทอร์เน็ต	748,392.17	811,670.00
ค่าบริการส่วนกลาง	881,490.60	881,490.60
ค่าบริการเครื่องปรับอากาศ (นอกเวลาทำการ)	25,900.07	21,677.66
ค่าบริการเครือข่ายโทรทัศน์	2,064.94	27,769.81
รวมค่าสาธารณูปโภค	5,281,501.26	4,351,042.17

หมายเหตุ 35 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ประกอบด้วย :-

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ค่าเสื่อมราคา		
กรรมสิทธิ์ในอาคารสำนักงาน	2,539,632.40	2,539,632.40
ครุภัณฑ์อุปกรณ์สำนักงาน	259,127.44	307,658.13
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	4,227,038.58	3,825,248.32
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	0.00	138,396.57
ครุภัณฑ์โสตทัศนูปกรณ์	694,575.37	741,581.95
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	24,536.32	22,810.45
ครุภัณฑ์เครื่องตกแต่งสำนักงาน	859,206.34	1,073,421.16
ครุภัณฑ์ระบบโทรศัพท์สำนักงาน	190,528.69	191,823.98
ครุภัณฑ์ระบบดับเพลิงพร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง	0.00	64,317.98
รวม	8,794,645.14	8,904,890.94
ค่าตัดจำหน่าย	2,669,170.46	3,379,018.14
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	11,463,815.60	12,283,909.08

✓

หมายเหตุ 36 ภาระผูกพัน ประกอบด้วย :-

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 สำนักงาน มีภาระผูกพันตามสัญญากับหน่วยงานภายนอก ซึ่งยังไม่ได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายและหนี้สินของสำนักงานในงบการเงินเป็นจำนวนเงิน 14,612,350.12 บาท เนื่องจากผู้รับจ้างยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จและยังไม่ได้ส่งมอบงานตามที่สำนักงาน ได้ว่าจ้าง ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2562	2561
ภารกิจส่งเสริมและพัฒนาสัมพันธ์ (กสส.)	5,453,062.00	5,481,560.00
ภารกิจวิจัยและจัดการความรู้ (กวจ.)	1,471,500.00	1,546,500.00
ภารกิจการประเมินการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กปอ.)	0.00	228,200.00
ภารกิจการประเมินการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กปพ.1)	7,407,000.00	0.00
ภารกิจการประเมินการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กปพ.2)	4,724,000.00	0.00
ภารกิจอำนวยการ (กอก.)	2,587,250.19	548,587.27
ภารกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กทส.)	715,500.20	6,807,502.85
รวมภาระผูกพัน	22,358,312.39	14,612,350.12

หมายเหตุ 37 คดีฟ้องร้องและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ประกอบด้วย :-

1) เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2549 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการฟ้องคดีกับบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นหน่วยประเมินภายนอก เรื่องผิดสัญญาจ้างและเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 13,160,832.20 บาท ประกอบด้วย ค่าจ้างหน่วยประเมินที่จ่ายให้กับหน่วยประเมินภายนอกและได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้ว จำนวน 1,782,000.00 บาท และค่าจ้างที่จ่ายให้กับหน่วยประเมินล่วงหน้าส่วนที่บันทึกเป็นลูกหนี้จำนวน 1,417,500.00 บาท (ดูหมายเหตุข้อ 9) และเงินชดเชยค่าความเสียหายอีกจำนวน 9,630,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายต่อศาลปกครองกลางคดีดำหมายเลข 2056/2549 แม้ว่าศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดี เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ตามคดีแดงหมายเลข 311/2551 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน 1,513,500.00 บาท ของเงินต้นจำนวน 1,417,500.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.50 ต่อปี สำนักงานได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมาเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ อ.368/2551 คดีหมายเลขแดงที่ อ.1145/2559 ให้หน่วยประเมินภายนอกดังกล่าวคืนเงินที่ได้รับจากผู้ฟ้องคดีตามสัญญาจ้างพร้อมค่าเสียหาย เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 13,160,832.20 บาท โดยให้ชำระดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในรอบระหว่างปี 2560 สำนักงานได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงิน 400,000.00 บาท โดยได้บันทึกเงินที่รับชำระเป็นรายได้สำหรับปี 2560 เป็นรายได้อื่น สำหรับค่าเสียหายที่เหลือที่ยังไม่ได้รับชำระเงินจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 อยู่ระหว่างการดำเนินการบังคับคดีของสำนักงานการบังคับคดีสำนักงานอัยการสูงสุด ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำนักงานยังไม่ได้บันทึกผู้ถูกฟ้องเป็นลูกหนี้เนื่องจากยังไม่มีความแน่นอนว่าจะสามารถเรียกเงินค่าเสียหายดังกล่าวได้

๑

หมายเหตุ 37 คดีฟ้องร้องและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น (ต่อ) ประกอบด้วย :-

2) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการฟ้องคดีกับบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยประเมินภายนอก เรื่องผิดสัญญาจ้างและเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 1,692,169.86 บาท ตามที่สำนักงาน ได้มีการจ่ายให้กับหน่วยประเมินภายนอก และได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้ว พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายต่อศาลปกครองกลางคดีดำหมายเลข 1782/2550 โดยในระหว่างปี 2553 ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาคดีถึงที่สุด เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 ตามคดีแดงหมายเลข 1098/2553 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน 204,186.04 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.50 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2554 สำนักงานได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงิน 5,104.74 บาท โดยได้บันทึกเงินที่รับชำระเป็นรายได้สำหรับปี 2554 ในบัญชีรายได้อื่นสำหรับเงินค่าเสียหายส่วนที่เหลือที่ยังไม่ได้รับชำระเงินจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 อยู่ระหว่างการดำเนินการบังคับคดีของสำนักงานการบังคับคดีคดีสำนักงานอัยการสูงสุดตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำนักงาน ยังไม่ได้บันทึกผู้ถูกฟ้องร้องเป็นลูกหนี้ เนื่องจากยังไม่มีคามแน่นอนว่าจะสามารถเรียกเก็บเงินค่าความเสียหายดังกล่าวได้

3) เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2550 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการฟ้องคดีกับบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยประเมินภายนอก เรื่องผิดสัญญาจ้างและเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 9,045,493.56 บาท ตามที่สำนักงาน ได้มีการจ่ายให้กับหน่วยประเมินภายนอก และได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้วพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายต่อศาลปกครองกลางคดีดำหมายเลข 2106/2550 และศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีถึงที่สุด เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 ตามคดีแดงหมายเลข 879/2552 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าเสียหายตามสัญญาเป็นเงิน 2,812,700.21 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี โดยเงินค่าเสียหายดังกล่าว จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 สำนักงาน ยังไม่ได้รับชำระค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว และสำนักงาน ยังไม่ได้บันทึกผู้ถูกฟ้องร้องเป็นลูกหนี้ เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าจะสามารถเรียกเก็บเงินค่าความเสียหายดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากปัจจุบันคดีดังกล่าวครบกำหนดอายุความบังคับคดีแล้ว สำนักงานยังคงอยู่ระหว่างพิจารณาจำหน่ายหนี้สูญออกจากรายการทางบัญชีต่อไป

4) เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2550 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการฟ้องคดีกับบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยประเมินภายนอก เรื่องผิดสัญญาจ้างและเรียกค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน 9,567,744.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายต่อศาลปกครองกลางคดีดำหมายเลข 2286/2550 ตามที่สำนักงาน ได้มีการจ่ายให้กับหน่วยประเมินภายนอก และได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อนแล้ว อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2553 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีถึงที่สุด เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2553 ตามคดีแดงหมายเลข 29/2553 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าเสียหายตามสัญญาเป็นเงิน 3,240,855.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี โดยเงินค่าเสียหายจำนวนดังกล่าวจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 สำนักงาน ยังไม่ได้รับชำระค่าความเสียหายจำนวนดังกล่าว และอยู่ระหว่างการดำเนินการบังคับคดีของสำนักงานการบังคับคดีสำนักงานอัยการสูงสุดตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำนักงาน ยังไม่ได้บันทึกผู้ถูกฟ้องร้องเป็นลูกหนี้เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าจะสามารถเรียกเก็บเงินค่าความเสียหายดังกล่าวได้

5) เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2554 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินการในคดีปกครองคดีหมายเลขดำที่ 1798/2554 ระหว่างอดีตเจ้าหน้าที่ สมศ.ในฐานะผู้ฟ้องคดี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กับพวกรวม 2 คน ในฐานะผู้ถูกฟ้องคดี เรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2557 ตามคดีหมายเลขแดงที่ 1849/2557 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวนเงิน 1,687,611.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี ทั้งนี้ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด แต่ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ตามคดีหมายเลขคำที่ อบ.22/2557 โดยได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงิน 33,752.00 บาท ✓

หมายเหตุ 37 คดีฟ้องร้องและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น (ต่อ) ประกอบด้วย :-

ต่อมาวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้สำนักงาน จ่ายชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,687,611.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 281,268.00 บาท จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ดังนั้น สำนักงานจึงได้ตั้งประมาณการหนี้สินที่จะต้องจ่ายจากคดีความดังกล่าวในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561 บางส่วนเรียบร้อยแล้วและเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2562 สำนักงานได้ชำระเงินให้กับผู้ฟ้องคดี จำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 1,763,133.72 บาทเรียบร้อยแล้ว

6) เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2554 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินการในคดีปกครอง คดีหมายเลขดำที่ 1801/2554 ระหว่างอดีตเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ในฐานะผู้ฟ้องคดี และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กับพวกรวม 2 คน ในฐานะผู้ถูกฟ้องคดี เรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองและศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 ตามคดีหมายเลขแดงที่ 925/2558 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จำนวนเงิน 1,723,904.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องคดีไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ให้ชำระให้แล้วเสร็จ ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ตามคดีหมายเลขดำที่ อบ.134/2558 โดยได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงิน 34,478.00 บาท ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดทำคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำนักงานจึงยังมิได้ตั้งค่าเผื่อผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสำนักงาน ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากศาลยังไม่มีคำพิพากษาเป็นที่สุด

7) เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินการในคดีปกครอง คดีหมายเลขดำที่ 1802/2554 ระหว่างอดีตเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ในฐานะผู้ฟ้องคดี และผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กับพวกรวม 2 คน ในฐานะผู้ถูกฟ้องคดี เรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญา ทางปกครองและศาลปกครองกลาง ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 ตามคดีหมายเลขแดงที่ 154/2559 พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดเชยค่าเสียหายเป็นเงินค่าตอบแทนค้างจ่ายแก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน 337,463.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปีของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาดังกล่าว นอกจากนี้ ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ตามคดีหมายเลขดำที่ อบ.391/2559 โดยได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลเป็นจำนวนเงิน 6,750.00 บาท ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลปกครองสูงสุด สำนักงานยังมิได้ปรับปรุงรายการดังกล่าว เนื่องจากศาลปกครองสูงสุดยังไม่มีคำพิพากษาเป็นที่สุด

8) เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2557 สำนักงาน ได้มอบอำนาจให้พนักงานอัยการดำเนินการในคดีปกครองคดีหมายเลขดำที่ 1024/2557 ระหว่างอดีตเจ้าหน้าที่ของสำนักงานท่านหนึ่งในฐานะผู้ฟ้องคดี และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในฐานะผู้ถูกฟ้องคดี เรื่องเรียกร้องค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างทางปกครองและศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ตามคดีหมายเลขแดงที่ 579/2560 พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินจำนวน 2,687,500.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.50 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาดังกล่าว นอกจากนี้ ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ตามคดีหมายเลขดำที่ อ.406/2560 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2560 และต่อมาเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2562 ได้มีคำพิพากษาโดยศาลปกครองสูงสุดให้สำนักงาน ชนะคดีและไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายใดๆ

หมายเหตุ 38 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ 2562 และ 2561 ประกอบด้วย :-

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายปี 2562

(หน่วย : ล้านบาท)

กลุ่มงาน	เงิน						
	งบประมาณ						
	ที่ได้รับ	เงินสะสม	รวม	เบิกจ่าย	ผูกพัน	กันเงิน	คงเหลือ
งบสำนักประเมินและรับรอง (สปร.)	184.11	42.55	226.66	18.77	12.13	146.19	49.57
งบสำนักพัฒนาและส่งเสริม (สพส.)	88.48	5.34	93.82	39.14	5.45	14.24	34.99
งบสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.)	6.06	0.35	6.41	3.73	1.47	0.24	0.97
งบสำนักสนับสนุนการปฏิบัติงาน (สสป.)	99.10	12.13	111.23	77.26	3.30	12.98	17.69
	<u>377.75</u>	<u>60.37</u>	<u>438.12</u>	<u>138.90</u>	<u>22.35</u>	<u>173.65</u>	<u>103.22</u>

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายปี 2561

(หน่วย : ล้านบาท)

กลุ่มงาน	เงิน						
	งบประมาณ						
	ที่ได้รับ	เงินสะสม	รวม	เบิกจ่าย	ผูกพัน	กันเงิน	คงเหลือ
งบสำนักประเมินและรับรอง (สปร.)	52.62	0.00	52.62	0.67	3.06	0.00	48.89
งบสำนักพัฒนาและส่งเสริม (สพส.)	48.05	1.00	49.05	22.67	21.53	0.00	4.85
งบสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.)	10.50	0.00	10.50	2.08	6.46	0.00	1.96
งบสำนักสนับสนุนการปฏิบัติงาน (สสป.)	288.83	0.00	288.83	68.94	15.71	0.00	204.18
	<u>400.00</u>	<u>1.00</u>	<u>401.00</u>	<u>94.36</u>	<u>46.76</u>	<u>0.00</u>	<u>259.88</u>

หมายเหตุ 39 การจัดประเภทบัญชีใหม่

งบการเงินบางรายการสำหรับปี 2561 ที่นำมาเปรียบเทียบได้จัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบการเงินสำหรับปี 2562 โดยไม่มีผลกระทบต่อแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินหรือสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนตามที่ได้รายงานไปแล้ว

หมายเหตุ 40 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกโดยผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2563



การประเมินนำร่องหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอก (SHARE Pilot Review Exercises of EQAAs)

European Union Support to Higher Education in the ASEAN Region: EU-SHARE คือ ชื่อโครงการสนับสนุนด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน 2) สนับสนุนการจัดทำกรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Framework: AQAF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework: AQRF) 3) การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา และ 4) การเคลื่อนย้ายผู้เรียน

การประเมินนำร่อง (Pilot review) เป็นกิจกรรมหนึ่งภายใต้โครงการ EU-SHARE ซึ่งมุ่งหวังที่จะเปิดโอกาสให้หน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกของแต่ละประเทศได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติที่ดีตามกรอบแนวทางของ AQAF และยังเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน ภายใต้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญของยุโรปและอาเซียน ไปจนถึงการแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีตามกรอบการประกันคุณภาพของอาเซียนจากประเทศผู้ได้รับการประเมินนำร่อง อีกทั้งจะนำไปสู่การกำหนดหลักการพื้นฐานของหน่วยงานประกันคุณภาพภายใต้กรอบ AQAF ต่อไป โดยหน่วยงานประกันคุณภาพภายนอกที่เข้ารับการประเมินนำร่องครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ประเทศ ได้แก่ ONESQA (Thailand), MQA (Malaysia), BAN-PT (Indonesia), PAASCU (Philippines)



สำหรับประเทศไทยได้รับการประเมินไปเมื่อวันที่ 1 - 2 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งรับการประเมินเป็นประเทศแรก โดยมีผู้ประเมินจากยุโรปและอาเซียนที่มีประสบการณ์สูง ได้แก่

- 1) Ms. Fiona Crozier, QAA, UK – Chair of the panel
- 2) Ms. Dorte Kristoffersen, HKCAAVQ, Hong Kong
- 3) Prof. Dr. Hazman Shah Bin Abdullah, MQA, Malaysia
- 4) Dr. Indrianty Sudirman, Hasanuddin University, Indonesia

สำหรับประโยชน์ที่ สมศ. ได้รับก็คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับกระบวนการปฏิบัติงานของ สมศ. ภายใต้กรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน เป็นต้น และในระหว่างวันที่ 29 - 31 ตุลาคม 2561 ณ โรงแรม พูลแมน กรุงเทพฯ EU-SHARE ได้จัดประชุมวิชาการขึ้นและถือโอกาสมอบโล่ให้กับหน่วยงานที่รับการประเมินทั้ง 4 ประเทศ เพื่อเป็นการแสดงการยอมรับว่าหน่วยงานดังกล่าวมีการดำเนินงานสอดคล้องกับกรอบการประกันคุณภาพของอาเซียน





รายงานการวิเคราะห์ ด้านการเงิน ด้านความเสี่ยง และด้านการกิจหลักขององค์กร



การบริหารความเสี่ยงองค์กร

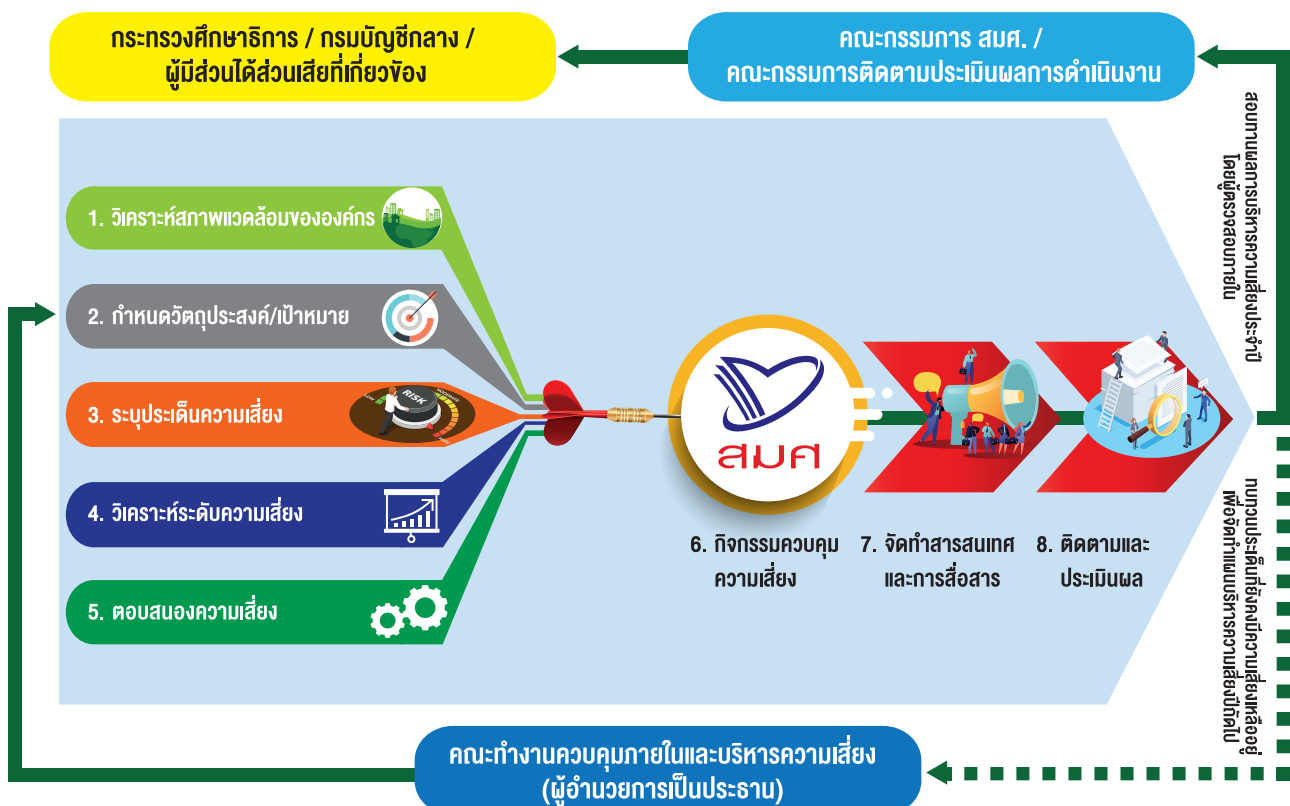
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงองค์กรอย่างเป็นระบบ อันเป็นเครื่องมือสำคัญขององค์กรที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผล และดำเนินงานเพื่อลดความสูญเสียในการไม่บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของผู้บริหารทุกภารกิจต่าง ๆ ในการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ในรูปแบบคณะกรรมการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง โดยได้กำหนดกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และแนวทางปฏิบัติที่ดีอันเป็นสากล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างพันธกิจและเป้าหมายการดำเนินงานของสำนักงาน ทั้งนี้ สมศ. มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยจำแนกออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ครอบคลุมความเสี่ยงและประเด็นสำคัญขององค์กรอย่างครบถ้วนใน 4 ด้าน คือ 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4) ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ โดยจำแนกประเด็นความเสี่ยงตามพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนตามแผนการดำเนินงานของสำนักงาน สามารถสรุปผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้

พันธกิจที่ 1 การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ

1.1 กรอบแนวทางและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ สมศ. จึงมีการประสานงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและรัฐบาล เพื่อติดตามความคืบหน้าและร่วมผลักดันให้เกิดการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบสี่ได้ตามแผนงานที่กำหนด

1.2 กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา บางระดับยังไม่พร้อมใช้สำหรับการประเมิน ซึ่ง สมศ. ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงและพัฒนากรอบแนวทางการประเมินคุณภาพก่อนการประกาศใช้จริง ทั้งนี้ สามารถดำเนินการลุล่วง



ตามแผนบริหารความเสี่ยงได้สำเร็จ โดยในระยะต่อไป สมศ. มีการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะเริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

พันธกิจที่ 2 การพัฒนาผู้ประเมินภายนอก มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ

2.1 ไม่สามารถคัดเลือกผู้ประเมินได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากผู้ประเมินจากต้นสังกัดส่วนใหญ่ยังรับราชการประจำอยู่ โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้ประเมินได้เต็มที่ สมศ. จึงได้ประสานงานไปยังต้นสังกัดเพื่อขอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม พร้อมทำการเชิญเพื่อรับการอบรมเป็นผู้ประเมิน ปรับคุณสมบัติผู้ประเมินให้มีความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น และขอความเห็นชอบจากต้นสังกัดในการพิจารณารายชื่อผู้ประเมินต่างประเภทที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาทดแทนผู้ประเมินในประเภทที่ขาดแคลน

2.2 จำนวนผู้ประเมินไม่เพียงพอ สำนักงานจึงทำการประชาสัมพันธ์การรับสมัครผู้ประเมินในระดับการศึกษาที่มีผู้ประเมินจำนวนน้อยและขาดแคลนผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสำนักงาน พร้อมทั้งประสานไปยังต้นสังกัดสถานศึกษาเพื่อร่วมส่งรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมายัง สมศ. อย่างไรก็ตาม สำนักงานยังคงติดตามและประเมินสถานการณ์ผู้ประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดอบรมผู้ประเมินรุ่นต่อไปให้สามารถรองรับจำนวนสถานศึกษาที่ต้องรับการประเมินภายนอก พร้อมทั้งหาพบผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อเป็นผู้ประเมิน

พันธกิจที่ 3 การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ ไม่สามารถสื่อสารข้อมูลและทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การรับรู้และความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ไม่เท่ากันนำมาซึ่งความคลาดเคลื่อนในการเตรียมความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินงานประสานงานไปยังต้นสังกัดและสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่สื่อและข้อมูลเกี่ยวกับกรอบแนวทางและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่อย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสำนักงานทั้งในรูปแบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ทั้งนี้ สามารถดำเนินการลุล่วงตามแผนบริหารความเสี่ยงได้สำเร็จ

พันธกิจที่ 4 การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการ

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated QA) ระยะที่ 2 ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยสำนักงานได้มีการกำกับและติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โครงการสำเร็จตามแผนที่กำหนด และใช้กระบวนการ Change Requirement ในกรณีที่ผู้ใช้งานปรับเปลี่ยนความต้องการใช้งานในระบบ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (Automated QA) ระยะที่ 1 ให้สามารถรองรับการประเมินคุณภาพรอบสี่ เพื่อให้กระบวนการประเมินดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังคงดำเนินการติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก (AQA) ระยะที่ 2 ให้สำเร็จตามแผนงานที่กำหนดต่อไปปีงบประมาณถัดไป

พันธกิจที่ 5 การสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน มีประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ

5.1 ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารจัดการพัสดุ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐฉบับใหม่ พ.ศ. 2560 ที่หลักการปฏิบัติมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลายประการ อาจส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ ดังนั้น สมศ. ได้ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เชิญผู้เชี่ยวชาญจากกรมบัญชีกลางมาให้ความรู้ และปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารจัดการพัสดุให้สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ซึ่งสามารถดำเนินการลุล่วงตามแผนบริหารความเสี่ยงได้สำเร็จ

5.2 การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากมีปัจจัยทั้งภายใน อาทิ ขาดการเร่งรัดโครงการให้ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด และปัจจัยภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลงนโยบายภาครัฐอันมีผลให้ชะลอการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของ สมศ. ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยง สมศ. จึงทบทวนแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายเดือนและรายไตรมาส เพื่อเสนอต่อผู้บริหารและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการเพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือปรับแผนดำเนินงาน กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ทิศทางการดำเนินงาน ของ สมศ.

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ได้เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2559 และจะสิ้นสุด พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ คณะกรรมการ สมศ. และคณะกรรมการพัฒนาระบบได้มีการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ด้วยการสร้างนวัตกรรมคุณภาพการศึกษา ทบทวนการดำเนินงานจากบทเรียนที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา เพื่อวางแผนการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป โดยมีแผนงานและโครงการสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

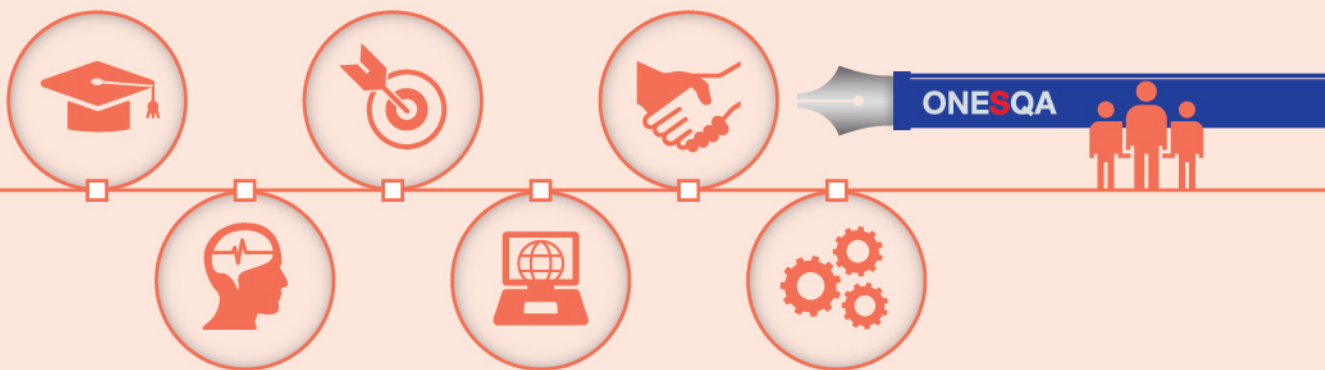
1. การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกรอบห้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบห้า (พ.ศ. 2564 - 2568) โดยประกอบด้วย กิจกรรมการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวคิดทิศทางสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบห้า (ร่าง) ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก รับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไข การทดลองใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ.

2. การส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา ได้รับรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา มีความเข้าใจและได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ โดยดำเนินการกับสถานศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 13,837 แห่ง



3. การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ เพื่อสะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นข้อมูลในการกำกับติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยดำเนินการกับสถานศึกษาทั่วประเทศที่ต้นสังกัดได้จัดส่งรายงานประเมินตนเองพร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบให้แก่องาน

4. โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านข้อมูลการประเมิน จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำนักงานมีศูนย์กลางข้อมูลด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศ ที่จัดเก็บวิเคราะห์และให้บริการข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ สมศ. ผู้ประเมินต้นสังกัดและประชาชนทั่วไปอย่างมีคุณภาพ ครอบคลุม ถูกต้อง รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยศูนย์ดังกล่าวบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีฯ ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัย เพื่อให้สำนักงานเป็นองค์กรที่สามารถฉายภาพแนวโน้มต่าง ๆ ด้านคุณภาพการศึกษา สำหรับเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องตัดสินใจเชิงนโยบาย รวมทั้งประชาชนทั่วไปรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาที่เกิดขึ้น



สื่อสิ่งพิมพ์ สบศ. ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการใช้กระดาษที่ใช้
พลังงานน้ำในการผลิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และทนอมสายตา
ช่วยลด การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่า 40%



The Best for Recyclable



สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)



เลขที่ 128 ชั้น 24 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2216-3955 E-mail : info@onesqa.or.th
โทรสาร : 0 2216-5043-6 www.onesqa.or.th



9 786167 853413